

Autodafé

Filip Staněk

2025

OBSAH

PROLOG

- 1. Montmartre**
- 2. Wittgenstein**
- 3. Neděle**
- 4. Turek**
- 5. Výjimečný stav**
- 6. Veřejný zájem**
- 7. Fakulta**
- 8. Spektakulární společnost**
- 9. Po roce**

EPILOG

Použité citace:

G. Agamben (Prostředky bez účelu, přel.: Naděžda Bonaventurová, SLON, 2003, s. 12.;
Coming Community, University of Minnesota Press, 1993, autorův překlad, s. 43.)

H. Arendt (Mezi minulostí a budoucností, přel.: Tomáš Suchomel, Martin Palouš,
Oikymenh, 2019, s. 183.)

C. McCarthy (Sunset Limited, přel.: Petr Fantys, Argo, 2013)

F. Nietzsche (Mimo dobro a zlo, aforismy 3, 36, 153)

J. Baschet (Sbohem kapitalismu, přel.: Sára Vybíralová, Neklid, 2023, s. 76.)

Tento příběh je fiktivní. Jakákoli podobnost se skutečnými lidmi či událostmi je náhodná.

„V reálně převráceném světě je pravda momentem lži.“

Guy Debord, Společnost spektaklu, teze 9

PRAHA, PROSINEC 2023

PROLOG

Neosvětlené místo na čtyři. Stín.

Úlomek skla. Střep.

Ústní závazek. Slib.

Jednoduché měla pomalu za sebou.

Křestní jméno herce Skoupého. Toho má ráda, takže věděla. Pavel.

Turecky nevěsta. Jak má hergot vědět, jak se řekne turecky nevěsta. Raz, dva, tři, čtyři, na pět. V nápovědě to nebylo. Musela se podívat do toho křížovkářského slovníku, co jí dal Míla k pětasedmdesátinám. Tak turecky nevěsta se prosímpěkně řekne *gelin*.

Pomalu už si hlídala čas. Nezačíná to nikdy přesně, bývají reklamy, ale nechtěla zmeškat úvodní znělku.

Polský generál na deset. Kolik zná asi tak polských generálů? Počkat, jak se jmenoval ten jejich prezident? To byl přece generál. Mrkla do nápovědy. A bylo to tam. Jaruzelski. Wojciech Jaruzelski. Vyhlásil výjimečný stav, pak ho za to soudili.

Chemické značky, římské číslice věděla, furt se to opakuje. Měla už křížovku skoro hotovou, tajenka se postupně rýsovala. Kdyby se jí to podařilo vyluštit celé, měla by už na Rošťáka klid.

Vyhlášení inkvizičního rozsudku na osm.

Hergot.

Nemá ráda, když zůstane něco nevyplněné.

Vyhlášení inkvizičního rozsudku.

Hm.

Digitální hodiny vedle televize ukazovaly dvě minuty po osmé. Popadla telefon a dlouze zmáčkla číslici dvě.

„Pavlíček.“ Ozvalo se na druhém konci.

„Mílo, to jsem já, nebudu zdržovat, vyhlášení inkvizičního rozsudku na osm.“

Profesor filozofie mlčel.

„V tom slovníku to není a na tom internetu já to najít neumím. Inkviziční rozsudek na osm.“

„Vydrž, podívám se, sedím zrovna u toho. Vyhlášení, inkvizičního... Autodafé.“

„Jak?“

„Auto-da-fé. Dlouhé é na konci. Z latinského *actus fidei*, akt víry. Slavnostní vyhlášení inkvizičního rozsudku nad kacířem předcházející trestu smrti nebo jinému potrestání, cílem je maximální ponížení odsouzeného a odstrašení přítomných...“

„Jsi poklad.“

„A jinak všechno dobrý? Nechceš k nám v neděli na oběd?“

„Mám zítra zase tu brigádu, v neděli budu spát.“

Když se s bratrem loučila, seriál pomalu začínal. Zvýšila hlasitost a stihla ještě do políček zapsat *autodafé*. Zítra si může luštit celou noc, minule na té diskotéce seděla do šesti do rána. Měla by si najít něco, kde se bude trochu hýbat, z toho věčného sezení ji bolí záda. Doktor říkal, že pomůže jedině pohyb.

„V hlavních rolích, Pavel Skoupý.“

Skoupý se po obrazovce proháněl s pistolí, na sobě dobře padnoucí koženou bundu. Je to vážně krasavec ten Skoupý. Moc se jí líbí, moc. Kolik mu tak může být? Pětačtyřicet?

Autodafé. Vida, tohle nevěděla. Tajenku si přečte o reklamě. Bude to citát od jakéhosi italského filozofa o tom, že boj proti zlu se snadno sám zvrátí ke zlu.

1. MONTMARTRE

Jsem tanečník. Lépe řečeno byl jsem. Současný tanec, většině lidí to nic neřekne.

„Chodil sem Kafka, Havel i další.“

„Jo, to už jsi říkal. Haška prej jednou vykopli a pak sem měl zákaz vstupu.“

„Tak jest.“

Café Montmartre byl náš oblíbený podnik. Pařížská bohéma, básníci, absint, něco v tom stylu. Je levnější než ostatní podniky v centru Prahy, a zábavnější, vysedávají tu zkrachovalí umělci - nebo ti, co tak aspoň vypadají - a studenti. A hlavně studentky.

„Víte, co je na životě tanečníka na volný noze nejlepší?“ Robert, nejvyšší tanečník v Praze. Vypadá spíš jako tenista. „Nedovolí vám fotrovskej pupek ani hypotéku. Je to jako vyhnout se dospělosti.“

„S tím fotrovským pupkem bych si nebyla tak jistá.“ Lenka. Tančila v Národním. Pije vodu, aby nepřibrala.

„Četli jste dneska vo tý vraždě?“

„Hostivařskej lesopark?“

„Jo.“

„A co se přesně stalo?“

„Chlap šel normálně s kočárem a za bílýho dne ho někdo odpráskl. S dvoutměsíční dcerou.“

„Shit.“

Tony hledí do mobilu, ale vnímá. Nechal si narůst příšerného kníra a vypadá teď jako pasák z osmdesátkového filmu.

„Setla sem to na internet.“

Maria s češtinou ještě bojovala. Lukáš si španělskou posilu našeho souboru vyhlédl na tanečním festivalu v Meridě.

„Chcete někdo něco?“ Zvedám se.

Kolegové jsou fajn, ale mimo taneční sál se s nimi nudím. Barman právě zasouvá sklenice do drážek nad pultem, nespěchá. V pozadí hraje piano. Opírá se o bar, levou ruku přehozenou okolo krku jako když si chce člověk poškrábat záda. Blond vlasy jí splývají do půlky zad. Nádherný zadek. Nadechnu se, abych se zklidnil a do nosu mě udeří ta vůně. Otáčí se. Zelené oči, rty, pro které by chlap opustil i pětičlennou rodinu. „Take your time, baby.“ Pronesou neslyšně.

Barman si otírá zpocené čelo, a když sklopí hlavu, objeví se mu třetí brada. „Tak prosím.“

„Bílý víno.“ A znovu se na mě otočí.

„Pro mě pivo.“ Nacpu se vedle ní. Ta vůně by neměla být legální. „Kafka, Hašek, toho neznám, toho taky ne, Gustav Meyrink a Franz Werfel. Všichni sem údajně chodili.“

Pohlédne k portrétům na zdi. „Kafku poznám, Haška taky. Ty ostatní jsem nikdy neviděla.“

„Chodíte sem často?“ Seberu odvahu.

„Občas. Většinou v pátky. Teda ti, co nejedou na víkend domů.“ Kývne k partě studentů pod oknem. Kožené kabáty, podivné účesy. Co je to za styl? Sedmdesátky? Osmdesátky?

„Ondřej.“

„Valentýna.“ Podává mi ruku. „Dík za víno. Jdu na cigáro, přidáte se?“

Lampy na zem vrhají naše stíny, na prosinec je venku teplo.

„Co studujete, jestli se můžu zeptat?“

Zastrkuje si zapalovač do kapsy, kouř jí pohladí pokožku. „Filozofii. Nemůžem si tykat?“

„Filozofii?“ Zopakuju, když si tykáme.

„Filozofii.“ Potvrdí a lehce vystrčí bok ve světlých džínách.

Paměť mi uloží, jak její rty vyslovují to slovo.

„Myslím, tedy jsem?“

Neudělá to na ni dojem.

„A co se učí filozofové?“ Zkousím potom.

„Většinou čteme texty a pokoušíme se jim nějak rozumět.“

„Takže čtete filozofy a pak se bavíte, kdo měl pravdu?“

„Třeba se snažíme pochopit, co to pravda vůbec je.“

„A co je pravda?“ Napřímím se, ruce v kapsách.

„Pravda je to, co můžu osobně dosvědčit.“

Uvažuju.

„A co říká někdo jiný?“

„Pravda je celek, pravda je to, co říká většina, pravda je sníh je bílej, pokud je sníh bílej, je to různý. Co děláš ty?“

„Tancuju.“

Pozoruju její reakci. Sjede mě pohledem.

„Současný tanec. Většině lidí to nic neřekne.“

„V divadle?“ Mhouří podezíravě oči.

„Jo, ale ne v Národním nebo tak. Hrajeme spíš v menších, jak se říká alternativnějších, prostorech.“

Ven se náhle vyvalí kabáty a vlasy. Zapalovače cvakají.

„A tvůj oblíbený filozof?“ Nenechám se rušit mládežnickým halasením.

„Giorgio Agamben.“ Vypálí bez zaváhání.

„Neznám. Co říká?“

„Třeba to, že je člověk bytost potenciality.“

Otevřu pusu, zase ji zavřu.

„Že může všechno, ale nemusí nic.“ Přeloží.

„Jakože má člověk svobodnou vůli?“ Nechci vypadat jako úplný blbec.

„Svobodná vůle je iluze.“ Přitočí se k nám mládenec s dlouhými vlasy a v lenonkách.

„Můžu jedno, Val?“

Valentýna mu vyklepne cigaretu.

„Dejte si na ni pozor, testuje filozofické myšlenky v praxi.“

„Jaké myšlenky testuješ v praxi?“ Zajímá mě, když jsme zpátky uvnitř.

„To by bylo asi na dýl.“

„Tak ještě víno?“

Pozvedne plnou sklenici.

„Zítra? Naproti je skvělá vinárna. Mají tam víno... nebolí z něho hlava...“

„Zejtra večer už bohužel něco mám.“

A takhle to většinou končí.

„Tak třeba zase někdy tady. V pátek.“ Vydoluju ze sebe úsměv.

„Ale možná bys mě tam moh zejtra doprovodit.“ Upře na mě zelené oči. „Pokud seš teda otevřenej určitejm věcem.“

2. WITTGENSTEIN

Máme se sejít v deset v baru, který nese název Bar and Books. Beru si na Vinohrady taxíka. Před vchodem kouří skupinka dobře oblečených lidí, když otevřu dveře, v podniku hraje živý jazz. Asijská servírka mě usadí v kuřáckém salónku, jinak mají plno. Tapety imitují knihovnu, kožená křesla jsou osazena ženami i muži, někteří kouří doutníky. Na obrazovce nad krbem běží Goldfinger. Sean Connery si právě obhlíží udělátka na svém novém Aston Martinu. Nemůžu jinak a objednávám si vodku martini.

Moje nová známost se objeví asi o půl jedenácté.

„Hezkej voblek.“ Sedá si, aniž si odloží kabát. Černé síťované punčochy, které z něj vykukují mají fakt velká oka.

„Hezká rtěnka.“ Opáčím.

Aniž od sebe odlepí rudé rty, olízne si přední zuby. Vytahuje cigarety, červené marlborky, a jednu si zapaluje. Když si u servírky objednává skinny bitch, servírka jí nic neřekne.

Čekám, až se Bond nechá předjet tou kočkou v serpentínách, a pak se zeptám. „Proč tam chceš jít zrovna *se mnou*?“

Vyfoukne stranou, aby mi kouř nešel do obličeje. „Říkala jsem si, že vypadáš jako slušnej chlap.“

O půl hodiny později postáváme o pár ulic níž a sledujeme vchod naproti. V okně nad námi bliká vánoční výzdoba. Staví před ním taxíky, vystupují z nich elegantně oblečené dvojice.

„Jdeme?“ Valentýna odcvrnkne filtr, letí jako světluška. Mine mřížku kanálu a skončí pod obrubníkem na silnici.

Srdce se mi rozbuší. Ukazujeme vyhazovačům vstupenku, na ruku dostáváme neviditelné razítko. Necháváme se poučit o pravidlech, telefony dolů nesmějí. Odevzdávám šatnářce kabáty, na oplátku obdržím lísteček jako v maloměstském kulturáku. Když se otočím, spatřím konečně, co má Valentýna na sobě. Síťované punčochy doplnila černou minisukní z falešné kůže, ňadra nad holým břichem jí obepíná pás lesklé černé látky. Přes ramena má přehozené velké černé sako, kolem krku připnutý obojek se stříbrným okem uprostřed. V ruce drží malou kabelku, kam se jí mohou vejít tak maximálně cigarety. Její rudé rty se na mě smějí. *Skinny bitch*, napadne mě.

Když scházíme po schodech, zahlédnu v zrcadle, jak spolu vypadáme: mladá kočka a ve všech ohledech průměrný maník s počínající pleší, který připomíná moji zfotovatělou verzi. Otázka estetického nepoměru bude trápit nejednoho chlapa: co mám, že se mnou ztrácí čas? Hlodala i mě. Odpověď, že vypadám jako slušný chlap, mi nepřipadala uspokojivá.

Místnost pod náma připomíná normální bar, až na to, že většina přítomných je zde polonahá nebo vyšňořená ve všemožných kožených oblečcích. Někteří ovšem, včetně mě, jsou oblečeni elegantně.

„Všichni po nás koukaj.“ Pošeptá mi.

„Spíš po tobě. Nebude ti tady zima?“

„Věděla jsem, že jsi slušnej chlap.“

Zatímco čekám na drinky, rozhlížím se kolem. Valentýna se šla upravit na záchod. Frajer pod schody má na sobě jen kožené kšandy, v podpaží mají upevněná nějaká plastová madla. Baví se s holkou v kostýmu školačky. Zničehonic ji otočí a simulují spolu sex. Holka se drží za madla: zjistím, k čemu slouží. Po schodech dolů proudí neustále noví návštěvníci. Slizoun s vlasy ulíznutými dozadu a s vysolárkovaným ksichem si vede za ruku rozkošnou dívenku. Mladé tělíčko jí spíš odhaluje než halí fialové bodýčko, má krásně naondulované vlasy a neskutečně dlouhé nohy, které ještě prodlužují vysoké podpatky. Vypadá tak na patnáct, on na pade. Jeho odpornou kolínskou cítím až sem. Za nimi sestupuje pár vystrojený jako na ples. Dáma se nese v zelenkavé róbě ze šifonu, její partner dme hrudník v obleku. Rádoby uvolněný pohled, kterým šilhá po holkách okolo, nekoresponduje s jeho upnutými nohavicemi. Kluk indického vzhledu i akcentu se mě ptá, jestli jsem tu poprvé. Dívka za ním cudně klopí zrak. Uvažuji, co vím o hinduistické sexuální morálce. Zjevně nic.

„Půjdeme to tu omrknout?“ Valentýna se vynoří jako had, přebírá si drink.

Mineme dýdžeky v průsvitném topu, bradavky přelepené lepící páskou, a usazujeme se na kožené pohovce v zadní části. Dál prostor nevede. Naproti nám jsou zavřené velké kovové dveře.

„Snad tady nikoho nepotkáme.“ Rozhlíží se Valentýna. „Táta by mě zabil.“

Potkala v létě v Berlíně ty lidi, kteří ji pozvali do toho vyhlášeného sex klubu, ale dostala strach a nakonec tam nešla. Vyčítala si to a rozhodla se, že by to chtěla zkusit. Nastudovala si všechno na internetu a v Praze ji zaujala tato akce. Chodí sem podle komentářů nejhezčí lidi, oproti ostatním je více na úrovni. Holky sem můžou přijít i samotné, kluci jen ve dvojici nebo ve trojici s jiným párem. Připadá jí vzrušující, jak to provokuje k přemýšlení, mně ne? Pozoruju dva Indy, co vypadají jako středně úspěšní byznysmeni, robustní hodinky, brýle, těla jim místo obleku ovšem svazují kožené popruhy. Jo, provokuje, souhlasím. S nikým ze spolužáků sem jít nemohla, byl bych překvapený, jak jsou konvenční, ne: moralistní. Kámošky se tvářily, jako by se chystala natáčet zoofilní porno. Do včerejška byla přesvědčená, že půjde sama. Pak potkala mě. Ve dvou to bude bezpečnější a nakonec i zábavnější, řekla si.

„A chceš si určit nějaká pravidla?“

Oči jí málem zvlhnou dojetím.

„Kdyby tě někdo otravoval, nevím.“ Dodám.

„Jsem ráda, že jsi tady, ale nemusíme se nijak hlídat. Jsou tu hezký holky, užij si to.“

O půlnoci otevírají ty velké kovové dveře.

V podzemí duní techno o něco hlasitěji. Na řetězech pod schody visí houpačka.

„Pohoupeš mě?“ Valentýna se usazuje na kožený sedák do tureckého sedu a nechá se houpat jako malá. Prcek v oblečku gladiátora švihá po zadku ženskou v kostýmu amazonky. Na lavicích posedávají lidé, pokukují po ostatních. Vzduch je prosycen cigaretovým kouřem a očekáváním. Parket je prozatím téměř prázdný, na podiu se vrtí další dýdžejka, z piercingu v nose jí vede řetízek k náušnici. Klec zeje prázdnotou, na dřevěném kříži v životní velikosti visí pouta. U baru se lidé hromadně svlékají a odhazují svršky do igelitových pytlů, které barmanka odnáší kamsi za bar.

„S nikým nechodíš?“ Vystartuje Valentýna, když ji houpání přestane bavit.

Zavrtím hlavou. „Ty?“

Vytáhne si zubama marlborku a nabídne mi otevřenou krabičku.

„Díky, já bych se na jevišti udusil.“

Natáhne se pro popelník. Ta vůně by rozhodila i mnicha.

„Znáš Wittgensteina?“

„Ne. S tím jsi chodila?“

„Je to filozof. Jazykovéj obrat ve filozofii. Všiml si, že filozofický problémy souvisej s jazykem. Ne všechno, o čem mluvíme, má vždycky reálnej ekvivalent ve světě. Co je to duše? Takže co to znamená s někým chodit? Spát s ním, bydlet?“

„Zabouchla ses do ženatého nebo co?“

„Starej Wittgenstein to ale přehodnotil: význam slova spočívá v tom, jak ho používáme. Takže ne, nenechala jsem se zatím chytit do té šablony, která ovládá tvý chování. Pravidla maj vyrůstat ze života, ne ho násilně určovat.“

„To říká ten Stein?“

„To říkám hlavně já.“

„Možná začínám chápat, proč jsme tady.“

„Proč by se láska musela vylučovat se svobodou?“

„To já nevím, tak se ptají většinou ti, co chtějí někoho podvádět.“

„Pff. Podvádět můžeš, jen když se k něčemu zavážeš.“

„Takže kdyby tvůj kluk spal s jinýma, tobě by to nevadilo?“

„Můj kluk...“ Zatváří se, jako by snědla citron. „Je to jeho tělo, jeho život. Netýká se mě, s kým spí, dokud zrovna nespí se mnou.“

Poposednu si. Holka vedle mě právě začala klukovi kouřit.

„Takhle by ale společnost nefungovala, to je ti jasné.“

„Myslíš na základě respektu k autonomii druhýho, lásky a svobody?“

„Asi jsi ještě nebyla zamilovaná.“

Znechuceně mlaskne. „Jsme tak sebestředný. Podvedlas mě a já teď tááák strašně trpím.“ Chytá se za srdce. „Jděte s tím do prdele. Ty znáš někoho, komu to funguje? Dřív nebo pozdějc začne jeden šilhat po někom jiným. Třeba toho svýho fakt miluješ, jen si chceš s někým pokecat, s někým jiným se vyspat. Nechápu, proč v tom musí bejt problém.“

„Takže jsi někoho podvedla ty.“

Ignoruje mě. „Je bláhový očekávat, že dostaneš všechno od jednoho člověka. Takovej m nárokům nemůže nikdo dostát, všechny to jen stresuje. Víš, kolik by se zachránilo rodin a manželství, kdybysme nebyli tak dětinský? Všichni pořád mluvěj o lásce, ale každěj chce jen vlastnit.“

„Když jsem byl zamilovaný, nikoho jiného jsem nechtěl.“

„Nekecej.“

„Fakt ne.“ Přemýšlím. „Fakt ne.“

„Zamilovanej... A zase, tak mluvme správně. Zamilovanej má poblázněný hormony, do pár měsíců je to pryč, láska je přece pravej opak, je věčná a bezpodmínečná. Podívej, jak milujou matky.“

„Ty víš, jak jsem to myslel. Takhle bysme se nemohli bavit o ničem.“

„Přesně. O ničem podstatným. Tak to říkal Wittgenstein.“

„Nechtěl bych podvádět,“ ozvu se po chvíli, „protože by mi to za to nestálo.“

„Aw.“ Zahraje dojetí amerického střihu. „Tak já jsem možná nebyla zamilovaná, ale tys potom nezažil božskej sex. To víš, že by ti to za to stálo. Navíc, je to falešný dilemma, přeceňuješ souvislost mezi láskou a sexem.“

Klukovi nestojí, tak to holka vzdává.

„Asi bych měl i strach, že poruším něco, co je jen mezi náma dvěma, něco, co už nepůjde napravit.“

„Jo, lidi jsou poslušný, protože se boje, ne protože by jim pravidla vyhovovaly. Společnost stojí na strachu a na příkazech, lidi si to už ani neuvědomujou. Podívej, jak jsou tady všichni spokojený.“ Obsáhne gestem prostor. „Myslíš, že jsou tady, protože nemilujou?“

„Možná jednou změníš názor.“

Otráveně si povzdechne. „Ach jo. Proč jste všichni tak zabedeněný?“

Lasery olizují Valentýně tělo. Možná že přece jen přeceňuju souvislost mezi láskou a sexem. Nikdy jsem nad tím takto nepřemýšlel. Vlníme se v rytmu techna, instinktivně se vyhýbám okolním naháčům. Uprostřed parketu ženská vkleče předvádí dost teatrální felaci. Šťastlivec máchá ve vzduchu rukama, ale nedaří se mu zkoordinovat pohyby s pohyby pánve. Je mi vedro. Naznačuju Valentýně, že si půjdu odložit.

Proderu se davem, směřuju nahoru do šatny. Místnost nad schody je vylidněná, odpočívají tu tak dva tři páry. Před šatnou se koncentrují závisláci na mobilu. Žádám šatnářku o kabát a nacpu si košili do rukávu. Stará žena vypadá unaveně, vrací se ke své křížovce. Hodnotím v zrcadle svůj obraz. Sako na holém těle nevypadá vůbec špatně. Robert měl pravdu, zaplaťpánbů že tancujeme. Přesvědčím sám sebe, že kouty mám sexy jako Jude Law, zatáhnu trochu břicho a vracím se dolů.

Na baru sedí kluk a hledí si do očí s nádhernou brunetkou. Holka mluví rusky, vypadá jako modelka. Kluk je nejmenší o hlavu menší, což je vidět, i když sedí. Otázka estetického nepoměru se vynoří sama od sebe, možná že přeceňuju i souvislost mezi láskou a krásou. Patrně nerozumím ani jednomu. Dávám si vedle nich panáka.

U kovových dveří ukazuju ruku, vyhazovač ji osvítlí UV lampou a pouští mě zpátky.

Gladiátor dole teď líže jakousi tlustou borku, amazonka odpočívá na lavici vedle. Houpačku okupuje školačka, zpod sukně jí vykukuje vyholená kunda pokaždé, když se zhoupne. Stroboskop fází pohyby těl. Protlačím se okrajem parketu, u baru postává hlouček mužů, masturbují. Na gauči pod nimi leží blondýna s roztaženýma nohama, chlápek ji plácá přes píču páskem. Pokaždé hlasitě hekne. Pátrám v davu. Lidé mizí kdesi za parketem. Tanečnice v kleci mi nevěnuje pozornost, dál se vrtí v červené latexové masce. Odhrnu závěs. Z temné chodby se ozývá vzdychání. Chvilí trvá, než si moje oči zvyknou. V kójiích napravo tuším pohyb. Dospěju až na konec chodby, kde slyším sprchy. Nakouknu. Holohlavý obr v plném světle močí po silikoněch potetované blondýny. Vracím se zpátky, v půli chodby mě chňapne něčí ruka.

„Nechceš si vzít to druhé?“ Rozkydlá domina mi pomalu navádí ruku. Ňadro jí hněte kluk, který si v rozkroku zároveň dribluje něčí hlavou.

„Někoho hledám.“ Mžourám mu do klína. Přitlačí dívce hlavu, ta se odtáhne a začne kašlat. Má roztomilý obličej, ale není to Valentýna.

„Tak se za mnou později stavte.“ Třeští na mě podmalované oči domina.

Houpačka zeje prázdnotou, školačka teď ústy obsluhuje na lavici rozvaleného gladiátora, a střídá se při tom s holkou v kostýmu Santy. Amazonka už vypadá otráveně. Dveře za nimi musely být předtím zavřené, protože jsem si jich nevšiml.

„Naked or underwear.“ Zarazí mě vyhazovač na prahu.

Zouvám si boty, sako i kalhoty odložím složené na lavici. Boty si po krátké úvaze zase nazouvám a jen v trenkách vkročím dovnitř. V místnosti je více světla. Přes rudé tapety visí černé průsvitné závěsy. Na zdech jsou rozmístěny zlaté rámy bez obrazů. Ve vzduchu se vznášá pach těl a hygienického sexu. Kdybych zavřel oči, mýsl bych si, že jsem

v posilovně, všude to pleská, mlaská, heká. Na obří posteli ve tvaru mušle uprostřed se to hemží údy. Spletenec připomíná nějakého bizarního mnohonohého živočicha. Muž s penisem v ruce mi zdvořile uvolní místo. Pod svalnatým chlupatým zadkem sténá asiátka. Líže ji ale někdo jiný, ona se pokouší kouřit dva čuráky naráz. Vedle klečí na čtyřech vychrtlá špageta, kterou do zadku šoustá stejně podvyživený klučina, na hlavě má masku králíka. Když se svalovec nadzvedne, aby si přitáhl dívku pod sebou za boky, posune se její hlava po matraci. Valentýna hledí před sebe, ale jako by neviděla. Její líbezné rty vyražejí pravidelné výdechy. Náhle nakrčí nos, jako by ji něco píchlo a vcucne si spodní ret. Protočí panenky a začne sténat. Na čele se jí perlí pot jako ženě na porodním sále. Jako dívence, kterou sužuje vysoká horečka.

3. NEDĚLE

Sklenice vody bodne. Aniž rozsvítím, zmizím v koupelně. S hrnkem kávy se vracím zpátky do postele. Hodiny ukazují jednu odpoledne.

Magda se na mě usmívá. Na fotografii máme hlavy u sebe, za náma se třpytí moře jen o pár odstínů tmavší než obloha. Kouty ještě nemám tak výrazné. Tu dovolenou jsme tenkrát vyhráli. Omán. Nabídli nám jediný termín v listopadu. Magdu kvůli tomu málem vyrazili z divadla. Zaplatili jsme si výlet, ráno pro nás přijel džíp, egyptský průvodce mluvil dobře česky. Manželé, ptal se. Ještě ne, culila se Magda a ruku s prstýnkem si zasunula mezi lehce spálená stehna. Vysadili nás na nádherné pláži, kde byl bílý písek jemný jako mouka. Okolo se tyčily hory. Jeden turista prohlásil, že podobně průzračné moře viděl jedině v Karibiku. Nikdy jsem Magdu neviděl šťastnější, než když řádila v jeho vlnách.

Strom za oknem je jako pokroucený černý pařát. Odložím hrnek na podložku vedle fotky a sáhnu po mobilu. Valentýnino příjmení je na včerejší vstupence. Pod profilovkou na Instagramu má napsáno „Philosophy“ a pod tím větu „I would prefer not to.“ Nemám tušení, co to může znamenat. Poslední fotky má z Berlína, Kreuzberg, park, muzeum, knihy. Valentýna si čte v kavárně, v posteli, na parapetu, obálka jí vždy zakrývá půlku obličeje. Někdy je kniha jen samostatně v zátíši s šálkem kávy. Pod fotkama uvádí úryvky z knih, které čte. *Je třeba identifikovat struktury autority, hierarchie a dominance a vznést na ně nárok, aby se ospravedlnily. Nejsou-li toho schopny, jsou nelegitimní a měly by být odstraněny.* Noam Chomsky. *Nebo: Jediným východiskem je vrátit slovu demokracie jeho radikální význam. Sklon moderního státu oddělovat vládnoucí a ovládané se zračí v pohrdání těch prvních těmi druhými. Toto pohrdání odráží fakt, že výkon moci delegované v rámci volební demokracie spočívá v zaujetí postoje osvíceného odborníka, který přijímá lidmi odmítaná opatření pro jejich vlastní dobro, jež kvůli své nevědomosti nevidí.* Sbohem kapitalismu, jakýsi Jerome Baschet. Na téhle jí to sluší, pózuje v nějaké galerii, na sobě bílé tričko a modré džíny s barevnou nášivkou na stehně. Přes rameno má plátěnou tašku, pravý bok lehce vystrčený. Obálka knihy ladí s černobílými obrazy za ní, abstraktní kresby znázorňují snad lidská těla, možná ale jen chaos v kreslířově duši.

Právě proto, totiž proto, že je tvorem, jemuž je vlastní potencialita, jenž může jednat či nejednat, uspět či neuspět, ztratit se a nalézt se, je člověk jediným tvorem, v jehož životě jde vždy o štěstí. Giorgio Agamben.

Omylem na něco kliknu, protože mě to přesměruje na youtube. *Rozhovor s Giorgiem Agambenem, srpen 2020.* Moderní znělka, prostřihy z města, blikající logo nějakého zahraničního magazínu. Reportérka kráčí ulicí a německy divákům sděluje, že jeden z nejznámějších filozofů dneška Giorgio Agamben neposkytuje často rozhovory, dnes ale učiní výjimku. Situace si to žádá: myslitel považuje za nezbytné vyjádřit se k pandemické situaci. Prosluněná letní zahrada, v pozadí cvrčí cikády. Do záběru vchází starší muž v bílé košili s vlasy jen po stranách a usazuje se na připravené židli. Italsky spouští, že jsme svědky konce éry. Vládní opatření ohlašují nový model. Ten je nyní založen na izolaci lidí a na vzájemném podezřívání. Střih. Záběr z ptačí perspektivy na hřbitov. Reportérka doplňuje, že filozof kritizuje mimo jiné fakt, že lidé umírají o samotě a nejsou důstojně pohřbíváni. Zpátky zahrada, cikády. Bránou k totalitě, rozkládá filozof, je výjimečný stav. Ten umožňuje politikům pozastavit demokratický systém a obcházet zdoluhavé parlamentní procedury. Detail na obličej, vidíme, že myslitel má cosi s okem, je celé kalné, jeho slovům to dodává temnou prorockost. Vzpomeňte, připomíná novináře, že první co Hitler udělal ve vaší zemi po převzetí moci, bylo, že vyhlásil výjimečný stav. Z auta se vzdalujeme od Andělského hradu, objíždíme koloseum. Zdráhavě brnkané tóny podtrhují skepsi v reportérčině hlase: opravdu je srovnání s nacistickým režimem na místě, když v Itálii zemřelo na nemoc už více než třicet pět tisíc lidí? Jak jinak chce filozof virus zastavit? Zahrada, cikády. Není virolog ani lékař, vysvětluje trpělivě s decentním italským gestem, komentuje pouze způsob, jakým se vláda a média k této pandemii staví.

Hned se mi vybaví ta doba. Zavřená divadla, prázdné ulice. Na každé tváři rouška. I v televizi. Hlavně v televizi. S Magdou koukáme doma na seriály, chroupeme pringles, během lockdownu jsme pořád spolu. Možná to bylo naše nejhezčí období. Magda cvičila denně jógu, pak baletní trénink u židle v kuchyni. Já chátral na gauči, hrál Candy Crush a popíjel pivo. Izolovaní od zbytku světa jsme si vytvořili ostrůvek zvyků, smíchu a vzájemnosti. Jenže pak zase otevřela divadla.

Venku se už setmělo, Valentýna se neozvala. Doprovodil jsem ji kolem páté ráno domů, bydlí nedaleko Vinohradské vodárny. Šli jsme pěšky. Domů jsem jel tramvají.

Kolem osmé to nevydržím a píšu jí.

-Jak je?

-Dobrý ráno, odepíše skoro okamžitě. Emotikon opice s hlavou v dlaních. Jde to. Akorát už je zase tma, ach jo.

-Co děláš?

-Chilluju, ale měla bych se připravovat na referát. Emotikon s krůpějí potu na čele.

-O Agatonovi?

-Tři smíchy brečící smajlíci. Jo.

-Tak tě nebudu zdržovat. Jen jsem chtěl vědět, jak se cítíš.

-*Slušnej chlap*. Chichotající se smajlík, mrkající smajlík. *Stále vstřebávám dojmy*. Smajlík se svatozáří. *Zejtra budu po sedmý v Hany Bany, kdybys ses chtěl stavít*.

U večere, tuňákové konzervy a plechovky kozla, si pouštím zprávy. Ministra vnitra někdo vyobrazil na obrázku v rakvi. *Tomáš Uher s celou rodinou*, hlásal připojený nápis. Jedná se nejspíš o reakci na nedávný příspěvek, který ministr zveřejnil na svém profilu na sociální síti X, který v obdobné pozici zobrazoval ruského prezidenta. „Ustojím to, ale tahat do toho rodinu je nechutné,“ vyjádřil se politik, který se netají ostrým postojem vůči ruskému prezidentovi, zejména po loňském vpádu Ruska na Ukrajinu. Případ vyšetřuje policie.

Dvojnásobná vražda muže a kojence v Hostivařském lesoparku dosud nebyla objasněna. Policie intenzivně pročesává les i široké okolí a prosí veřejnost, aby se na ni neváhala obrátit s jakoukoli informací, která by pomohla dopadnout pachatele. Policejní ředitel připustil znepokojení vyplývající z faktu, že se vrah stále pohybuje na svobodě, ujistil však veřejnost, že policie dělá, co je v jejích silách, aby se pachatele podařilo co nejdříve dopadnout.

Než si jdu znovu lehnout, lupnu si tabletku na udržení *normální* hladiny testosteronu. Beru je každé ráno a večer. Mají mě zbavit obtíží stárnoucího muže. Robert se mi směje, že mi tak akorát urychlují plešatění.

4. TUREK

„Dej si na čas á hop. Nechte to plynout. To je ono.“

Beru Lenku pod paží a stehnem.

„Nespěchej, nespěchej.“

Obtočí se kolem mě jako had, přistání jejích chodidel na podlahu je téměř neslyšné. Navazuju *renversé*.

„Uh.“

„Dobrý?“

„Jo, jen jsem se zapomněl podívat do občanky.“

„Tak nekecej a dělej.“

Odlepí se od země, prohne do luku, ve vzduchu ji chytím pod lopatkama. Váží asi třicet kilo, takže je to docela v pohodě.

„Hudba, děcka!“

Hlídám, abych jí moc nedýchal do obličeje.

„Sleduj ho, kam to jde a pa pa pa *slide*.“

Hltám z praskající láhve, až mi voda teče po bradě. Lenka mi právě vysvětluje, jak ji držet, aby ji to nebolelo, ale aby se zároveň cítila bezpečně. Lukáš se k nám blíží s poznámkami.

„Mám jen pár drobností. Jinak to bylo hezký.“

Když skončí, vypojuje telefon z aparatury. Otočí se k nám, víme, co bude následovat.

„Jeden významný.“ Řekne.

A všichni najednou tleskneme.

Chvátám Kaprovou, odbočím do Valentýnské a hned do Veleslavínovy. Venku je už tma, mrholí. Před Hany Bany postává mládež, pokuřují. Holky se hrbí v širokých džínách, bílé tenisky, kluci hulákají na celé kolo. Uvnitř je hlava na hlavě. Objednávám si u baru pivo. Valentýna se vynoří z vedlejší místnosti. Chvilí postojí ve dveřích pod plakátem Travolty a Jacksona z Pulp Fiction.

„Vidím, že venku ještě prší.“ Prohrábne mi vlasy a dostávám pusku na tvář, když ke mně dojde.

Blond vlasy má sepnuté v culíku, bílý svetr ji vrátil do role nevinné studentky.

„Pojď, seznámím tě.“ Táhne mě ke stolu, když do sebe ještě na baru žíznlivý obrátím půlku sklenice.

„Lidi, tohle je Ondřej. Tohle je Aneta, Petra, František a Milan. Spolužáci z filozofie.“

Čtveřice hipíků na mě brejlí. Nasoukám se vedle Milana a jsem rád, že Valentýna si sedá z druhé strany.

„Zrovna jsem *felas* vykládala vo dnešní Pavlíčkově přednášce, Guy Debord, Společnost spektaklu. Mimochodem, četli jste to někdo?“

„Zkoušel jsem to, avšak shledal jsem text poněkud enigmatickým.“

Snažím se nezírat na ty účesy.

„Tipuju, že kritizuje kapitalismus.“

„Kámo, je to nejpřesvědčivější diagnóza *ever*. Kniha vyšla v sedmašedesátém ve Francii a ovlivnila studentský bouře. Debord kritizuje kapitalismus, ale i Sovětskej svaz. Realitu nahradily reprezentace a všechno je nám servírovaný skrze vobrazy, reklamy, média *and so on*. Demokracie svobodu jenom simuluje, všechno řídí trh a předžvejkáný názory. *Authentic experience is lost*. Spektákl nám zakrejšvá *real* svět a *real* vztahy, všechno se transformuje ve zboží. Reprodukují se jenom v zájmu sebe sama a nás, poslušný a vodcizený konzumenty, potřebuje jenom jako svý podpěry. V socialismu zase vládne jeden jedinej vobraz, centrální ideologie bolševismu. Debord tomu socialistickému říká

koncentrovanéj spektakl. Když se Sovětskej svaz rozpadl, splynuly voba, roztroušenej demokratickej i koncentrovanéj totalitní spektakl, do jedinýho, kterýmu říká integrovanej, a ve kterým, *guess what*, žijeme dodnes.“

„Aneto, ty jsi děsná šprtka.“

„Já bych neshrnul ani rozdíl mezi Platónem a Aristotelem.“

„Platón ukazuje na tý Rafaelově fresce nahoru, Aristotelés dolů. Tak si to zapamatuješ.“

„Mimochodem víte, jaký bylo Debordovo životní heslo? Nikdy nepracujte.“

„Nice.“

„Tím se řídí můj fotr.“

„To muselo Valentýně konvenovat, zní to jak ten její antivax Agamben.“

„Agamben z Deborda ve skutečnosti docela čerpá. Znali se i osobně. Prej se nikdy s nikým o politice tolik neshodl.“

„Hele, a tenhle znáte? Letí Kant vesmírem, čumí kolem sebe na hvězdy a říká: tak snad aspoň ten mravní zákon mi zůstane.“ Milan se rozřehťá na celé kolo.

„Tak to bylo hodně *out of nowhere*.“

„Sedí Descart v baru, dopíjí páté pivo, přijde číšník a ptá se, ještě pivko, pane Descartes, nemyslím, řekne René a *puf*, je pryč.“

„Promiň.“ Šeptá mi Valentýna.

„Co si to špitáte?“

„Vysvětluju Ondřejovi, co je to kategorickéj imperativ.“

„Aby Fíla nežártil.“

„Fíla?“ Zbystřím.

„Jděte s tím už do prdele, Františku.“ Mračí se moje sousedka. „Nevím, kdo s ním pařil celý noci Call of Duty.“

„Valentýnin ctitel.“ Ozřejmí mi Milan zprava.

„Jeden kluk z prváku na magistru, Filip Zachar.“ Dívka se špatnou pletí a kulatými rameny, která doposud mlčela se nedívá na mě, ale na Anetu. „Má na Valentýnu *crush*. Trochu magor.“ A celá zrudlá hledí do stolu.

„Trochu? Střílel po vlastní ségře.“

„What?“

„Střílel jen po jejím stanu.“

„Kámo, taky jsem o něm slyšela *creepy* věci.“

„Ale je chytřej.“

„Jo, to asi bude, když měl skelety hotový už ve druháku.“

„Cože?“

„Jako všechny?“

„Jo, i ten nepovinněj.“

„To jde?“

„Všechny prej za jedna.“

„I novověk?“

„Já jsem rád, že mám ve čtvrtáku antiku.“

„A ten tě teda miluje, jo?“ Snažím se zorientovat.

„Nevím. Dal mi jen takovej dárek...“ Kroutí se Valentýna.

„Diamantovej prsten, kámo!“

Valentýna po Anetě střelí pohledem.

„Sorry. Myslela jsem, že to všichni ví.“

„Dal ti diamantový prsten?“

„Jo. Pořádala jsem takovou menší oslavu...“

„Promiň, já byl nemocen, pročejž jsem se nedostavil. Dodatečně vše nejlepší, Valentýno, kolik?“

„Dvacet dva. Díky, Franto. No, a pozvala jsem i Filipa, protože se s ním nikdo moc nebaví. Přišel o hodinu dřív a...“

„Hustil do tebe, ať spolu jdete žít do lesů?“

„Do lesů?“ Nechytám se.

„Filip je odborník na anarchoprimitivismus.“ Vysvětlují mi.

Zaznamenají můj výraz.

„Filozofickej směr, kterej odmítá civilizaci. Hlásá, že bysme se všichni měli vrátit k životu lovců a sběračů. Napsal o tom bakalářku, dostal za to dokonce i nějakou cenu.“

„Cenu Růženy Vackový.“

„Je to ujetý. Celej Zerzan.“

„John je náhodou zlatíčko.“

„Hlavní představitel anarchoprimitivismu.“ Zachraňuje mě Valentýna. „No, takže přišel dřív a dal mi ten prsten.“

„*Fuckin* diamant!“

„Řekla jsem mu, že si to od něj nemůžu vzít.“

Aneta po ostatních koulí očima.

„Ale nakonec sis ho vzala.“

„Jo, Aneto, nakonec jsem si ho vzala, protože byl děsně smutnej. Navlíkla jsem si ho aspoň na tu oslavu.“

„Z takového zetě by měl pan otec radost, není-liž pravda?“ Zubí se František a chytré oči mu zpoza brýlí těkají po spolužácích.

Staroměstské náměstí voní vánočními trhy, prodavači si dýchají na zkřehlé ruce a podupávají ve svých stáncích. Všude se motají šály a čepice.

„Nechtěla jsem to říkat před ostatníma, ale na té oslavě se stalo ještě něco.“

Procházíme Týnskou uličkou, na zemi žebrá bezdomovec v předklonu. Valentýna zná místo, kde mají dobrý svařák. Vykračujeme si po dlažebních kostkách lesknoucích se deštěm.

„Když jsem je asi kolem čtvrté vykopla, šla jsem si čistit zuby, někdo mi volal. Byl to Filip, stál u vchodu a chtěl zpátky nahoru. Řekla jsem mu, že už jsem unavená a ať se nezlobí, pro jistotu jsem si ale vypla mobil. Ráno jsem od něj měla tak... no prostě *mega* zpráv. Psal mi, že se do mě asi zamiloval, pak se zase omlouval, a tak pořád dokola. Napsala jsem mu, aby si nedělal naděje, že zůstaneme kamarádi, samozřejmě citlivě.“

„Klasika.“

„Bylo mi ho hrozně líto.“

„Nesmíš být tak okouzlující.“

Povytáhne koutek, tváře má zčervenale zimou.

„Taky jsem psal holkám v opilosti, myslím, že je to normální.“

„Bála jsem se, aby si něco neudělal.“

Valentýna je přitažlivá, ale zdálo se mi, že v tomhle si věří příliš.

„Z toho se otřepe. Všichni jsme se otřepali.“

„Chodil k psychiatrovi. Nikdo to neví.“

„Ty to víš...“

„Svěřil se mi. Někdy mi píše. Proto jsem se taky tolik bála.“

Odnáším nám kelímky k volnému stolu, partička anglických výrostků je u něj dřív. Pokračuju k ohřívači, odtud vidíme na renesanční palác s jeho arkádovým ochozem.

„Nemám z toho dobrej pocit.“ Odtuší a zapaluje si marlborku. Dlaněma ochraňuje neduživý plamínek. Podávám jí zpátky svařák.

Na náměstí před náma zastavuje hejno turistů, dopředu se došourá průvodkyně, zvedá deštník.

„Týnský dvůr neboli Ungelt. K místu se váže legenda. Hostinský z Ungeltu měl překrásnou dceru, která si ale nemohla vybrat ženicha. Když do města přijeli turečtí kupci, jeden jí hned padl do oka. Zamilovali se do sebe a slíbili si, že už se nikdy neopustí. Jednoho dne musel Turek odcestovat do své země a dívka mu slíbila, že na něj bude čekat, dokud se nevrátí. Turek se dlouho nevracel a dívka na svůj slib postupně zapomněla. Časem si našla jiného, mladíka ze sousedství. Chystala se svatba. Ve svatební den přišel dívce dopis. Turek se vrátil a chtěl by ji naposledy vidět. Měli se sejít na tajném místě, kde se spolu scházivali. Dívka se tam vypravila a od té doby ji nikdo neviděl. Vypráví se ale, že po letech vyběhla ze sklepa služebná s tím, že v hromadě dříví našla lidskou hlavu. Podle copů místní poznali, že se jedná o hostinského dceru. Pověst praví, že od těch dob se Ungeltem po nocích toulá duch zlého Turka a vláčí za sebou za vlasy dívčinu hlavu.“

Vracíme se stejnou cestou, déšť ustal. Dávám svařák bezdomovci, je přeslazený, nechutná mi. Hřeje si o něj ruce.

Valentýna musí pomalu domů, zítra má ten referát. Ukazuju jí, kde máme zkušebnu, loučíme se u vchodu do metra.

Nechce se mi ještě domů, je teprve devět. Courám Valentinskou, kolem městské knihovny, uličky Starého města mě dovedou k Champagnerii. V útulné vinárně je rušno. Pondělí. Vždycky jsem se tady cítil jako někde v Itálii. V létě sedí lidé venku, píjí víno, šampaňské, zobou sýry, olivy, jako by někdo přenesl zapadlou uličku z Říma nebo Boloni do Prahy. Sedám si ke stolu, který právě uvolnil jeden starší pár.

Prohlížím si obrazy na zdech. Mazanice jsou vyvedeny v duhových barvách. *Queer Fish*, nese název ta křiklavá hrůza nade mnou. Ježíš na ní má přibuzněle namalované oči, vypadá jako vousatá zpěvačka Conchita Wurst, která v roce 2014 vyhrála Eurovizi. Kombinace kýče a ideologického poselství zasazuje obrazu smrtelnou ránu hned ze dvou stran. Kýčem maskuje autor nedostatek talentu, který kompenzuje hysterickou agitkou: útočí na ústřední symbol křesťanské tradice, přičemž mu nedochází, že máločím by ji posílil více. Selhává-li kolekce - ostatní obrazy se nesou v podobném duchu - na poli uměleckém, jako společenská kritika si nevede lépe. Toužil-li autor totiž skutečně upřímně přispět k osvobození lidské rozmanitosti a zamýšlel dílo jako filozofické gesto, mohl se zamyslet, jestli znásilněním božího syna řasenkou a duhovou sukní namísto bederní roušky nenahrává spíš opaku. Tato stereotypizace ve stylu Pride pochodů jen obrací normu a dogmatismus naruby. Vnucuje vskutku rozmanitému příznivectvu duhové bubliny prefabrikovanou identitu, čímž se točí ve stejné logice, proti které zamýšlel brojit.

Vzpomenu si na Lukáše a jeho slavnou scénu s kritičkou Evou Havranek. Číhala na něj po představení na baru a měla v sobě už nejmíň čtyři sklenice vína. Když jej konečně odchytila, odsoudila nejprve jeho kožené boty, nebyly z veganské kůže, načež se ho zeptala, zda nepociťuje *potřebu* ve své tvorbě reflektovat aktuální témata. Taneční umění se posunulo, estetický základ už prostě nestačí, chce to sdělení, přesah, apel. Divák hledá *imerzivní* zážitky. Lukáš ztuhl už při slově tvorba, když ale uslyšel slovní spojení „reflektovat aktuální témata“, málem rozdrtil skleničku. Kdyby byl už v ráži, vysvětlil by kritičce, že pojem tvorby zavedl do souvislosti s uměním středověk metaforou boha coby umělce, který ve své mysli nazře ideu, kterou vzápětí geniálně zhmotní ve svém díle - ve světě, což kritička ostatně nejspíš věděla, a ozřejmil jí, že on se ztotožňuje s představou

umělce jako normálního člověka, který praxí tříbí svůj cit a schopnosti jako kterýkoli jiný řemeslník. Pokud nějakou potřebu pociťuje, je to potřeba umělecké svobody, aktuální témata mohou reflektovat noviny, on si bude reflektovat, co bude chtít. Pokud by ve svém stupňujícím se sebevaru neztratil nit, dodal by patrně, že ať už se současné divadlo ubírá kamkoli, on se hodlá držet postupů, které jsou nejpozději od antiky ověřeny více než dvěma tisíci let, kterým v otázkách, jakými způsoby se pokoušet o divadlo, věří víc než sociálním experimentům dnešní doby. Protože se ale zatím ovládal, odvětil jen, že o tom bude přemýšlet. Zlepšuje se to, říkali jsme si, když jsme scénu pozorovali od stolu, který stál hned za nimi. Kritička se nehodlala vzdát tak snadno. Usmyslela si nejspíš, že Lukáše nejpozději dnes nakolejí na cestu, kde bude jeho talent konečně sloužit obecnému dobru. Možná ale jen přečetla jeho mlčení jako typicky mužskou aroganci, na niž je povinná reagovat osvětou. Ta by totiž z patriarchálně zaraženého pohledu vysvobodila nejen ji, ale samozřejmě i Lukáše Parného, hned jak by si uvědomil, že ve svém díle opomíjí nejen výzvy antropocénu, ale i práva žen a sexuálních menšin, což je totéž, jako by je potlačoval. Poručila si sklenici vína a za velkýma brýlemi se zelenými obroučkami si zatím brousila argumenty. Potom, asi aby otestovala jeho předsudečnou toleranci a způsobila mu co největší, ovšemže spravedlivou, kognitivní disonanci, mu začala básnit o konceptuálním díle, které shlédla na jednom festivalu v Německu, ve kterém tvůrce dokázal skloubit inovativní formu s politicko-kritickým ostnem tak, že nechal diváky „*jakoby* pohybovat se volně po jevišti, čímž narušil *jakoby* nerovnost mezi *jakoby* virtuózními performerů a *jakoby* pasivní rolí diváka, a na palčivý problém upozornil *jakoby* tím, že nechal performery *jakoby* improvizovat monology v traumatech, který zažili, klimatický úzkosti, rasový mikroagresi, objektivizaci vlastního těla, který čelili v tanečním vzdělávání, a ti ronili slzy do misek vyrobených *jakoby* komunitně autistickými dětmi a seniorami během *jakoby* inkluzivního workshopu, kterej představení *jakoby* předcházela, a divák si mohl vybrat misku *jakoby* podle své aktuální emocionální rezonance - miskovej imprint, a vylejt jí do společný „trauma soup for the planet“, která se ze slz vařila. V půlce představení se performance najednou *jakoby* (poprvé a naposledy použila to slovo ve správném významu) na osm minut přerušila na znamení solidarity s projekty, který nedostaly grant.“ Chvalozpěv na tento výkvět současného evropského divadla jí umožnil přejít k tomu, aby vyjádřila pochybnosti o Lukášově vztahu k tématům jako jsou genderová rovnost nebo ekologická udržitelnost. Nemůže si pomoci, ale nemůže nevidět, že žena v jeho choreografiích zaujímá stále jasně podřízenou roli, už jen tím, že ji partner různě zvedá, hází si s ní, jinými slovy s ní manipuluje. Není si taky jistá, teď se ho na to možná může zeptat, jestli byla voda použitá během představení užitková, a ne pitná. Doufá, že nebyla pitná. Lukáš byl už celý brunátný a ovšem se chytil do pastí. Nezvykle vysokým hlasem začal skřehotat, že není žádný Pepíček Goebbels ekologické, LGBT ani žádné jiné propagandy a že - , „LGBTQIA plus“, opravila ho s gustem kritička. „Cože,“ vypískl, a když mu začala vyjmenovávat, co všechny ty zkratky znamenají, sundal jí z očí najednou ty její extravagantní brýle a hodil jí je do sklenice s vínem. Pak zajódloval cosi o lásce, smrti a neuchopitelném tajemství lidského bytí jako jediných tématech hodných umělecké reflexe a se srandovním skůčkem se kamsi odporoučel. Našli ho na parkovišti, jak kouří jednu gauloisku za druhou a poslouchá na mobilu Bacha.

Mladinká servírka s pihou nad rtem je roztomilá, ale přesto myslím na Magdu. Chodili jsme sem spolu. Dávala si růžové víno. Mně na stole právě přistálo druhé pivo, servírka

můj pohled nezachytila. Hranici znám, dvě tři nepozná nikdo, čtyři pět poznám já, šest a více poznají zítra kolegové i Lukáš.

Chytrolín od vedlejšího stolu by přitvrdil. Dvě procenta na obranu? Nývlt říkal, že v současné situaci jsou adekvátní minimálně tři. Minimálně! Je třeba zatnout tipec všem dezolátům a chcimírům, kteří by chtěli se zlem vyjednávat. S debilama a zločincema se nevyjednává. Tečka. On by se s nima nesral. Nývlt se v tom rozhovoru krotil, ale bylo znát, že má na to stejný názor. Za covidu se tu dezinformace rozbujely a my jsme usnuli na obláčku. Teď to taky tak vypadá. Státu a institucím je prostě třeba důvěřovat, Nývlt má pravdu, jinak je s demokracií konec. Je voják, říká věci na rovinu, to se mu líbí, více takových. Ví, co je Gaussova křivka? Dobře, jen se ptá. Názor nějakého dementa přece nemůže mít stejnou váhu jako názor odborníka. Lidi je potřeba vzdělávat - vysvětlovat, vysvětlovat, vysvětlovat. Každý nemá kapacitu na to, aby pobral složité problémy doby, od toho jsou tu autority. Kdyby se podařilo přesvědčit jednoho, je to úspěch, zbytek je holt potřeba držet v patřičných mezích. Holka přikyvuje, ale vypadá, že si dnešní rande představovala jinak.

5. VÝJIMEČNÝ STAV

„Let´s get unconscious...“ Dveře do sálu se rozletí, Tony si v zrcadle zkontroluje kníra a rozplácne se na zem do rozštěpu. Zírá do mobilu.

Lenka si dveře zastavuje nohou. Nese si kelímek ze Starbucksu. Odpoledne půjde běhat, aby to spálila.

Maria přicupitá na sál hned po ní. „Dobré ráno. Jak máte?“

„Jak se máte.“ Opravím ji, aniž zvednu hlavu z lehu.

„Jak se máte.“

„Dobrý, Mario, co ty? Je to koleno lepší?“

„Lepší, Ondzro, díky. Mám tejp.“ Vyhrne si nohavici.

„Nazdar bazar.“ Robert se musí sehnout, aby se nepraštil do dveří. „Lukáš tu ještě není? Myslel jsem, že už jdu pozdě.“

„Jdeš.“ Vydechne Lenka z planku, na krku naběhlé žíly. „Má zpoždění, zase se s někým chytil, máme se zatím rozcvičit. Necítíte tu pivo?“

O deset minut později je už na sále i Lukáš a zapojuje telefon do aparatury. „Tak jak jste na tom? Můžeme začít? Dneska to sjedeme celé.“

Tony si v šatně zavazuje bílé devadesátkové tenisky a brouká si už zase Madonnu. „*Today it's the last day that I'm using words...*“

Robert zabral sprchu. „Jen se opláchnu, jdu pak na masáž.“

Vždycky jsem obdivoval, jak o sebe kolegové dbají. Jóga, sauna, pilates.

„K Zlatanovi?“

„Ne, k Tiffany. Nová zrzka v Lolipops. Devatenáct roků. Zadeček jak dvanáctiletá.“

„Jo, na tuhle masáž. Tam si tě osprchují znovu, ne?“

„Tak jest.“

Tony si zastrkuje sluchátka do uší a v béžovém kožichu s tygřím vzorem s rukou na klíce zamumlá „čus.“ Průvan do šatny vpustí trochu vzduchu, smísí se s párou a rozvíří ji.

„Ukrajinka,“ pokračuje hlas ze sprchy, „ale mluví dobře česky. Nevěřil bys, co umí podpažím.“

„Je tam ještě mýdlo?“ Prohlížím se zatím v zrcadle.

„Zbytek. Nechceš pak zajít na pivo? Jdu jen na hodinu, je to hned tady u synagogy.“

„Jdu na přednášku.“

Sprcha ustane, z koutu se vystrčí ruka pro ručník. „Kam jdeš?“

„Na přednášku. Víš, jak jsem se v pátek seznámil s tou holkou? Studuje filozofii.“

Robert si utírá své antické tělo. „Filozofii? To se studuje? Ta Tiffany taky cosi studuje, ale zapomněl jsem co.“

Prosmýknu se kolem něj a zavěším ručník na háček.

„Mimochodem,“ slyším Roberta přes sprejující deodorant. „O víkendu tě známá viděla na jedny akci.“

Filozofická fakulta se nachází hned za rohem na konci Kaprovy ulice, sotva minutu chůze od zkušebny. Naproti přes cestu je Rudolfinum a do trojúhelníku přes náměstí Jana Palacha stojí pražská taneční konzervatoř, kde studovali Robert, Lenka, a o něco dříve i Lukáš. Do dveří se hrne zástup studentů. Prokloužnu s nimi dovnitř, vrátím se na nic neptá. Stoupám po ústředním schodišti, jak mě instruovala Valentýna, naproti se ve výklenku tyčí přísný T.G. Masaryk, tipuju, že socha je z bronzu. Po chodbách křížují studenti, filozofická fakulta musí mít nějaké své zvláštní kadeřnické předpisy: vypadá to tady, jako by testovali myšlenku *re-wilding*, uplatňovanou běžně v zemědělství a odmítající zásahy lidské ruky do ekosystémů, na péči o vlasy.

Místnost 225 se má nacházet ve druhém patře. Jsem tady brzo. Obcházím pomalu celé patro, vede kolem dokola. Vrací mě to k automatu na kávu, kde jsem začal. U stolů, které jsou rozmístěny na chodbě, sedí studenti a klavírují cosi do svých laptopů. Studuju nástěnku. Vánoční večírek láká na amatérské divadlo, letos se inscenuje Platónův Gorgias, zlatým hřebem má být panelová diskuze o klimatu. Studující, kteří se identifikují

jako trans či nebinární osoby, jsou vyzváni, aby vyplnili dotazník, který má vyhodnotit, jestli se na fakultě cítí dostatečně dobře a „podporovánx“.

Nahlédnu do dveří. Představoval jsem si aulu jako v americkém filmu, ale vypadá to tady spíš jako konferenční místnost. Kolem dlouhého stolu stojí židle, po obvodu učebny taky. Jednu stěnu pokrývají komplet knihy. Pověším kabát na věšák a sedám si pod něj, do rohu, abych se co nejvíc zašil. Přiklání se jakýsi kluk, na mé kývnutí nereaguje, sedá si na opačnou stranu. Ucítím příšerný zápach. Lhostejnost k hygieně je dalším charakteristickým znamením, jak potvrzuje i většina dalších příchozích.

Nejzanedbanější působí, jako by se nemyli a neměnili oblečení celé týdny. Kluci, holky, u některých si nejsem tak jistý. Jeden postarší chlápek, bílé vlasy, vousy. Jako jediný mě pozdravil. Z rozpaků vytahuju diář a předstírám, že si něco zapisuju. Otevírají laptopy, rovnají před sebe sešity a knihy. Většina hledí do mobilu. Jeden nebo dva si čtou. Kdosi cvaká neuroticky propiskou. Je to tentýž, který pod stolem třese nohou jako napojený na elektřinu. V puse cumlá lízátko. Nikdo se s nikým nebaví.

Konečně se objevuje i Valentýna a háže brašnu vedle mě.

„Vítej.“ Funí, jako by vyběhla schody. „Jsem hrozně nervózní.“ Vytahuje si z tašky nějaké papíry.

„Já taky.“

Posadí se, je našponovaná jak tětíva luku. Její parfém ten zápach naštěstí trochu přebije.

„Hezký výhled.“

Trhne hlavou, pohlédne k Pražskému hradu, který se rýsuje za oknem pod šedivou oblohou.

„Jo, můžeš koukat ven, kdyby ses nudil.“ Řekne přiskříplým háskem. „Ty si budeš dělat nějaké poznámky?“ Měří si pobaveně můj diář.

„Dobré odpoledne, milí a vážení. Vítám vás opět po týdnu na našem semináři politické filozofie, příště se uvidíme až po Vánocích. Poprosila jsem Valentýnu, aby nám dnes řekla něco o výjimečném stavu u Giorgia Agambena, píše o tom bakalářskou práci.“

Profesorka nemá tvídové sako ani šedé vlasy, je jí tak maximálně čtyřicet a je velmi půvabná. Milou takřka dětskou tvář jí lemuje černé mikádo s ofinou, krk kryje tmavý rolák. Uši a jeden prst zdobí vkusné minimalistické šperky. Drží ruku na jakési objemné knize jako svědek u amerického soudu, v druhé svírá propisku.

„Předpokládám, že jste si všichni přečetli vybrané kapitoly, které jsem vám na dnešek zadala, takže nyní už můžu předat slovo Valentýně. Preferujete jít tady za mnou, Valentýno, nebo zůstanete raději na místě?“

Valentýna si odvázně volí první možnost a přesouvá se na profesorčino místo. Pohledná vyučující si přisedne mezi studenty.

Valentýna si rovná papíry, trochu si upraví židli.

„Jak jistě víte, dílo Giorgia Agambena je rozsáhlý a zabývá se filozofií, teologií, estetikou, až po historii a právo. Já se zaměřuju na jeho politickou linku.“ Uhne zrakem k profesorce, ta povzbudivě přikývne. „Agamben rozlišuje dva řecký pojmy, *zoé* a *bios*, oba označují život. *Zoé* míří k biologickému významu života, zatímco *bios* znamená život obalenej ve společenským a kulturním kontextu. Tradiční politika *zoé* vylučovala, o potřeby nutný k přežití se staralo v domácnosti, řecky *oikos*. Politický společenství bylo zaměřený na to, aby se diskutovalo o společným životě v obci, *polis*. Takže máme na jedný straně *nutnost*, jídlo a základní potřeby zajišťujou především ženy a otroci, a na druhý společenský *možnosti*, o kterejch diskutují svobodní občané, samozřejmě že muži. *Polis* se vůči *oikos* vymezuje jako možný vůči nutnému.“

Valentýna odloží list, profesorka si cosi značí. Studenti lelkují na facebooku nebo si čmárají obrázky.

„A teď si představte, že člověk nemá co jíst. Aby přežil, musí třeba něco ukrást nebo se dopustit nějakýho jinýho násilí. Nouze v jeho očích násilí ospravedlňuje. Co se ale stane, když nouze vyplave na povrch v obci? V podobě přírodní katastrofy, války a podobně. No v takovýh případě se obec musí na chvíli vykašlat na dispute a musí nastolit především stabilitu. Politický tělo kopíruje tělo biologický a výjimečný zásahy jsou ospravedlněný záchranou existence. Jenže na tý analogii něco nesedí, že jo, biologický tělo totiž může opravdu umřít, zatímco politickej řád tak maximálně zanikne a změní se.“

Přistihnu se, že sedím v předklonu. Vědí o tomhle na Pražském hradě?

„A tady nám na scénu vstupuje výjimečnej stav. Výjimečnej stav odkazuje k nerovnováze mezi právním řádem a politickým faktem. Vytváří zónu, v níž právo a násilí splývají. Lépe řečeno, jsou od sebe nerozlišitelný. Výjimečnej stav umožňuje pozastavit normální právní řád, nastane-li existenční krize. Jenže kdo o tom rozhoduje? Agamben navazuje na Carla Schmitta, kterej v Politický teologii označuje jako suveréna toho, kdo může rozhodnout o výjimečným stavu. Suverén stojí jednou nohou v systému, kterej může zároveň pozastavit. A teď, Agamben tvrdí, že výjimečnej stav má tendenci stávat se normou.“

Valentýna udělá pauzu, zdá se, že to nikoho nevzrušuje.

„Aby nám to bylo jasný, uvedu nějaký příklady. Útoky z jedenáctýho září, vláda Spojenejch států vydává mimořádný opatření, který umožňujou zadržet kohokoli, kdo je byt jen podezřelej z terorismu. Presumce nevin? Důkazy? Zapomeňte, ve výjimečným stavu právo sice pořád platí, ale neuplatňuje se. Zadržený osoby pozbejvaj jakejchkoli práv a z právního hlediska jsou zbavený veškerý ochrany. Co s nima bude, záleží jen na libovůli těch, kdo je maj ve svý moci. Koukněte na dokumenty o Abú Ghraibu nebo Gauntanámu. Vlasteneckej zákon platí ve Státech dodnes.“

Otevrou se dveře, práh překročí muž. Spíš kluk. Je oblečený celý v černém, z čela se odhrne světlé vlasy. Sedá si na volnou židli zády ke knihovně, mezi nohy složí batoh.

„Druhej příklad... ehm... teď jsem se ztratila, pardon. Druhej příklad nám bude o něco bližší. Pandemický opatření.“

Mladík loví v batohu, vytahuje termosku, nalévá si do uzávěru čaje.

„Procházka muže s malým dítětem je záminkou k brutálnímu policejnímu zásahu. Nemá roušku. Výjimečnej stav stírá hranice mezi právem a realitou, co je normální v běžném stavu, může bejt ve výjimečným považováno za závažnej přečin. A naopak násilí, který je běžně nepřípustný, se může s ohledem na zájmy státu jevit jako ospravedlnitelný.“

„Povedená dceruška.“ Pošeptá brejloun vedle svému sousedovi s řídkým vousem. Přiškrceně se tomu zasmějí.

„Podobný incidenty nebyly ještě nedávno u nás vůbec ojedinělý. Světová zdravotnická organizace sice ukončila nouzovej stav kvůli covidu před půl rokem, ale státy právě jednaj o nový pandemický dohodě, která má řediteli WHO umožnit vyhlášovat pandemie, jak se mu zachce. S omezeními a lockdowny, který se k tomu vážou. Na letišti se taky pořád svlíkáte. Lidi si na výjimečný opatření, který byly zavedený ve výjimečným stavu, kterej měl bejt pouze dočasnej, zvyknou. Podle Agambena je výjimečnej stav mechanismem současného vládnutí.“

Holka naproti kroutí hlavou.

„Výjimečnej stav v tyto perspektivě stírá rozdíl mezi demokracií a totalitarismem. Agamben uvádí příklad Třetí říše. Hitler nechal jako řádně zvolený kancléř podepsat prezidentem Hindenburgem Dekret o požáru Říšského sněmu, kterým suspendoval klíčový články Výmarský ústavy. Dekret nebyl nikdy zrušený a výjimečnej stav tak v nacistickém Německu trval celejch dvanáct let, až do konce druhý světový války.“

Studenti si balí věci, kvapem opouštějí místnost. Profesorka Valentýně děkuje, něco si ještě vysvětlují. S knihou v podpaží je následuje. V učebně zůstáváme jen Valentýna, já a kluk v černém.

„Snad jsem moc nekoktala.“ Ukládá si Valentýna papíry po stranách teď zvládně potom zpět do brašny.

„Bylo to fascinující!“ Ohodnotím intelektuálně probuzený její výkon.

„Bylo to pregnantní a přesvědčivé.“ Mladík v černém si cosi zapisuje, světlé vlasy spadlé do čela.

„Díky, Filipe.“

Když uslyší své jméno, zvedne oči a začne zběsile mrkat. Rty má tenké, jako by je ani neměl.

„S tím covidem...“ Řekne bezbarvým hlasem hledě do strany. „Člověk by nevěřil, jak je dnes nebezpečné vydat se s dítětem na procházku.“

Přejede mi mráz po zádech. Než se stihnu zamyslet proč, muž po mně krátce šlehne pohledem. Je bledý, vypadá, že mu v hlavě nekoluje žádná krev.

Valentýna předstírá, že si něco přeskládává v batohu.

Mladík se zničehonic vztyčí, je vysoký, upřeně na Valentýnu zírá. Pak mu pohled sklouzne na její ruce. Několikrát rychle zamrká a odtuší zase do strany: „Navzdory přívětivému počasí se musím odebrat zpět do knihovny.“ Sehne se pro batoh a bez

dalšího odchází. Jeho černá záda mizí na chodbě. Tihle lidi jsou vážně jako z jiného světa.

„Kafe?“ Řekne přehnaně bezstarostně Valentýna.

Pomáhám jí do kabátu, když má ruce v obou rukávech, udělá dva kroky. Na židli sousední té, kde předtím seděl Filip, leží černý sešit s přetahovací gumičkou.

„Dám mu to zítra.“ Zvedne jej Valentýna. „Nechce se mi už za ním do knihovny.“

Číšník v předražené hipsterské kavárně Mistral má kníra jako Tony. Čekáme deset minut, než se uráčí přijít. Když se konečně přišourá v teniskách New Balance s vysoko vytaženými ponožkami, nehty nalakované na černo, vypadá, že ho nic nenudí víc než naše objednávka.

„Byla jsi neuvěřitelná.“ Chválím ještě jednou odborníci na výjimečný stav. Radost z ní jenom čiší, stres z ní už opadl.

„Bylo to srozumitelný?“

„Málem mi rupla hlava, ale jo, myslím, že v hrubých rysech chápu, co je výjimečný stav.“

„Nekoktala jsem, jo?“

„Mohla bys z fleku přednášet.“ Mažu jí med kolem huby.

Knírač přináší kávu, pěna na té Valentýnině zobrazuje srdíčko.

„Akorát,“ nedá mi to, „výjimečný stav je přece jen krajní možnost, ne?“

„Aha, takže jsi to tak úplně nepochopil.“ Uchopí lžičku a zvedne ji do vzduchu. „Podívej, současný státy nemaj jiný ospravedlnění než bezpečnost. Proto je potřeba vytvářet neustále nějaký hrozby nebo aspoň jejich iluzi. Vzpomeň si, kdy tady nebyla krize. Pandemická, ekonomická, migrační, teď se zase mluví o válce. Vlády se tvářej, že tě chráněj před něčím, co samy způsobujou.“

„Není to trochu paranoidní? Proč by to dělaly?“

Olízne lžičku, kterou si zamíchala kapučíno.

„Pozor. Neviděla bych za tím žádný spiknutí. To se ti právě snažej vnutit, že seš nějaký pomýlený konspirátor. Usnadňuje jim to vládnutí. Můžou si vymyšlet opatření, který by jim jinak neprošly. A lidi to akceptujou, dokud jsou vystrašení. Jsme v krizi, teď je nutný to a to. Jakmile uslyšíš nějakýho politika mluvit o něčem, že je to nutný, okamžitě přestaň poslouchat. Odevzdej nám svůj hlas, svou autonomii, a my už se o všechno postaráme. Jenomže jenom do té doby, než zjistíme, že nám zase lhali, ale to už je tu zase nová krize a na lži ty předchozí si nikdo nevzpomene. Mocní se chtěj prostě udržet u moci a prachatí si chráněj svoje zájmy, to je vše. Systém stojí na základech, který to umožňujou. A lidi si bohužel myslej, že takhle je to daný. Z nějakýho důvodu tu panuje představa, že nějaká vláda bejt musí.“

„No, dobře.“ Směju se. „Ale co se s tím dá dělat?“

„První krok je přiznat si stav.“

„A druhý? Revoluce?“

Upije kapučína, spodním rtem nasaje pěnu, která jí zůstala nad rtem. „Nechápeš to, ta systém jenom utuží. Bezpečnost a terorismus se vzájemně ospravedlňují. Druhej je uvědomit si možnosti.“

„A třetí?“ Jsem přesvědčený, že musí být alespoň tři. „Rozdávat na rohu Agambenovy knihy?“

Povytláhne koutek jako Harrison Ford.

„Uvolnit je.“ Zelené oči jí jenom planou. Vypadá, že to myslí smrtelně vážně.

„Díky. A teď co to prosím znamená v *praxi*?“

Povzdychne si, rozhlédne se, ztiší hlas. „Politická aktivita dnes prostě nemůže spočívat v odevzdání svého hlasu nějaký straně. Nemůže bejt degradovaná na pasivní roli publika, který bučí, fandí, každopádně se identifikuje s nějakým stádem, který se zase definuje nějakým nepřítelem. Nemůže bejt přetavena v *žádný* pozitivní program. Pokud má politika bejt uměním možností, musí dnes spočívat jedině v neutuchajícím nahlodávání struktur, který předstírají nutnost, v deaktivaci aparátů, jejichž koleje jsou nastaveny směr kamkoli, jen ne k naší svobodě a blahu.“

Chlápek, co sedí u vchodu, upustí mobil. Za celou dobu, co tu sedí, si nesundal čepici ani bundu. Střetnu se s jeho pohledem v zrcadle.

„Takže bys zrušila všechny strany, vládu, instituce...?“

„Vymejlíme aparáty, který nám mají zajistit štěstí. Manželství. Aparát určený k tomu, aby ti pojistil lásku. Kdokoli chce dobro zakonzervovat, ukotvit v instituci, nutně ho obrátí v jeho opak. Podstatou dobra je dobrá vůle.“

„Dobře. Takže koho mám volit?“

„To je to. Ty chceš po mně pořád nějaký konkrétní program, vizi, to je ale přesně to, čeho se musíme zbavit. Kafka má povídku, jmenuje se Doupě, zvířátko si buduje nedobytnou noru, aby se ochránilo před vnějším nebezpečím, a z domečku se mu postupně stane bezvýchodná past. Nic nevystihuje naši současnou situaci líp. Natřít mříže jinou barvou nám nepomůže.“

Vzpomenu si na svoje espresso. Kopnu těch vystydlých třicet mililitrů za devadesát korun do sebe a hledím na pokojové květiny, které pokrývají celou stěnu.

„Jádro problému leží v tom, že chceme pořád všechno řídit, sobě, druhým i životu potřebujeme neustále *vládnout*.“

„Seš normální anarchistka.“

Samolibě pozvedne obočí.

„Jestli chceš slyšet, co to obnáší v praxi,“ přede, jako by mě sváděla, „pak revizi ontologických předpokladů celý západní metafyziky, zpochybnění nadřazeného statusu

skutečnosti nad možností a afirmaci autonomní existence potenciality, která se nebude vyčerpávat v přechodu *de potentia ad actum*.“

Rozhodím rukama, jako že je mi to konečně jasné.

„Politickéj model vlády...“ Počká, až se k smrti uodaný číšník vzdálí i s našimi prázdnými šálky. „Politickéj model vlády je založenej na modelu rodiny: můžeme si hrát, dokud o důležitějších věcech rozhodnou rodiče. Když je krize, která je permanentně, přebírá správu hlava rodiny. Možnosti jsou formulované předem, chceš za ruku s maminkou nebo tatínkem. Ale tobě už je mezitím třicet. Na svobodu si musíš zvyknout, jasně, když máš barák poprvý pro sebe, poblížeš koberec a rozflákáš máminu vázu. Zvíře narozený v kleci v ní může celý život žít, je o něj postaráno, jen se mu holt nevyvinou určitý schopnosti.“

„Ty si vážně myslíš, že by to fungovalo bez nějakého vedení?“

„Improvizujete?“

Zatřesu hlavou, jestli jsem dobře slyšel.

„V tanci? Jestli improvizujete?“

„Ehm, no, jo... Je to jedna taneční disciplína, nevěnujeme se tomu nijak pravidelně, ale... proč?“

„Pokud tomu rozumím, při improvizaci není žádnéj určenej cíl. Žádněj scénář, pohyby, žádná...“

„Choreografie?“

„Jo, choreografie. Hledaj se možnosti. A není to chaos, protože vzniká spontánní řád, kterej je proměnlivěj a reaguje na to, co se zrovna děje.“

„Jo, tak nějak to funguje.“

„Máte svobodu dělat si, co chcete.“

„Jako jo, ale jenom tehdy, pokud tam není debil, který chce všechnu pozornost strhnout jen na sebe.“

Založí si ruce pod bradu.

„A takový tam většinou je.“

Usměje se.

„Ale tančíte proto,“ skočí mi do toho netrpělivě, „že... prostě kvůli radosti z pohybu? Z hudby a vzájemný interakce... Tančíte kvůli samotnému tanci? Nemá to žádnéj jinej cíl, než potěšení z tance.“

„Dejme tomu.“

„Takže to *může* fungovat?“

„Ale málokdo umí vnímat, být při věci, využívat možnosti, musí se to...“ Náhle mi to docvakne. Dojde mi, jak to Valentýna myslí.

„Myslela jsem si to.“ Pokyvuje hlavou. „Hannah Arendt má takovou myšlenku, že politika je jako divadlo. Obojí vstupuje do veřejného prostoru, potřebuje publikum, je vázáný na druhý lidi. Testuje se samotnou praxí. Říkala jsem si, že v tanci by to mohlo fungovat ještě líp.“ Myšlenky jí víří vlastním směrem. „Agamben vidí politické hroty tance v tom, že vyvazuje tělo z jakýhokoli předem daného účelu. Taneční gesto,“ naznačí rukou *port de bras*, „neslouží ničemu konkrétnímu, ale odhaluje pohyb jako takovej, čímž deaktivuje jakýkoli jeho ideologický určení. Tohle by měla politika dělat se životem. Protože to je to, co z nás dělá lidi: moje pusa neslouží jen k příjmu potravy, můžu ji používat, jak uznám za vhodný, třeba k líbání.“

Její pusa si vynutí moji pozornost.

„A já si do dnešního dne myslím,“ uchechtnu se nepřesvědčivě, „že žiju ve svobodné zemi.“

„Proč se se mnou vlastně scházíš?“ Nevydržím to venku, když slalomem předběhneme pětici asijských turistů s kufry.

„Máš v sobě něco agambenovského.“ Odvěti rozverně a odhopká do metra.

Možná ty vlasy, napadne mě.

Propletu se babylonskou změtí jazyků na Staromáku a vlezu do záběru asi osmi fotografům. Beru to Celetnou, před náměstím Republiky sestupuji do podchodu, kudy mě to vyplivne do Palladia. V nákupním centru proudí davy. Minu drogerii, knihkupectví, eskalátor chrlí lidi jako nějaká děsivá výrobní linka. Ověšení taškami zvládají telefonovat, někteří mluví sami se sebou, v uších bezdrátová sluchátka. Z obchodů vyhrává vánoční hudba. Začínám se potit. Aspoň něco pro neteř a pro synovce, odhodlávám se. Najednou se přistihnu v klenotnictví. Co tady dělám? Chci snad koupit Valentýně nějaký šperk? Znamé tóny avizují Mariu Carey. Vmžiku mě to vrhne zpátky v čas. Stejně nákupní centrum, stejný butik někdy před pěti šesti lety. Vybírám náušnice pro Magdu. Nosí bílé zlato. Prodavačka přede mě na semišové plato vyskládá požadované modely. Srdíčka, ležaté osmičky, kamínek mezi dvěma plíšky, nemůžu se rozhodnout. Volá dceru, jde se věnovat dalšímu zákazníkovi. Mladá brigádnice se na mě culí. Dochází teď po škole každý den mamce pomáhat, když je ten vánoční nápor. Než se její matka vrátí, aby mě zkásla, stihnu dívce na lísteček, u pokladny jsou k dispozici k propsání tužky, napsat telefonní číslo. U Foot Lockeru toho lituju. Magda si doma šije špičky. Sledujeme pohádky, zobeme cukroví. Náhle vystřelí zpod peřiny a tancuje s myškama z reklamy srandovní taneček. Naštěstí se nikdy neozvala. Do týdne jsem na ni zapomněl. Byly to hezké Vánoce. Magda drží ruce vbok, pata špička, na lalůčkách se jí třpytí nové náušnice. Nosila je potom pořád.

„Přejete si?“ Ukrajinský přízvuk mě vytrhne ze vzpomínek.

„Jen se dívám, děkuji.“ *All I want for Christmas...* Kurva!

„Kdybyste cokoliv potřeboval, dejte vědět. Máme předvánoční slevu na druhý šperk.“

Když spěšně opouštím obchod, za skleněnými dveřmi vrazím do chlapa. Ruku do ohně bych za to nedal, ale měl stejnou bundu a čepici jako ten, co nás pozoroval v kavárně v zrcadle.

Pozoruji lidi z tramvaje a uvažuji nad tím, co říkala Valentýna. Projíždíme kolem McDonaldu, přes Štefáníkův most, kolem úřadu vlády. Lidi. Nesou si igelitové tašky, mobily. Co mají v hlavách, nikdo neví. V tramvaji hledí do mobilu všichni. Ruka mi automaticky vystřelí do zadní kapsy, abych i já zkontroloval Instagram, Facebook, mail, a znovu Instagram a Facebook. Tramvaj brzdí, několik cestujících naráží do držadel. Na Malostranském náměstí se něco děje, zahlédnu zhruba třicet skandujících lidí, hrstku otrávených policajtů a palestinskou vlajku. Na Újezdě nastupuje chlapec s vystrašeným pohledem a na růžovovo nabarvenými vlasy. Na sobě má legíny, na nohou ošoupané kozačky. Je neuměle nalíčený.

„...ses narodil s koulema, ne?“ Uslyším za sebou. „...chlap a jako chlap taky dostaneš...“

Pátrám, spatřím ho. Kožená bunda, vojensky střižené vlasy. Čumí do mobilu, kymácí se, opilý však nebude. Zvedá vyzývavě bradu, aby nebohého hochu konfrontoval. Ten se choulí ke skleněným dveřím a nejradši by tu nebyl.

„Seš chlap, píčo, víš o tom?“ Zaječí primitiv.

Kdyby mi zlomil ruku, půl roku nezaplatím nájem. Přesto se přesouvám blíž, vytahuju z boční kapsy klíče.

Hrubíánovi začne na celou tramvaj zvonit mobil.

„No...? V tramvaji. Domů. Že jedu domů, jsi hluchá, nebo co? Jo, jedu domů, nesor mě. Nevím. Deset minut. Co?... Deset minut... Nepůjdeš. Říkám, že nikam nepůjdeš. Nepůjdeš nikam, kurva, nikam... Co? Nedali. Na to potřebuješ konexe. Všechno je o konexích kurva...“

Když chlapec mizí v davu na Andělu, cholerik v tramvaji opakuje, že všechno je o konexích a pěstí přitom mlátí do žluté tyče držadla. Ostatní cestující si hledí svého. Projíždíme kolem nových kancelářských budov na Smíchově, brzy budeme všichni doma.

6. VEŘEJNÝ ZÁJEM

Na hnědozelené hladině Vltavy se zvedají malé vlnky. Semafor zadržuje nekonečnou kolonu aut, řidič v tom prvním píše esemesku. Konečně sebou tramvaj trhne a ve stejný okamžik mi pípne zpráva na mobilu. Sáhnu do zadní kapsy. Valentýna se ptá, jestli by šel zařídit ještě jeden lístek. Koho chce s sebou do divadla vzít, nenapsala.

V Holešovicích ve večerce si kupuju banán a vodu. Na poslední chvíli přihodím žvýkačky. Vietnamský prodavač má nechutně dlouhé nehty, na pultu mu jede jakási barevná show v mobilu.

Technici v divadle právě dostavují scénu. Mycí linka a tankovací stojany už stojí na místě, připevňují maketu auta ke kompresoru.

„Čau, Ondro.“ Mává na mě Lukáš od světél.

Tony v šatně čučí do mobilu. Vyskládám si věci na stůl, slupnu banán, převléknu se a jdu se rozcvičit na jevišti. Lenka s Mariou sedí na zemi a řeší něco s jídlem, masážní ježek leží netknutý vedle nich. Robert si opodál rotuje páteř s kolenem přeloženým přes nohu.

„Jaká byla včera masáž?“ Při dřepu mi křupnou kolena.

„Zlatý ukrajinský ručičky, vole. Nechtěj vědět, jaký jsem jí nechal dýško.“

„A je s tím ta holka v pohodě, jo?“

„Ty vole, ta má osud pevnějc v rukou než my dva. Nemusí makat někde v baru, studuje si pěkně vejšku a bezbranný naolejovaný chlapi jí kňučej u nohou. Jestli tohle není feministickéj sen, tak už nevím.“

Tony se vynoří v růžových tepláčkách a černém topu. Mám dojem, že jsem něco podobného viděl v jednom klipu na Madonně. Sedá si do prázdného hlediště, na prstě kroužek, který ho snoubí s jeho ajfonem.

„Můžeme si pak zkusit to finále, kluci?“

„Jasný.“ Houkne Robert. „Jo, a nejmenuje se Tiffany, ale Nastya. *Naaastěnku chci za ženuuu!* Co tvoje přednáška, filozofe?“ Zeptá se, když dohýká.

„Intelektuální masáž.“

„Akorát tě na konci nečekal *happy end*, co?“

Liberté toujours je o svobodě, opakuje nám po stopadesáté Lukáš, takže si to máme užít. V zákulisí nás nakope a mizí nahoru ke světlům. Nastupujeme do tmy. Mžourám do hlediště, jestli neuvidím, s kým to Valentýna přišla. Ozvou se první tóny, zasyčí kouřostroj. Ospalé ráno na čerpací stanici, coby pracovníci pumpy obstaráváme své rutinní úkoly. Pohyby postupně zrychlujeme do synchronu. Ze skupinového unisona se vyloupne Tonyho sólo. Je s podivem, jak dokáže být hbitý, když odloží ten svůj mobil. Následuje scéna s hadicemi, lidi se smějí. Kvartet. Rychleji už to Lukáš postavit nemohl. Tony spěchá, neslyší hudbu. Když si celí zadýchaní sedáme do auta, Robert rozehrává svou etudu s mytím skel. Má dobře zvládnutý timing, diváci mu tleskají. Když se opře o kapotu a zapaluje si cigaretu, začíná moje sólo. V autě jsem si nenápadně převlékl kostým, vyletím ven jako obláček kouře. Minimální napětí v těle, měkké *plié*, lehkost evokující pohyb dýmu. Lukáš si na tomhle sóle dost zakládá. V duchu si představuju, co si asi tak říká Valentýna. Agambenovský typ. V první řadě nesedí. Odletám do zákulisí, nemůžu popadnout dech. Na premiéře jsem měl kondičku lepší.

„Je tady ministr.“ Šeptá mi Lenka.

Jaký ministr, chci se zeptat, ale to už musíme zpět na scénu. Lenka popoběhne, vyskočí, ve vzduchu ji chytím pod lopatkama. Ovine se kolem mě, zaklání hlavu, tišší přistání chodidel na zem si nedovedu představit. Mrsknu nohou *renversé* jako nikdy. V kostýmu to jde trochu hůř než v tepláčkách. Na okamžik ztratím prostorovou orientaci, ale vylžu se z toho. Kolegové za námi začínají hustit pneumatiky, do toho myčka jede rytmické synkopy. Blíží se finále. Když dozní poslední tón, sál potemní a několik vteřin je úplné ticho. Pak se ozve potlesk a my nabíháme do řady. Když se klaníme podruhé, spatřím uprostřed hlediště plácát Valentýnu a vedle ní nikoho jiného než samotného ministra vnitra.

Maria si v zákulisí leduje koleno. Někdo někde sehnal mražený hrášek. Obejmeme se, poděkujeme si a mizíme v šatnách.

„Viděls Uhra?“ Robert ze sebe strhává kombinézu. „Co tu doprdele dělá ministr vnitra?“

Tony k nám natočí displej mobilu. Ministr leží v rakvi jako Drákula. *Tomáš Uher s celou rodinou*. Tomáš Uher.

„Jo, viděl jsem.“

„Ty čteš zprávy?“

„Lítá to na Instagramu.“ Vysvětlí a vlítne do sprchy.

Tony si vrací náušníci, nikdy se nesprchuje, sjíždí storyčka na mobilu.

Já si skládám dvě a dvě dohromady.

Opírá se o bar jako když jsme se viděli poprvé. Levou ruku přehozenou okolo krku, drží v ní cigaretu. Na sobě světle modré džíny, černé sako, to samé, co měla na swingers, na nohách martensky. Blond vlasy si rozpustila, jako by je měla lehce zvlněné. Sluší jí to.

Od stolů se ke mně zvedají pohledy, pár diváků se zdrželo na skleničku.

„Vítej v mém světě.“ Přehodím si kabát přes barovou židli.

„Nezdáš se.“ Oddálí hlavu, aby si mě uznale prohlédla. Típne cigaretu. Program drží v ruce jako vějíř. „Liberté toujours. Akorát si nejsem úplně jistá, že jsem to pochopila.“

„Lukáš by ti vysvětlil, že chápání není způsob, jak se vztahovat k tanečnímu umění.“

„Choreograf?“

„Jo. A náš šéf. Tamhle je.“

Lukáš se vybavuje u klavíru s jakousi elegantní dámou, prsty naznačuje spirálu.

„Musí to být záhul, ne?“

Ledabyly pokrčím rameny. Bolest, která mi přitom vystřelí do krku, na sobě neprojevím. „Jak se to líbilo tátovi?“

Upije vína, čímž získá trochu času. „Musel letět, řeší teď nějaký závažný problém.“ Vyhýbá se mi pohledem.

„Nezmínila ses...“

„A je to nějak relevantní?“

„No...“

„Překvapilo mě, že chtěl jít se mnou. Trval na tom. Nikdy mi nevolá. Nesnáší kulturu.“

Lenka s Mariou si Valentýnu zvědavě prohlízejí, když prochází už v kabátech kolem. Mávnu jim na pozdrav. Maria trochu kulhá.

„Četla jsem ten deník.“

„Hm?“

„Ten sešit, co si Filip zapomněl ve třídě.“

„Tys mu ho nevrátila?“

„Chtěla jsem, ale...“

„Čauky mňauky, neruším filozofickou debatu?“ Někdo mě popadne zezadu za ramena.

Seznamuju Roberta s Valentýnou, kolega srší vtipem víc než obvykle. Ženám se vždycky líbil. Je vysoký, bezstarostný, na rukou mu naběhly sexy žíly. Valentýnina řeč těla mou domněnku potvrzuje. Musíme někam na drink, rozhoduje Robert a významně na mě vykulí oči. Sedáme do taxíku, diktuje řidiči adresu. U Milosrdných dvanáct. Tušil jsem to.

Public Interest nesídlí zrovna na té nejrušnější ulici ve Starém městě. Že jde o luxusní bar ale prozrazují tmavé dřevo zvenčí a váza s liliemi za sklem. Robert si třese rukou s egyptským vyhazovačem, táhne nás dovnitř. Za těžkým závěsem se odhaluje exkluzivní svět plný exkluzivních lidí. Robert pozdrav zopakuje s barmanem a už nás servírka vede k poslednímu volnému stolu. Namáčknu se ke stylově omšelé zdi, Valentýna vedle mě, barman před efektně nasvícenou stěnou s vystaveným alkoholem machruje s šejkrem. Vzduch je prosycen drahými parfémy a pulzuje v něm tak akorát hlasitý housík. Servírka nám přináší karafu s vodou. Robert objednává nějaké drinky. Zlatokopky od vedlejšího stolu si nás přezíravě měří. Popíjejí Dom Pérignon, dolévá jim šedovlasý krasavec v upnutém bílém triku se stříbrnými rolexkami na zápěstí, jehož moudrům afektovaně přikyvují a špulí přitom své botoxové rty.

„Nechtěl z tebe mít táta něco jinýho než filozofku?“

„Je pravda, že tátovi filozofie leze krkem.“ Připouští Valentýna. „Nerozumí jí. Myslí si o mně, že jsem marxistka.“

„A jsi?“

„Přitom od Marxe nic nečetl, nerozuměl by tomu. Já? Podle mě je současnej progresivismus stejně nebezpečnej jako současnej konzervativismus.“

„Já se v tom zas tak nevyznám.“ Obracejí Robert dlaně.

„Ale zdaleka ne tak nebezpečnej jako současnej liberalismus.“

„Chutnej vám ty drinky?“ Obracejí kolega list, když před nás na ubrousky položí naaranžované sklenice.

„Můj je božskej. Chcete někdo ochutnat?“

Cucám si Valentýnina zázvorového koktejlu přes brčko ze sušené těstoviny, když si ho všimnu. Na druhém konci baru se směje u stolu obsazeného bandou nějakých papalášů.

„Doprdele.“

Valentýna sleduje můj pohled. „Co je?“

„Skoupý.“

„Pavel?“

„Ten herec?“

„Jo.“

„Vy se znáte?“

„Bohužel.“ Snažím se schovat, ale to už se k nám Skoupý blíží. Populární herec má na hlavě sexy prošedivělý rozcuch, na tváři pětidenní strniště. Kráčí k nám sebevědomým krokem, uvyklý vědomí, že je pozorován, na tváři mu hraje úsměv. Je opálený, což ve světle šedém tričku s dlouhým rukávem hezky vynikne, jako vždy afektovaně mhouří oči a špulí na muže dost plné rty.

„Ondřej Dlouhý.“ Zachraptí hlas známý z dabingu.

Zlatokopky mu věnují pátravý pohled.

„Pavle. Co ty tu?“

„Já? Co dělaj tanečníci v Publicu? Je to tu drahý. Dělam si prdel.“ Kření se. „Jsem tu kámošema.“ Kývne k partě hranatých papalášů. „A my se asi neznáme, co?“ Stočí pozornost k Valentýně. „Já jsem Pavel.“

Valentýna mu podává ruku, ale očima fixuje stůl, od něhož se odloupl. „ADF?“

Herci překvapeně vyskočí obočí nahoru. „Jo, to jsou kluci z Antidezinfo flotily. Promiň, přeslechl jsem tvý jméno.“

„Nepřeslechl.“ Zpraží ho Valentýna.

Herec zakloní hlavu a zhluboka se zasměje.

„Dáme si panáka, zvu vás.“ Nečeká na odpověď a zvedá do vzduchu ruku, ukazuje barmanovi čtyři prsty.

„Hrál jste v tý jejich kampani na očkování.“

„Prosimtě tykej mi.“ Skoupý nasadí výraz toho rošťáckého detektiva, kterého hraje v tom oblíbeném seriálu. „Nebo si připadám děsně starej.“

Když před nás přinesou kalíšky jantarové tekutiny, Skoupý popadne skleničku. „Tak na co? Na tuhle zemi a na vítězství Ukrajiny!“ Odpoví si, ale pak se zarazí. „A na hezký mladý holky.“ Ťukne všem do skleničky, přičemž z očí nespustí Valentýnu. „Jak je to dlouho, co

nehrajeme Sunset?“ Namíří na mě neviditelnou pistoli z palce a ukazováku, když polkne obsah.

„Dva roky?“ Odhaduju.

„Hm, hm.“ Pokyvuje hlavou. Nevydrží pětivteřinové ticho. „Hele.“ Tiká prstem mezi mnou a Valentýnou. „A ty už nechodíš s Martou, Mirkou...“

„Magdou.“ Doplní ho Robert.

„Magdou.“ Odporně se usměje.

„Ne.“ Odpovídám stroze.

„Magda... Vona už netančí v Národním, co? Dlouho jsem ji neviděl.“

Robert po mně střelí pohledem.

„Ne.“

„Hele, a jaktože s váma není Lukáš? Neočkovaný už přece do hospody směj.“ Vycení vybělený chrup. „V covidu mu ruplo, co?“

Robert ani já se nemáme k odpovědi.

„Však voni už si kluci takový ohlíraj.“

„Ohlíraj?“

„Píšu teď vo dezolátech jednu hru, možná to nakonec bude film, ještě nevíme. Možná se tam najde role pro šikovnou tanečnici.“

„Nejsem tanečnice.“ Odsekne Valentýna.

„Ne, jo? Ale postavu bys na to měla. Jak se jmenuješ, vona mi to nechce říct.“ Skuhrá Skoupý.

„Lukáš není žádné dezolát.“ Hájí šéfa Robert. „Nakonec se ukázalo, že měl v mnohým pravdu.“

„Jako třeba v čem, vole? Že cpou do vakcín čipy?“

„Nic takovýho neříkal.“

Skoupý si odfrkne. Šedovlasý krasavec musí na záchod, vysouvá se zpoza stolu. Zlatopkopky vytahují mobily. Skoupý využije příležitosti a uvolněného místa a nacpe se na kraj vedle Valentýny. Zvedá do vzduchu ruku se čtyřmi zdviženými prsty.

„Hráli jsme s Ondřejem a tady...“ Luská na Roberta.

„Robertem.“

„...Robertem v jednom skvělém představení, že jo. No, hráli - voni kluci tam spíš poskakovali, dělám si prdel. Bylo to neskutečný, neskutečný představení. Thálii měl sice dostat tehdy spíš Saša Rašilov, ale je pravda, že to byla jedna z těch těžších rolí, co jsem hrál, těžší než Hamlet, určitě těžší než pan Brown. Napsal to Cormac McCarthy, je to dost filozofický, možná jsi viděla film, Tomy Lee Jones, Samuel Jackson, člověk musel jít

fakt do hloubky, hrál jsem Bílýho: *dobře jde vo to že ten svět je vlastně tábor nucených prací ve kterým denně náhodně vylosují pár naprosto nevinnejch dělníků a vodvedou je na popravu ano na popravu nedomnívám se že je to jen můj pohled mám za to že tak to prostě je jsou možný i jiný pohledy samozřejmě obstojí při důkladnějším rozboru ne.*“ Skoupý by pokračoval v chraptivém monologu, kdyby před něj nepostavili další rundu.

Měníme si s Robertem znepokojený pohled.

„Tak na dezoláty a na baťku Putina, že jo.“ Zvedá sklenku. „A taky na chudáčky nevinný Palestince, ať to máme komplet.“ Obrací do sebe panáka.

Cítím, jak Valentýna ztuhla.

„Vím, že to není na hospodskou debatu, ale připomínám, že Izrael jen od října zavraždil dvacet tisíc palestinských civilistů, žen, dětí, a další miliony odsoudil do nelidských podmínek. Možná bych si příště rozmyslela, než plácnu něco takového.“

„Česká Greta, vole, Thunberg.“ Přimáčkne Skoupý bradu k hrudníku, aby potlačil říhnutí. „Akorát stokrát hezčí, že jo. Dělam si prdel. Chodíte spolu vy dva, nebo ne?“ Předkloní se, zakloní, aby na mě přes Valentýnu viděl.

Valentýna přesune svou netknutou skleničku před nezvaného hosta. „Díky za panáka.“ Zvedá se a odchází.

„Co blbne, vole? Vona je fakt nějaká aktivistka, nebo co?“

Vyrážím za ní, vyhazovač mi drží dveře. Valentýna venku zběsile škrtá zapalovačem, mezi rty nezapálenou cigaretu.

„Nechceš donést kabát? Je zima.“

„Víš, co jsou zač?“

„Co tě tak vzalo?“

„Říkám jim ministerstvo propagandy. Tvářej se, že chráněj demokracii, ale je to jen novodobá inkvizice. Huby plný západních hodnot, ale když vražděj jejich oblíbený státy, ještě jim pomáhaj a tleskaj.“

„Skoupý je debil. Zaplatíme a můžeme vypadnout.“

„Pracují pro vládu. Pro ministerstvo vnitra.“ Ušklíbne se. „Demokracii chráněj tak, že ji všemi prostředky blokují. Jsou to militantní idioti. Jsou placený za to, aby tady byly slyšet jen ty správný názory.“

„Dopijeme a jdeme.“

„Sedí tam i Nývlt.“

„Kdo?“

„Buldok Nývlt, šéf toho jejich zkurvenýho spolku. Voják, bývalej generál, studovali s tátou práva, choděj spolu střílet.“

„Zná tě?“

„Myslím, že ne, ale je tam šéf policie, kterej mě zná určitě. Kdybych psala pro lifestylej časopis, nazvala bych to toxickou maskulinitou. Hrajou si na tvrdáky, mají rádi pistolky, tanky, jediný, co četli, je akorát tak nějaká zasraná zповěď vojáka z Afghánistánu nebo něco takovýho. Nepřítel rozumí jedině síle. Říkej to, protože sami nerozuměj ničemu jinýmu.“

Odhazuje cigaretu, se založenýma rukama hledí vpřed. Přistoupím k ní a opatrně jí shrnu pramen vlasů za ucho.

„Řeknu Skoupému, aby si dal odchod.“

„Nevěřil bys, jakej maj vliv.“ Odtuší temně.

Když se vracíme, zahlédnu u toho stolu asi dvoumetrového chlapa, kterému se na pažích rýsují obří bicepsy. Ostatní sedí v saku nebo svetru, jemu hrudník obepíná maskáčové tričko.

„V pohodě?“ Robert odlepí oči od Instagramu.

„Kde je?“

„Šel na záchod.“

„Padáme.“

„Jdu s váma.“

Když platíme u baru, testosteronový stůl hučí přímo za náma.

„... a pak si ho беру, vole, stranou a říkám mu, že jestli se do toho nepřestane srát, tak mu rozkopu držku.“

Hodíme na sebe kabáty a míříme k východu. Když jsme skoro u dveří, v uličce stojí Skoupý.

„Snad neodcházíte.“ Držitel Thálie má rozšířené zorničky.

„Dík za panáky, Pavle. Už musíme.“

„A nechce tu zůstat aspoň slečna?“ Potáhne.

Prosmýkneme se kolem něj, vyhazovač nám otevírá dveře.

„Nechceš přijít někdy do divadla, Thunberg, můžem zajít na večeři, ukážu ti saunu u nás v Národním...“

„Pavle, pusť ji.“

Vyhazovač je ve střehu. Skoupý se na něj sladce usměje a jde za náma ven.

„Dej si se mnou ještě panáka a pošlu litr na Palestinu, slibuju.“ To ho samotného nesmírně pobaví.

Valentýna zamrzne na místě. Pomalu se otáčí.

„Stejně budeš klukům jenom překážet, že jo, kluci?“ Šišlá častý host televizních soutěží a talkshow. „Musím říct,“ čučí na rozhalený Valentýnin kabát, „že má lepší kozy než

Magda, i když Magda měla zase těsnou kundu, co? To baletky mívaj, že jo, já se s ní tenkrát jenom líbal, když jsem strkal ruku do kalhotek, chtěla ti zůstat věrná nebo co...”

Robert k němu dojde, chytí ho za hlavu a uštedří mu čelo. Člen činohry Národního divadla se zapotácí a začne si ohmatávat nos.

„Ty buzno.“ Rozkřičí se.

Kdesi jsem četl, že Skoupý absolvoval kvůli roli kurz krav magy. Nejspíš to bude pravda, protože náhle mrštně přiskočí k Robertovi a udeří ho hranou dlaně do ohryzku. Můj kolega se chytí za hrdlo a s vyplazeným jazykem začne v předklonu sípat. V životě jsou chvíle, kdy se musíte rychle rozhodnout. Nevím, jak by to dopadlo, kdyby tam nestála Valentýna a kdyby nezmínil Magdu, ale protože tam stála a Magdu zmínil, a protože můj kamarád vedle právě zápasil o dech, ale hlavně protože už jsem ten jeho mediální ksicht nemohl déle snášet, rozběhl jsem se k Pavlu Skoupému a s řevem máchl do míst, kde měl hlavu. Podle mých propočtů měla moje pěst narazit do jeho lícní kosti právě teď, místo toho jsem ale přepadl dopředu a ve stejný moment jsem ucítil prudkou bolest v břiše. Aniž jsem se otočil, kopl jsem vši silou za sebe. Ozvalo se zaúpění, když jsem se otočil, Skoupý se k mému potěšení držel za rozkrok svých značkových džín. Povzbuzen úspěchem mířil jsem k němu, abych mu dal jednu pořádnou do držky. Najednou se ale něco stalo a já ležím na zemi a čumím zblízka na pneumatiku parkujícího auta.

„Tak poslouchej, ty píčo, do našeho Pavlíka se srát nebudeš, jasný?“ Na zádech mi klečí asi sto kilo. „Jasný?“ Zaře mi do ucha a ucítím smradlavý dech. Pak mi zkroutí zápěstí, nahmatá čelist a zajede palcem pod ucho, kam silně zatlačí. Bolestí se málem poseru. Buldok Nývlt se zvedá, aby mě mohl kopnout do břicha. A znovu. A ještě jednou.

„To je přece mladá Uhrová, vole. Ne?“ Slyším nad sebou.

„No jo, ty vole.“

„Ser na to, Přemo. Co když je to její kluk?“

„Umučím ho jako toho zmrda v Kábulu.“

„Drž hubu, vole. Jsi normální?“

„Mlátit a klátit, vole, jen mu dej.“

„Ser na to, vole, pojď, dáme ještě panáka.“

„Jo, dáme panáka a vojedeme nějaký kurvy.“

Robert mi pomáhá na nohy. Zápěstí mám určitě zlomené. Valentýna opodál brečí. Dobelhám se k ní a žádám ji o cigaretu. Viděl jsem to ve filmu. Robert si taky bere, společně se přesouváme za roh, sedáme si do výlohy zavřené pekárny. Zatínám jednotlivé svaly, abych zjistil rozsah škod.

„Teda řeknu vám,“ polkne Robert bolestivě, ale oči už mu zase hrají, „já jsem po dnešku zbitej jak pes.“

A všichni se tomu zasmějeme.

Bydlí na patře úplně sama. Zouvám si boty v předsíni a následuju ji do kuchyně. Otevírá lednici a vytahuje z ní vodku.

„Fakt nechceš zajet raději na pohotovost?“

„Nic mi není.“ Opatrně pod stolem kroužím zápěstím.

„S limetkou a minerálkou?“

„Může být.“

Přesouváme se s pitím do pokoje. Ten je tvořen velkou matrací na zemi, psacím stolem a židlí a květinami. Mnoha květinami. Studuju její knihovnu. Kant, Platón, Heidegger, Aristotelés. Vytahuju jednu knihu a otevírám ji na místě, kde byla založená žlutým papírkem.

„Výchova v politice žádnou roli hrát nemůže,“ čtu nahlas, „v politice máme vždy co činit s těmi, kdo vychováni a vzděláni již jsou. Kdokoli chce dospělé vychovávat, chce se ve skutečnosti stát jejich poručníkem a v politické činnosti jim bránit.“

„Hannah Arendt. Asi největší filozofka dvacátého století. Dobře, možná po Simone Weil.“ Zapaluje postupně svíčky po pokoji.

„Máš to podtržené.“

„Jo.“

Pokojem se rozezní hudba. Zní zvláště. Chrčení, třštící se sklo, tóny starého cembala se postupně počítačově deformují.

„Máš něco i od toho tvého Agamemnóna?“

„Vlevo nahoře.“

„Skutečností, která musí konstituovat východisko každého diskurzu o etice, je, že neexistuje žádná esence, žádné historické nebo duchovní poslání, žádný biologický osud, který lidé musí uskutečnit. V tom tkví ostatně jediný důvod, proč něco jako etika vůbec existuje. Je totiž jasné, že pokud by lidé měli tuto nebo onu substanci, tento nebo onen osud, nebyla by možná žádná zkušenost, zbývalo by jen plnit úkoly. To si musím přecíst ještě jednou: Skutečností...“

„Chce říct, že člověk nemá žádnou definitivní přirozenost. Je otevřené možnosti. K dobrému i zlému. Žádný bůh, politika, dokonce ani věda ti nemůžou diktovat, jak žít. Takže pokud máš pocit, že bys měl zasadit strom a zplodit syna, nebo třeba vydělávat prachy, je dobrý se ptát, odkud to máš. Etika a politika jsou věcí zkušenosti, věcí diskuze. Nikdy nám nebude jasné, co máme dělat. Agamben bojuje proti všem, kterým to jasné je, protože ty to často nutěj i ostatním.“

„Člověk je bytostí potenciality.“

„Hm?“

„To jsi říkala, když jsme se potkali.“

„Ano.“

Zastrčím knihu zpátky. V hudbě přece jen převládá tepající rytmus a ambientní melodie.

„Nietzsche. Ten je docela známý, ne?“

Povytáhne koutek, nakloní hlavu ke straně.

„Poslední, slibuju. *Myšlení je třeba počítat k činností instinktivním...* To zní jak Freud. *Předpokládejme, že není reálně dáno nic jiného než náš svět žádostí a vášní, že nemůžeme stoupat ani sestupovat k žádné jiné realitě než právě k realitě svých pudů, neboť myšlení je jen chováním těchto pudů k sobě navzájem.* To mi dává konečně smysl.“

„Jo, Nietzsche by se ti líbil. Miluje tanec a důvěřuje tělu.“

„Co je činěno z lásky, děje se vždy mimo dobro a zlo.“

„A je nebezpečnej.“

Zaklapnu Nietzscheho.

„Co se na mě tak díváš?“ Valentýna teď sedí na matraci, opře se o lokty dozadu.

„Přemýšlím, jestli důvěřovat tělu.“

„Zhasni.“ Přikáže mi.

Ve světle svíček se rýsuje její postava. Dojdu k ní a dřepnu si. Položím jí ruce na stehna. Pootevře rty. Jak moc po nich toužím, zjistím, až když je políbím. Chutnají po vodce, po limetce, po tabáku. Chutnají jako Valentýna. Její jazyk mi vychází vstříc. Cítím pod sebou její tělo, teplé, mladé, živoucí. Tlačíme se proti sobě. Její parfém mě zve dál. Rozepínám jí knoflík u kalhot, sám se soukám z džín, strhávám si přes hlavu tričko. Bořím jí obličej do klína, černé kalhotky vzápětí stahuju. Ponožky jsem si nechal na konec, když je jednu po druhé se srandovním šklubnutím odhodím ke knihovně, propadám se do prostor mezi našimi těly a dušemi. Toužím Valentýnu svírat, škrtit, šukat, líbat, laskat, prolnout se do ní, až mě celá vsákne. Dýchá mi do krční jamky. Zvedám se do kliku, v zápěstí ucítím ostrou bolest. Je zlomené jako moje srdce, ale na to teď nemyslím. Přikládá si polštář na tvář, sténá do něj. Vzrušení mě vtahuje k cíli. Chvátám mu naproti v obavách, že mě zase vyvrhne zpátky na souš, kde je zima a nevlídno. Podruhé se udělá nahoře. Chytám ji za krk, druhou rukou za zadek, jedním pohybem se spolu přetočíme. Šátrá už zase po polštáři. Kouše si spodní ret, sune ruku o něco níž. „Nevadí?“ Cítím, že další vlna mě zavalí. Když přichází, tříštím se. Padnu vedle ní na polštář, škrábe mě po zádech, čeká, až dozním. Pak se pro něco natáhne.

„Miluju kouřit v posteli.“ Položí si popelník na přikrývku, ven jí trčí jen ruce. „Proč tančíš?“ Upravuje si polštář pod hlavou.

Taky si zapaluju, čert to vem. Lhal bych, kdybych tvrdil, že tohle není rozkoš.

„Nevím.“ Odpovídám upřímně, odhodlaný nenechat se rozhodit tou náhlou změnou atmosféry. „Tak se to prostě vyvinulo. Šoupli mě na konzervatoř, už ani nevím proč, po osmi letech studia jsem nastoupil do divadla. Po dalších deseti jsem se akorát přesunul z Ostravy do Prahy, protože už jsem nechtěl nosit elastáky a tančit klasický balet. Obávám se, že nic jiného neumím.“

„Neřekla bych.“

A už mi zase stojí. Soustředím se raději, abych se nerozkašlal. „Proč sis vybrala filozofii?“

Její cigareta ve tmě zapraská. Okna protějšího domu nás pozorují jako slepé oči.

„Taky nevím. Nevím, kdo jsem. Nevím, proč jsou věci tak, jak jsou. Nevím, co je správný. Nevím nic. A chtěla bych tak moc vědět.“

„A filozofie ti dává nějaké odpovědi?“

Přemýšlí. „Vlastně jo.“

„Vždycky jsem si představoval, že filozofuji jen staří a vousatí páni.“

„A přitom je to vyloženě dětská disciplína, to děti se pořád ptají proč. Dospělí už všechno vědět. Filozofii se podle mě daří tam, kde se dětské pohled nenechá zkušeností odradit, ale živí se jí. Člověk je filosofická laboratoř.“ A po delší pauze: „Knihy nestačí, musíš si všechno vyzkoušet na vlastní kůži. První, co si vybavuju, je rozpor, nesoulad mezi tím, co mi říkají ostatní a jak to cítím.“

„Asi mě tancování i baví.“ Vypadne ze mě po chvíli.

„To se mi jako odpověď líbí. Proč musí mít všechno pořád své *aby*? Když jsem tě dneska viděla tancovat, napadlo mě, že tanec je snad největší vzpoura proti době, jakou si umím představit. Jako filozofie. Dnešní společnost převádí všechno jen na prachy a užitek. A přitom všechno, co v životě za něco stojí, je přesně to, co se na prachy ani na užitek převýst nedá. To proto stojí život v dnešní společnosti za hovno.“

„Vážně to vidíš tak černě?“

Uhasí cigaretu a položí mi popelník na břicho. Studí.

„Jdu si vyčistit zuby, ráno vstávám.“

„Nechtěla jsi mi říct o tom Filipově deníku?“

„Zítra. Teď už na to nemám sílu.“

7. FAKULTA

Probouzím se v prázdné posteli. Když se vyškrábu z rozházených peřin, na stole v kuchyni najdu lísteček.

Musela jsem letět do školy. Dej si cokoliv k snídani. Pak zabouchni.

Žádné srdíčko, nic.

Zjišťuju, jak funguje kávovar. Po snídani umyju hrnek, opláchnu se v její koupelně. Hodím na sebe včerejší věci. Po chvíli okounění vytahuju znovu Agambena. Přečtu první stránku, trvá mi to asi pět minut. Netuším, o čem byla řeč. Zkousím to znovu, tentokrát čtu pozorně každou větu a smysl jednotlivých slov se snažím navázat na ta předchozí a následující. Nejde to. Nerozumím tomu. Vracím knihu do mezery v knihovně. Všimnu si, že na stole leží vedle skleničky s plovoucí limetkou černý sešit. Lehám si zpátky do peřin, z polštáře je cítit její sametově krémová vůně.

Silénova moudrost. Píše Filip. Když král Midas dohonil v lese moudrého Siléna, ptal se jej, co je pro člověka na tomto světě nejlepší. To nejlepší, králi, směje se démon, je nebýt, nikdy se nenarodit. Druhé nejlepší pak, je co nejdříve zemřít.

Antinatalismus. Filosofický směr obhajující Silénovu moudrost. Proč se o tom neučíme ve škole? Stejně jako se neučíme o Johnu Zerzanovi. Ušetřím čtenáři práci, neboť předpokládám, že netuší, kdo je John Zerzan.

Narodil se v roce 1943 v Oregonu, rodiče byli potomci českých imigrantů. John Zerzan, jednoduše řečeno, odmítá civilizaci. Odděluje nás od přírody, od druhých i od sebe sama. Bývá označován za nejextrémnějšího myslitele na planetě, což je příznačné: extrémně nelidská společnost označuje za extrémního toho, kdo na její nelidskost upozorňuje. Podle Johna Zerzana se vše bortí se zemědělskou revolucí. Tehdy počíná dělba práce, objevuje se autorita, nadvláda a kontrola. Lidé domestikují zvířata, ale i sebe samé. Začínají bujet nemoci, roste násilí, které se postupně institucionalizuje v právu, armádách, válkách. Ke světu se začínáme vztahovat instrumentálně, kráva již není živý tvor, ale stroj na výrobu mléka. Odcizení napomáhají naše symbolické systémy, číslo, čas a jazyk. Vyvinuli jsme je, abychom mohli ovládat svět a druhé. Formují naši skutečnost, čímž ji zkreslují. Když se Johna Zerzana ptají, zda není naivní a jestli lidstvo někdy žilo v jiných než právě takových podmínkách, odpovídá, že tak žilo minimálně po devadesát devět procent existence lidského druhu. Po miliony let žili lidé životy plné svobody, rovnosti, zdraví a souladu s přírodou, jak dokládá archeologie i antropologie. Po celou tu dobu jsme měli schopnosti i inteligenci na to, abychom přešli k pokročilejším společenským formám, avšak z nějakého důvodu jsme to neučinili. Proč tedy pak náhle zemědělská revoluce? Podle Johna Zerzana – a nejnovější archeologicko-antropologické výzkumy mu dávají za pravdu – nebyla zemědělská revoluce žádným náhlým skokem, nýbrž pozvolným přechodem trvajícím tisíce let. Během tak pomalé změny jsme si nevšimli, do čeho se řítíme. Takže pokud nám postmodernisté tvrdí, že společnost bez mocenských struktur je abstrakce, nemluví pravdu. Po většinu času jsme byli skutečně svobodní a prožívali jsme plnou, autentickou zkušenost. Kritici Johnu Zerzanovi namítají, že si primitivního člověka idealizuje. I kdyby tomu tak bylo, na podstatě věci to nic nemění. Dnešní svět je světem úzkosti, osamění, zoufalství, nesvobody, nemoci a útlu.

Kapitolu své bakalářské práce jsem věnoval pochopitelně i Theodoru Kaczynskému. Než jej policie dopadla, označovala jej jako „University and Airline bomber“, Unabomber. Kaczynski byl geniální matematik, IQ mu naměřili 167. Mezi léty 1978 a 1995 provedl ve Spojených státech sérii bombových útoků, oběti byly ale bohužel jen tři. Zranit se mu podařilo 23 lidí, některým to utrhlo ruce a podobně. Kaczynski cílil na univerzity, aerolinky a technologické firmy, na symboly průmyslového a technologického světa. Napsal manifest, v němž předložil své důvody. Technologický pokrok a průmyslová

společnost člověka zbavují svobody. Proto je nutná revoluce, která tuto společnost zničí, nehledě na oběti, které to může přinést. Musel zabít několik lidí, píše v manifestu, aby mu veřejnost vůbec naslouchala. Má pravdu. Studie dokazují, že strukturálních změn ve společnosti bylo dosaženo snáze, když byl protest agresivní. Poklidné demonstrace a kritika v rámci systému nic nemění. Kaczynski zaslal manifest médiím a přislíbil, že s útoky přestane, pokud jej zveřejní. Jeho text byl publikován v roce 1995 v The New York Times a ve Washington Post. Kaczynski se mezitím skrýval v malé chatce v lesích v Montaně, bez elektřiny, bez vody, zcela odříznut od civilizace. Odtud plánoval své útoky, zde sestrojoval bomby, studoval a psal. Nebýt jeho bratra, který jej podle rukopisu poznal a udal na policii, nikdy by jej byla nedopadla. John Zerzan navštívil Kaczynského ve vězení, kde si odpykával doživotní trest. Údajně si skvěle rozuměli a měli mnoho společného. John Zerzan jeho útoky přímo neschvaloval, Kaczynského teoretické postoje však hájil. Společnost, která má násilí vepsáno ve své struktuře, nemá morální právo odsuzovat nějakého jedince bojujícího proti této společnosti jako násilného. Bezmyšlenkovitě není Kaczynského násilí, ale sedět doma u televize. Reálný teror je život v naší masové společnosti. Ted Kaczynski zemřel ve vězení letos v červnu. Kdo asi ponese dál jeho pochodeň?

Kaczynski nebyl důsledný. Jeho kritika zahrnovala pouze průmyslovou a technologickou společnost. John Zerzan sice navrhuje zrušit celou civilizaci, avšak pouze v teoretické rovině. Řešením, které jsem do své práce z pochopitelných důvodů nezahrnul, je spojit Zerzanův názor s Kaczynského praktickou metodou.

Filip je teda vážně magor. Nedivím se, že to Valentýnu rozladilo. Ne že by její názory byly o tolik nevinnější.

Přelistuju o pár stránek.

...nebudu. Jednak je třeba mít na paměti to, co říkal Foucault: psychiatrie je pouze nástrojem společenské kontroly, psychiatrické diagnózy jsou kulturní konstrukty, prostředky normalizace, jimiž se vylučují ti, již nezapadají do přípustného rámce, druhak souhlasím s tezí Ivana Illicha, že nemocný člověk není ten, jehož tělo vylučuje škodlivé látky. Horník má zničené plíce, protože celý život pracoval v nevhodném prostředí. Obrana organismu proti škodlivému prostředí není nemocí, je naopak zdravou reakcí. Nemohu tedy přijmout, nakolik jsem obdařen rozumem, že bych se měl léčit. Z chování a slov lékařky jsem vyčetl, že můj stav není žádoucí. Jemným, avšak očividným nátlakem mi doporučovala docházet na terapii, podsouvala mi léky, které by mou autoimunitní obranu otupily. Nikdo se nepozastavuje nad tím, že čím je v dnešní společnosti psychoterapie a všelijaká takzvaná péče o duševní zdraví dostupnější, tím víc roste obecná úzkost a deprese. Nemohu, nechci a nebudu se léčit, neboť bych tím legitimoval nemocnou společnost.

Ivan Illich mě dovedl i k další myšlence. Přesvědčení, že školy způsobují nevzdělanost, odpovídá jeho tezi, že moderní medicína je hrozbou pro zdraví. Corruptio optimi pessima. Každá instituce se dříve či později zpronevěří vlastnímu účelu a začne působit kontraproduktivně.

Neříkala Valentýna něco podobného o manželství?

Škola tvoří základ dnešní společnosti, protože ji reprodukuje účinněji než kterákoli jiná instituce. Určuje její podobu tím, že každým svým dalším stupněm propouští jen ty, kteří se osvědčili v předchozí fázi. Postupně nutí adepty na společenskou účast přijmout předpoklady systému. Zkuste studovat, aniž byste uznávali autoritu, používali internet či peníze. Univerzita stojí na vrcholu tohoto inerciálního mechanismu, neboť vysokoškolsky vzdělaní lidé zpětně stanovují měřítko celému systému. Tuto výsadní pozici jim však univerzita propůjčí pouze tehdy, jsou-li ochotni akceptovat společenské axiomy bez otázek. Školu je proto nutno považovat za samotné srdce pekla, v němž žijeme.

Kaczynského i Illichovy vývody jsou dnes již několik desetiletí staré. John Zerzan a já jsme ovšem svědky, že vše, co popisují, dnes jen nabírá na intenzitě. Rozdíl mezi mnou a Johnem Zerzanem je ten, že já nevěřím v sebemenší naději na změnu.

Chci ty výplody už odložit, když mě na další stránce něco zarazí.

Jednohlavňová brokovnice Francolin Guardian, turecká pumpa, ráže 12/76, nejnovější a poslední přírůstek do sbírky.

Střelnice Fun Gun u I.P. Pavlovy nabízí možnost vyzkoušet si různé zbraně. Absolvoval jsem u nich kurz Home defense na taktický pohyb v místnosti (chodba, schodiště, vykrajování atd.). Měl jsem rezervaci na 18 hodin. Po příchodu jsem se prokázal průkazem, zapsal se do knihy, využil jsem instruktorovy nabídky na dohled. Zopakoval mi bezpečnostní zásady, poznal, že jsem začátečník. Některé věci ale říkal jinak, než jak nás učili na kurzu. Tvrdil například, že je lepší zanožit si než střílet z áčka. V kurzu nás také učili křížit palce servisní a dominantní ruky, přítomný instruktor mi doporučoval držet prst na zbrani. Chtěl jsem si vyzkoušet brokovnici. Měli k dispozici pouze Massberg 500 nebo Remington 870. Zvolil jsem Remington, protože je stejné ráže jako má Francolin Guardian. Manipulace s brokovnicí je překvapivě snadná. Stříleli jsme do gumové stěny, papírový terč by roztrhla jediná rána. Když jsem vystřílel všechny broky, instruktor profoukl zbraň a zodpověděl mi pár technických dotazů.

Než jsem střelnici opustil, přihodilo se něco pozoruhodného. Odskočil jsem si před odchodem na toaletu, kde jsem se zamkl v kabince. Po chvíli se otevřely dveře a někdo vstoupil, byli to dva muži. První říkal tomu druhému, že nechává kohosi sledovat, že si vždycky proklepne její nápadníky. Kdyby se jí něco stalo, nechal by toho chlapa umučit. Druhý, o poznání hrubší hlas, mu na to odpověděl, že pokud by bylo třeba, rád se toho ujme. Umyli si ruce, chvíli hučel sušák, pak si pouštěli na telefonu nějaká videa. Bylo slyšet anglické pokyny, chrchlání, kašlání nebo co, a smích. V CIA to trochu vylepšili, říkal hrubý hlas, přidáš tam sůl nebo dezinfekci, a když mu zatlačíš na hrudník, takhle, je v pekle. Deset vteřin dech, pět řeka. Ale většinou se posere už na suchým. Přežil, ptal se ten první. Odpověď jsem nezachytil. Proč si myslí, že mu říkají buldok, rozesmál se hrubý hlas. Jinak jsem vám to dneska podepsal, řekl ten první. Máš to u mě, kontroval hrubý

hlas. Závan studeného vzduchu a byli pryč. Nahlédl jsem do kanceláře, abych se rozloučil s instruktorem, oznámil, že odcházím, a vedle správce a instruktora tam stál ministr vnitra Tomáš Uher a vedle něj šéf Antidezinformační flotily Přemysl Nývlt, mnohem vyšší a robustnější, než jak vypadá v televizi. Přišlo mi pozoruhodné, že jsem na živo potkal jejího otce.

Je vážně uklidňující, když se psychicky labilní student, který sní o zničení civilizace, učí střílet. Uklidňující asi jako pomyšlení, že mě včera zmlátil maniak, který s potěšením mučí lidi a shodou okolností se kamarádí s ministrem vnitra. Ministrem, který je čirou náhodou zároveň otcem holky, se kterou jsem se před pár hodinama vyspal, a kterou nechávám pravděpodobně sledovat.

Jdu si nalít sklenici vody. Když sahám do police, sklenice mi vyklouzne a roztříští se o zem. Všude jsou střepy. Otevřu dvířka pod dřezem a najdu tam lopatku se smetáčkem. Začnu je sbírat. Střepy. Když je vyhazuju do koše, zvoní o dno.

Vracím se do pokoje, sešit leží otevřený hřbetem vzhůru na matraci.

...večer byl rozhodující. Neznám nic horšího než zábavu. Její spolužáci se bavili o banálních věcech, filosofickým teoriím, jimiž se vytahovali, nerozuměli. Neustále se něčemu smáli. V rukou drželi bez ustání své mobilní telefony. Představoval jsem si, že půjdu do kuchyně, vytáhnu tam nejdelší nůž a všechny je podřežu. Naštěstí si mě moc nevšíмали. Uklidňovalo mne, že je se mnou ve stejné místnosti. Pobíhala sem a tam, nosila nám jídlo a pití. Prsten měla na levém prostředníčku, neodhadl jsem zcela velikost. Když za námi kolem čtvrté ráno zabouchla dveře, byl jsem jako jediný zcela střízlivý. Odcházel jsem na opačnou stranu než ostatní, nikdo se neptal, kam jdu, kde bydlím. Když jsem se ujistil, že jsou pryč, vrátil jsem se ke vchodu a vytočil její číslo. Namluvil jsem jí, že jsem si u ní zapomněl peněženku. Pochopitelně ji nemohla nikde najít, tak mě pustila nahoru. Předstíral jsem, že ji také nikde nenacházím a zahrál jsem divadlo, že mi ji asi někdo z jejích spolužáků sbalil. Chvilí se na mne dívala jako Hegelovo sebevědomí, potom mi nabídla čaj. Hovořili jsme spolu v kuchyni. Jako předtím. Rozebírali jsme stav dnešní společnosti, svěřil jsem jí svou teorii. V mnohém se mnou souhlasila. Z počátku vypadala možná trochu vyděšeně, ale pak...

Následující stránku někdo vytrhl. Jdu se podívat do koše. Limetka, střepy, nic. Takže mi lhala a pustila ho po té oslavě nahoru. Proč by to dělala? Možná k sobě mají nakonec blíž, než mi byla ochotná přiznat. Možná se spolu tu noc vyspali a Valentýna nechtěla, abych to věděl. Nebo Filipa naopak odmítla, a on své ponížení neunesl na papíře, kterému se svěřil. Tak jako tak se tu té noci stalo něco, o čem jeden nebo druhý z nich nechtěl, aby se vědělo. Nic jiného mě nenapadá.

Zbývá několik posledních stránek.

Musel jsem si to zkusit. Potřeboval jsem vědět, že se z toho nesesypu. Ze školy jsem jel metrem na stanici Skalka, odkud jsem přestoupil na autobus č. 177 a pokračoval na zastávku Hostivařský hřbitov, kde jsem vystoupil. V autobuse jsem hleděl z okna, abych nenavázal žádnou interakci. Hostivařský lesopark jsem zvolil proto, že mě s ním nic nespojuje. Protože jsem tam ale nikdy nebyl, nevěděl jsem, kudy se do parku vchází. Telefon jsem si vypnul, pro jistotu jsem jej ještě ve škole obalil hliníkovou fólií. Nemohl jsem tedy použít internet. Ze zastávky jsem se vydal ulicí K Jezeru, což se ukázalo jako správná cesta, vstup do parku se objevil asi po pěti minutách po pravé straně. Cesta dál se rozdvojovala. Zvolil jsem tu spodní, neboť se mi nechtělo do kopce. Kráčel jsem několik minut, zneklidňovalo mne, že po pravé straně je na dohled novostavba s jejími okny. O něco dál ale asfaltová cesta končila a já musel pokračovat lesní cestou. Stoupal jsem do kopce bahnitou stezkou, nahoře jsem narazil na jednoho muže. Vypadal, že mi nevěnuje pozornost. Dospěl jsem na asfaltovou cestu, kam by mě patrně dovedla horní trasa. Naproti šly dvě ženy s kočárkem. Vydal jsem se směrem, odkud přicházely, a konečně narazil na dětské hřiště. V tu dobu se tam nacházela jen jedna žena s dvěma malými dětmi. Prošel jsem okolo nich, ale pokračoval jsem dál do lesa, neboť jsem nesebral odvahu. Chvilí jsem bloudil, dokud jsem na křižovatce neuviděl muže tlačícího blátem kočárků. V ten moment se v okolí nikdo jiný nenacházel. Sledoval jsem jej několik metrů, a když se zdálo, že je les kromě nás prázdný, přesvědčil jsem sám sebe, že lepší příležitost už nenastane. Vytáhl jsem z batohu svůj Glock 45 a osadil jej tlumičem. Se zbraní schovanou v bundě jsem se k němu pomalu blížil. Když jsem byl od něj asi jen metr, pozvedl jsem zbraň a několikrát na něj zezadu vypálil. Otočil se, vůbec nechápal, co se to děje. Pak se bezvládně sesunul do bláta. Došel jsem k němu a pro jistotu jej střelil ještě do hlavy. Zbytek zásobníku jsem nesoustředěně vyprázdnil do kočárku a rychle jsem pospíchal pryč. Zbraň jsem si za chůze schoval do batohu. Všiml jsem si, že hned za zatáčkou je mezi stromy malá chatka. Žádné auto tam naštěstí nestálo. Přesto jsem se tam moc nezdržoval a hledal jsem cestu z lesa. Zpět na silnici jsem potkal ještě jeden mladý pár se psem a o něco dál u vstupu do parku proti mně šla žena tlačící člověka na vozíku. Klidným krokem jsem došel na zastávku, odkud jsem se autobusem dopravil na metro, které mne dovezlo domů. Doma jsem si musel ve sprše umýt boty a i kalhoty jsem hodil hned do pračky, neboť byly vzadu celé zablácené.

Vytahuju v předsíni z batohu telefon a vytáčím policii. Jedna, dvě, tři. Počkat. Nejdříve musím mluvit s Valentýnou. Říkala přece, že ten deník četla. Třeba je to nějaké filozofické cvičení, vciťte se do vraha. Blbost. Valentýna to nebere. Rozvrh leží na stole. Etika, aula 131. Přednáška jí začala před čtvrt hodinou. Letím na Jiřák, metro mě za pět minut vypraví na Staroměstské. Vybíhám schody, oběhnu roh fakulty, proběhnu podloubím, schody k Masarykovi už беру po dvou. Aula 131 se nachází hned v mezipatře. Otevřu pomalu dveře, u katedry stojí profesor. Když je za sebou zavírám, klika hlasitě cvakne. Rozhlížím se po rozsáhlém auditoriu, blondatý culík spatřím na okraji asi desáté řady vpravo. Valentýna je překvapená, že mě vidí.

„To se ti tak stýskalo?“

„Myslím, že Filip je nebezpečný.“ Vydechnu a dosednu na dřevěné sklápěcí sedátko vedle ní.

Studentka před námi se prudce otočí a vrhne na nás nenávistný pohled.

„Už jsem volala na policii, psal mi ráno dost děsivé zprávy.“

„Cože? Kdy...? Co ti psal?“

Studentka ostře sykne.

„Četlas ten deník?“ Šeptám naléhavě.

„Nečetla jsem ho celý, jen fragmenty, bylo to dost divný...“

„Někdo vytrhl jednu stránku, chtěl jsem se zeptat, jestli... myslel jsem, že...“

„Promiň.“ Valentýna se vysune zadkem a spěchá s vibrujícím mobilem na chodbu. Klikla za ní hlasitě cvakne. Mně telefon nebrala.

„...podle Aristotela směřuje všechno lidské jednání k dobru.“

Profesor má šedé vlasy i brýle, límeček košile mu vykukuje zpoza svetru. Chybí jenom tvídové sako. Na plátně nad sebou promítá prezentaci.

„Nejvyšší dobro nazývá Aristotelés blažeností, řecky *eudaimonia*, možno přeložit i jako štěstí.“

K Aristotelově bustě na plátně teď přiletí komiksová bublina a do ní doprostřed doskáče barevný nápis *eudaimonia*.

„Štěstí ale nepovažujme za nějaký pocit. *Eudaimonia* má být trvalým stavem, o nějž usiluje každý člověk. Ovšemže v životě toužíme i po jiných věcech, bohatství, slávě, zdraví, smyslových požitcích. Tyto věci však nechceme pro ně samy, nýbrž pro něco jiného. Bohatství žádáme, abychom si za ně mohli něco koupit, smyslové požitky máme zase společné se zvířaty. Lidské štěstí proto musí obsahovat něco, co je jednak soběstačné a jednak specifické pouze pro člověka.“

Ručička hodin nad plátnem přeskóčí na za pět tři. Valentýna se vybavuje nějak dlouho. S kým to mluví? Volá jí zpátky policie?

„... klíčovým pojmem ctnost. Aristotelés dělí ctnosti na mravní a rozumové. K mravním řadíme moudrost, spravedlnost, statečnost a uměřenost, rozum pak člověku umožňuje hledat střed mezi dvěma krajnostmi. Statečnost je zlatým středem mezi zbabělostí a nerozvážnou odvahou.“

Někde něco asi stěhují, protože se ozve rána. A další. Profesor se nedá rušit a překlíkne na další políčko. Na plátně se teď ukazuje jakýsi antický chrám.

„Aby mohl člověk ovšem o štěstí usilovat, musí k tomu mít vhodné podmínky.“ Kolem chrámu vykryštalizují malé postavičky v tunikách. „Především musí žít ve společenství, které mu hledání štěstí umožňuje. Ve společenství, které si neklade za cíl jen žít a přežít, ale jehož cílem je žít dobře. Polis je odpovědí...“

Ozvou se další rány. Studenti se otáčejí, profesor bučí něco o předčasných Vánocích. Zvedám se, dveře do učebny náhle rozrazí jakýsi poplašený student.

„Zalezte! Okamžitě zalezte! Na chodbě někdo střílí!“ Přesouvá ke dveřím jedinou židli, která tam je.

Posluchači na něj hledí, nikdo se ani nehne.

„Nedělám si prdel! Zalezte!“ Ječí chlapec. S jeho hlasem se smísí další, tentokrát hlasitější, rána. Zní to, jako by někde padaly skříňe.

Dva tři studenti lezou neochotně pod lavici, zbytek kouká s otázkou v očích na profesora. Ten vypadá zmateně. Někdo zvedá do vzduchu mobil a prohlašuje, že v budově se střílí. Běžím ke dveřím a odsunu židli. Valentýna na chodbě není. Klikla za mnou hlasitě cvakne. Ze schodů dolů sprintují nějaké postavy. Málem se přerazí o sloup, klopýtají směrem ven. Masaryk na ně nezúčastněně hledí. Mohla jít na záchod. Jenže kde jsou tady doprdele hajzly?

Vyběhnu čtrnáct schodů nahoru, první patro je vylidněné. Něco tu smrdí. Jako by tu někdo odpaloval rachejtle.

„Vypadni!“ Ze dveří kouká střapatá hlava. „Vypadni, někdo tu střílí.“

Nehýbu se, tak se dveře zase zavřou. Kurva. Uvědomím si, že je tu ticho. Přílišné ticho. Doběhnu na konec chodby a nakouknu za roh. Ani noha. Na zemi leží rozbité sklo a nějaké knihy. Něco se tam třpytí, jsou to nábojnice. Srdce mi začne tlouct o žebra. Samozřejmě mě to napadne. Nohy mě nesou na konec chodby. Pach kouře je tady silnější. Pánské toalety vidím na konci křídla, dámské musí být na druhé straně. Opatrně vystřím hlavu. Klušu po kamenné podlaze prázdné chodby, pod okny se snažím shýbat, jsou dost nízko. Jedno okno, druhé, třetí, čtvrté, výtahy, červené sedačky, na konci konečně spatřím dámské záchody. Vystrčím hlavu, ve skleněných dveřích na konci chodby se krátce mihnou něčí černá záda. Na podlaze za nimi leží poházené nějaké černé předměty. Koutkem oka zaznamenám pohyb. Pod oknem sedí člověk. Žena. Dívka. Je to Petra, ta introvertní holka, která s náma seděla v Hany bany. Dveře naproti jsou úplně rozstřílené, na podlaze leží bílé třísky.

Doběhnu k ní.

„Střílí po lidech.“ Šeptá. „Běž pryč, prosím.“

Něco je špatně. Má úplně mokré svetr, celá se třese.

„Policie! Ruce vzhůru!“

Ruce mi vystřelí před obličej a instinktivně uskočím dozadu. Chlap na mě míří, zpoza něj se vyrobí další postavy. Pohled na pistole mě úplně paralyzuje, nejsem schopen vydat ze sebe hlásku.

„Vega sto, vega sto. Maximální opatrnost, střelba probíhá v prvním patře, opakuji, střelba probíhá v prvním patře.“

„Zmizel tamhle za rohem.“ Vypravím ze sebe konečně a ukazuju na konec chodby.

Pokračují naznačeným směrem, ten první na mě stále míří. Druhý policista si kleká k Petře, vyndává něco z kapsy. Mluví na ní, tlačí jí bílou věc k břichu. Kaluž pod ní se zvětšuje. Chlap, co mě má na mušce, sklopí zbraň a zběžně mě oplácá. Přikazuje mi opustit prostor. Zírám na Petru. Policajt ji skládá na studenou podlahu, rukou jí zezadu přidržuje hlavu.

„Hned!“

Za rohem čekají další policajti, u každého okna jeden.

„Modrá, modrá.“

Zpoza rohu někdo vystrčí ruku, spojený palec a ukazovák. Vybíhají ti, kteří byli před chvílí u nás.

„Tohle patro čistý.“

„Informace, že běží nahoru po nějakých bočních schodech.“

Po schodišti vybíhají chlapi, vesty, samopaly, někteří v civilu mávají krátkou zbraní. Za nimi dušou těžkooděnci v helmách a se štíty.

„Dolů a podél našich! Ruce nad hlavu!“

V přízemí se napojím na další prchající lidi. Ruce nad hlavou, policajt nám ukazuje cestu.

„Vega sto, vega sto. Informace, že můžou být dva. Opakuji, informace, že můžou být dva.“

Někde vyzvání telefon.

V podloubí se tísní lidi, na chodníku blikají policejní auta. Některá mají otevřené dveře. V dálce houkají sirény.

Máme se seřadit, ruce na ramena předchozí osoby. Žena přede mnou má na sobě jen svetr, přestože je zima, stojí a ani se nehne.

Ven vynáší kluka, něco mu je. Paní přede mnou zrychleně dýchá.

Chlapi pokřikují. Běžíme k Rudolfinu. Na Mánesově mostě prudce brzdí hasičské auto a couvá. Náměstím se rozlehne výstřel. Pádíme jako o život.

„Je na střeše! Na střeše! Střílí po nás.“

Holka zakopne. Kolona tramvají napravo oranžově bliká. Sirény se blíží.

Za zdí Rudolfinu se krčí chlap, natáčí na mobil, něco křičí.

Prodavač lístků uvnitř budovy na nás zírá. Je tu klid. V hale voní přichystaný raut.

Jako ve filmu, co se stalo, střelba, střílelo se, teroristický útok, střílel nějaký student, cože, byli dva, jeden, slyšel jsem, že dva, tu druhou ještě hledají, může tam být ještě bomba, nemá u sebe někdo mobil, nechala jsem si všechno ve třídě, byli jste tam někdo, myslel jsem, že se natáčí nějaký film, byl jsem v jiném patře, na místo se sjíždějí všechny složky integrovaného záchranného systému, ukaž, je to v přímém přenosu, zastřelil někoho, jo, prej jsou mrtví i zraněný, někdo vyskočil z okna, cože, co se teď bude dít, máme čekat, potřebují ošetřit raněné, ví se, kdo to byl, ví se, kdo jsou ti mrtví, slyšela jsem, že zastřelili nějakého profesora, bože, kolik jich je, ví se, kdo, tady jsou všichni v pořádku, jo, taky, střílel v prvním patře, pak běžel nahoru, na střechu, střílel po nás, kurva, vy jste to neslyšeli, ještě tam je, na střeše, jo, kámoška píše, že je zamčená s profesorem v kabinetu, jestli nevím, co se děje, střílel po nás, mohl nás trefit, píšou, že to byl student filozofie, je to už ve zprávách, ví se kdo, ty vole viděl ho někdo, nechal jsem

si tam mobil, budou mi volat rodiče, mi taky, mně taky, jo, mně taky, máma se zblázní, jestli se mi nedovolá, půjčíte mi někdo mobil, *sorry, do you speak english, yes, sorry, we are talking about the situation, there was a shooter...*

Přichází policajt, všechno už je pod kontrolou, nehrozí žádné nebezpečí, máme čekat, legitimují nás, kdo viděl pachatele, půjde na výslech, ostatní můžou domů. Jsou všichni v pořádku? Ptám se, jestli můžu jít na záchod. Samozřejmě, ukazuje mi směr.

Ve foyer se hromadí lidi, Valentýnu nevidím. Nechal jsem si v aule kabát i batoh, nemám mobil, abych jí zavolał. Oplachuju si v umyvadle obličej. Petra. Napadne mě to znovu. Vracím se kolem šaten. Obejdu to tady šestkrát, Valentýna tu není. Zahlédnu Milana, jak s někým telefonuje. Obracím se na chlapa s páskou přes paži. Legitimují mě a můžu jít. Nemám u sebe občanku. Nevadí, nadiktuju jim rodné číslo a vyfotí si mě.

Trvá to ještě dlouho. Lidé telefonují, sedí na zemi, někteří si pochutnávají na rautu, který nám organizátor zrušené akce přenechal k dispozici.

„Viděl jste pachatele?“ Vousatý policista s vráskami kolem očí si ukládá mou fotku.

„Ne.“ Kroutím hlavou a polknu až za rohem.

Když jsem venku, překvapí mě, že už je tma. Prší. Před fakultou stojí auta, majáky blikají podél celé ulice. Všechna okna fakultní budovy svítí. Obcházím natažené policejní pásky. Kam se podívám, vidím novináře, reportéry v pláštěnkách, kamery, mikrofony.

Musím to vzít přes Mánesův most, tramvaje kolem Karlova mostu nejedou. Je zima. Klepu se jen ve svetru, nemám u sebe žádné věci. Na Malostranské se zdá být všechno v pořádku. Sedám na patnáctku a jedu domů. Naštěstí je doma sousedka, která má náhradní klíče.

Nesvléknu se, hned zapínám televizi.

Mimořádná zpráva.

„... na filozofické fakultě v centru Prahy ke střelbě. Tragický čin má prozatím čtrnáct potvrzených obětí, čtrnáctým mrtvým je samotný útočník, kterého se policii podařilo zneškodnit na střeše budovy. Dalších minimálně třicet osob je zraněno, z toho devět se nachází ve vážném stavu. Zranění byli převezeni do okolních nemocnic, které vyhlásily traumaplán počítající s příjmem většího počtu osob. Policie zatím nezná identitu všech obětí ani zraněných, lze však předpokládat, že většinu budou tvořit studenti a učitelé z filozofické fakulty. Celá budova na náměstí Jana Palacha je nyní již plně evakuována a široké okolí až do odvolání uzavřeno. Na místě v současné chvíli pracují všechny složky integrovaného záchranného systému a všechny složky policie. Už nyní je zřejmé, že se bude jednat o nejhorší masovou střelbu v moderní české historii... Na místě se právě nachází i ministr vnitra Tomáš Uher, se kterým se za okamžik spojíme. Dobrý večer, pane ministře.

...

„Dobrý večer.“

Jak situace na místě vypadá?

„Tak na úvod mi dovozte, abych vyjádřil hlubokou a upřímnou soustrast všem obětem a pozůstalým, všem kamarádům, spolužákům, příbuzným, učitelům, zkrátka všem, kterých se tato událost jakkoli týká. Je několik dní před Štědrým dnem a nikdo nemohl čekat, že se něco podobného může stát. Jedná se o nesmírně tragickou událost, která v naší republice nemá obdoby. Na místo jsem dorazil jen pár minut po té, co byla událost nahlášena a nyní zde intenzivně, ale opravdu intenzivně, pracují všechny složky policie i další složky. Chtěl bych uklidnit občany, že v tuto chvíli nemáme žádné indicie, že by hrozilo jakékoli další nebezpečí, rovněž nemáme žádné důkazy o tom, že by měl střelec komplice, jak se spekuluje. Žádám proto všechny občany, aby nechali policii a další orgány pracovat, aby respektovali všechna nařízení bezpečnostních složek, žádám občany také o to, aby na sociálních sítích nesdíleli žádné spekulace a nepodložené fámy, policie v tuto chvíli má plné ruce práce a nemá čas vyvracet dezinformace. Veškeré informace budou zveřejněny a pravidelně aktualizovány na oficiálních kanálech Policie České republiky a Ministerstva vnitra. Rovněž bych chtěl poprosit naši mediální scénu o jistou zdrženlivost ohledně osoby pachatele, v tuto chvíli opravdu nikomu neprospěje, když se tu budou šířit nějaké dohady. Za sebe mohu prohlásit, že celý zásah proběhl ze strany policie naprosto profesionálně a bezchybně, což zasluhuje zmínit i vzhledem k tomu, že se něco takového u nás stalo vůbec poprvé...“

Popadnu druhou bundu a běžím na tramvaj. Z dálky se blíží šestnáctka. Za dvacet minut vystupuju u Vinohradské vodárny. Když zatáčím za roh, z Valentýnina vchodu právě vychází dvě postavy. Vysoká pokládá ruku mezi lopatky té menší a jemně ji ponouká k chůzi. Z odstupů je vidět, že mají stejně stavěné nohy.

Z limuzíny, která parkuje naproti, vystupuje chlap. Je to tentýž člověk, který mě sledoval do Palladia a pozoroval nás s Valentýnou v kavárně. Obchází auto, otevírá zadní dveře. Valentýna si nastupuje, ministr si k tělu tiskne černý sešit, když se sklání, aby se nasoukal na zadní sedadlo za ní. Když kolem mě auto projíždí, střetnu se na okamžik s ministrovým pohledem, jeho dcera hledí na druhou stranu. Než si stihnu uvědomit, co jsem v jeho očích zahlédl, mizí mi červená zadní světla v pražské noci.

8. SPEKTAKULÁRNÍ SPOLEČNOST

Další den se v médiích objevuje zpráva, že byl Filip pomateným stoupencem „alternativních narativů“. Policie objevila jeho účet na sociální síti Telegram, jehož pravost ověřuje. Chlubil se na něm se svými zbraněmi a opakoval konspirační teorie šířené u nás, reportérka to nazývala, ruskou propagandou. Obsah účtu údajně také vysvětluje, odkud se vzala teorie o dvou útočnících. Filip se totiž v příspěvcích odkazoval na jakousi Darju Duginovou, ruskou novinářku, propagandistku, vystudovanou filozofku a dceru známého režimního ideologa Alexandra Dugina, o níž píše, že mu pomáhá.

Odbornice na psychopatologii konstatovala, že „včerejší útočník se stal s velkou pravděpodobností obětí informačních vlivových operací, které cílí na frustrované občany západních zemí, v nichž se snaží podnítit nespokojenost a paranoii, a rozdmýchat v nich pocity frustrace a nepřátelství vůči západním hodnotám“. Filip byl podle ní nešťastný, a tím pádem snadno zmanipulovatelný, mladý muž se zálibou ve zbraních a násilí, jemuž „ruská představa takzvaných tradičních hodnot a ideál hypermaskulinního muže“ s velkou pravděpodobností imponovaly. Nabízely mu jednoduché odpovědi na složité otázky doby. Patrně s tím souvisel i jeho komplikovaný vztah k ženám, podle výpovědi svědků Filip nebyl schopen navazovat ani udržet normální vztahy a ženy o něj nejevily příliš zájem. Psycholožka, která studovala případy školních střelců i v zahraničí, se domnívá, že „včerejší útočník nebyl člověk, který by byl schopen milovat“. V kombinaci s psychickými potížemi, jimiž trpěl, to vyústilo „v nebezpečný koktejl, jehož výsledkem byla jeho touha po pomstě, jejímž cílem nebyli pouze spolužáci a učitelé, ale celá společnost, která se mu ve světle těchto manipulativních narativů jevila nepřátelským místem“.

Dalším hostem ve studiu byl bezpečnostní expert, bývalý generál a šéf Antidezinformační flotily Přemysl Nývlt, který se s psycholožkou shodoval v tom, že včerejší útočník se stal obětí zahraničních dezinformací, ale podle něj se navíc včera už nejednalo o člověka, ale o „zvíře, které bylo potřeba zlikvidovat“. Z včerejší události si musíme vzít ponaučení. Podobným událostem do budoucna nelze předcházet pouhou prevencí, je třeba „jednat se vší razancí a aktivně zasáhnout proti všem vlivům, které ohrožují naši demokratickou společnost, vlivům, vůči nimž je zejména dnešní mladá generace tolik zranitelná“. Osobně by navrhoval upravit legislativu tak, aby policie i bezpečnostní složky disponovaly všemi dostupnými nástroji k zabránění podobným útokům do budoucna, uvítal by například diskuzi o využití umělé inteligence při rozpoznávání obličejů z kamerových záznamů, a přísnější postihy za šíření dezinformací na sociálních sítích.

Policie už také potvrdila domněnku, že včerejší střelec a vrah z Hostivařského lesa byl jedna a tatáž osoba. Odhalila to mimo jiné balistická analýza zbraně, která se našla u Filipa v batohu.

Ruský vliv? Hypermaskulinní představa muže? A kdo je sakra Darja Duginová? O ničem z toho nepadlo ve Filipově deníku ani slovo.

Venku je jasno a mrzne. Procházím se po Malé Straně, studený vzduch mi na tváři dělá dobře. Zbývají dva dny do Vánoc. Nemám na ně ani pomyšlení. Před týdnem jsem potkal Valentýnu, dívku, o které nevím, kde je jí konec. Otec ji někam odvezl, nemám mobil, abych jí mohl zavolat. Něco tady ale nehraje. Na zprávy, které jsem jí poslal na Instagramu, nereaguje a nemá je ani zobrazené. Víím alespoň, že je živá a zdravá a relativně v pořádku. Pořád mi to vrtá hlavou.

Co se včera vlastně stalo? Filip nakráčel na fakultu a postřílel tam třináct lidí. Pak se podle některých zabil, i když policie tvrdí, že jej zneškodnila. Věděl jsem asi hodinu předem, že je nebezpečný, četl jsem jeho deník, kde popisoval, jak zabil toho tatínka v Hostivařském lesoparku. Jakto že mi nic nedošlo? Zpětně se to zdá tak jasné. Proč jsem si to neposkládal? Rozhodl jsem se mluvit nejdříve s Valentýnou. Jakou roli v tom

sehrála ona? Zamlčela mi, že pustila Filipa po té oslavě nahoru, něco se tam mezi nimi stalo. Vytrhla z deníku stránku, která o tom svědčí. Vytrhla ji ale skutečně ona? A proč jen tu jednu? Kdyby vytrhla rovnou celý popis té události, nepojal bych žádné podezření. Tvrdila mi, že Filipův deník nečetla celý, ale můžu jí věřit? A nepřehlédl jsem něco já? Taky jsem deníkem jen listoval a nečetl ho slovo od slova. Před útokem odběhla na chodbu, někdo jí volal. Aspoň to tvrdila. Nevrátila se, chvíli nato začala střelba. Je opravdu možné, že by Filipovi pomáhala? Tomu se mi nechce věřit. Deník si každopádně odnesl její otec a nevypadá to, že by s ním hodlal vyjít na veřejnost. Odhaluje Filipovy motivy, ale zároveň uvádí do souvislosti vraha s jeho dcerou, koneckonců i s ním samotným. Zmínka o mučení, kterého se dopustil kdesi na misi generál Nývlt, jeho kámoš, znamená potenciální skandál. Existuje mnoho důvodů, proč deník nikdy nezveřejnit. Kde se ale tak najednou vzal ten telegramový účet? Je představitelné, že by jej Uher zadal někomu ze svých poskoků, třeba rovnou Nývltovi, aby odvedl pozornost? Nývlt mu přece něco dlužil. Možná si řekli, že mrtvým už život nikdo nevrátí, a teď mají aspoň příležitost, jak posílit bezpečnost a kontrolu. Všechno se dá politicky využít. Začínám uvažovat jako Valentýna.

Nebe nad Karlovým mostem je jasné, u kamenné římsy kouří muž. Poprosím ho o cigaretu. Voda dole je temná, pod hladinou není nic vidět. Pořád před sebou vidím Petru, jak tam sedí, svetr od krve, její výraz vyjadřuje nesmírné osamění a strach. Přežila to? Nevím. Musím myslet na to, jestli jsem pro ni nemohl něco udělat. Všechno se to seběhlo tak rychle. Musím myslet na její rodiče, na rodiče všech, kteří tam zahynuli. Jak mohou letos zasednout k vánočnímu stolu? Myslím i na Filipa. Co se mu asi honilo hlavou, když chodil po chodbě a střílel své spolužáky? A jak se mohou s něčím takovým vyrovnat jeho rodiče, ti, kteří ho zplodili a vychovali? Snažím se vybavit si jeho tvář. Vidím jen bledého kluka, který popíjí z termosky čaj. Vrací se mi úryvky z jeho deníku. John Zerzan, Unabomber, zvrácená civilizace. Ta šílená vražda v Hostivařském lesoparku. Psycholožka tvrdila, že útočník nebyl člověk, který byl schopen milovat. Je to ale skutečně pravda? Z deníku vyplývá, alespoň mi to tak připadalo, že Filip byl zamilovaný do Valentýny. Nejspíš je otázka, jaké povahy jeho láska byla, Valentýna by se zasekla půl dne jen na tom, co to láska vůbec je. Všichni tady ale z nějakého důvodu lžou. Valentýna, ministr, psycholožka, Nývlt, dokonce i já. Řekl jsem tomu policistovi, že jsem útočníka neviděl, abych mohl jít hledat Valentýnu. Namlouval jsem si, že něco zjistím. Jsem teď chytřejší? Ne. Nemůžu se ale zbavit dojmu, že jediný, kdo tady mluvil pravdu, byl Filip. Nebo aspoň to, co jako pravdu vnímal. O takovou pravdu ale, zdá se, nikdo nestojí. *Pravda je to, co můžu osobně dosvědčit.* Jenže co když nemám důkazy ani svědky? Je to ještě pravda, když jsem o ní přesvědčený jenom já sám?

Chystám se odhodit cigaretu do Vltavy, pak si vzpomenu na Johna Zerzana. Ničíme své prostředí, které na oplátku ničí nás. Nesu vajgl v dlani až na konec mostu, kde jej vyhodím do koše. Jsem nějaký precitlivělý. Chůze to jistě rozežene.

Z dálky vidím, jak se před fakultou srocují lidé, pokládají na schody květiny, zapalují svíčky. Někteří jen stojí a tiše pláčou, jiní se drží za ruce, sklopené hlavy. Cítím iracionální stud, že jsem to přežil. A hned se zase stydím, že se za něco takového stydím. Procházím kolem a hledám v moři svíček Petřinu fotografii. Nevidím ji.

Obejdu celou budovu a pokračuju dál podél židovského hřbitova. Město je zamlklé, otřesené jako já. Výlohy v Pařížské na mě působí nevkusně. Jak se tu mohou takto

prostituovat po tom, co se stalo? Odbočím do Maiselovy, naše zkušebna je zamčená. Nikdo před Vánocema netančí, nezkouší, netrénuje.

Když otevírám dveře do Mistralu, všimnu si u stolu známé tváře. Robert tu sedí s nějakou dívkou, když mě zaregistruje, zrudne, což mě překvapí, a bez nadšení mi mává. Dám si jen kafe a hned půjdu, říkám mu. Viditelně se mu uleví.

Z mladé zrzky se vyklube Nastya. Nastya studuje politologii na Karlovce. Nezmíním se, že jsem tam včera byl. Ani o deníku, o Filipovi, o ničem z toho, co vím. Opakuju fráze z televize.

„Naštěstí tam včera nebyla, dělala si úkoly v kavárně, že?“ Příkrčí se Robert na židli něžně.

Nastya mluví s přízvukem, ale slova i věty skládá správně.

Popřeju jim hezké odpoledne a dávám Robertovi stokorunu, aby za mě zaplatil kafe.

„Nebyl jsi ve studiu?“

„Nikdo tam není.“

„Vím. Ale máš tam vzkaz.“

„Jaký vzkaz?“

„Nějakej dopis. Leželo to přede dveřma na zemi. Dal jsem ti to do šatny na stůl.“

Dveře bzučí, ztěžka je odtlačím. Historickou klenbu už ani nevnímám. Odemykám dřevěné dveře, dole pod schody je chladno a tma. Když rozsvítím, objevím v šatně na stole skutečně obálku se svým jménem.

Milý Ondřeji,

nevěděla jsem, jak Tě jinak zastihnout. Nechci teď používat virtuální kanály, nedomnívám se, že jsou úplně bezpečný. Doufám, že jsi v pořádku. Otec mi tvrdil, že na seznamu mrtvejch ani zraněnejch určitě nejsi.

Jsem v šoku z toho, co se stalo. Nikdy bych nevěřila, že to Filip dotáhne tak daleko. Měla jsem to tušit. Telefonovala jsem na chodbě s otcem, když jsem uslyšela výstřely. Běžela jsem ven, zpátky mě už nepustili. Zabil Petru, tu, co s námi byla v Hany Bany. Nemůžu tomu uvěřit, nic mu přece neudělala.

Jsem teď u rodičů. Mrzí mě to, ale asi se v blízky době neuvidíme. Nechtějí mě nechat samotnou, budu tady minimálně do Silvestra, v lednu odjíždím na Erasmus. Byl to nápad rodičů, ale docela se začínám těšit. Jedu do Říma, budu studovat na univerzitě, kde přednášel i Agamben.

Předchozí dny s Tebou byly vážně hezký, na to nijak neměním názor. Stejně jako ho neměním na svý politický přesvědčení. S tátou jsme se kvůli tomu pohádali. Nechce ani slyšet o tom, že by měla politika odpovídat lidský potencialitě. Vůbec mě nebere vážně. Říká, že jsem idealistka a že reál politice nerozumím. Chtěj zpřísnit pravidla, budou lidem zasahovat více do soukromí. Sebral mi ten deník. Někam ho schoval a nechce mi

ho dát. Nesmím o tom s nikým mluvit. Ale neboj, myslím, že nemusíš mít strach, neví o tom, žeš ho četl. Vlastní dceru snad nijak potahovat nebude. V televizi se tváří zkroušeně, je mu samozřejmě líto, co se stalo, ale hlavně si chce zachránit zadek. Domlouvaj se s šéfem policie a s Nývtlem, co budou říkat. Používaj šifrovaný telefony. Nedivila bych se, kdyby manipulovali nějaký důkazy. Abys mě chápal, táta není zlej, je jen hloupej. A ambiciózní. Ale je to můj táta.

Chtěla jsem, abys věděl, že jsem v pořádku. Asi mě teď i trochu hlídají. Dopravit tenhle dopis bylo vážně něco, snad Tě našel. Taky jsem Ti chtěla povědět, jak ses mě té naší noci ptal, že děláš hezký věci. Ostatní dělaj i ošklivý, protože si myslej, že jsou k něčemu nezbytný.

Raději tento dopis znič, nebo ho aspoň dobře schovej. Zničení bude jistější.

Kdybys za mnou chtěl přijet do Říma, ráda Tě uvidím. Budu tam minimálně do léta. Číslo mám pořád stejný, jen měj na paměti, že nemusíme být sami, kdo poslouchá, když mi budeš volat.

Opatruj se a ať se Ti ve všem daří.

S láskou,

Valentýna

P.S.: Pokud by Tě to trápilo jako mě, zvaž, co říká Agamben, že si vzal z buddhismu: existuje provinění, ale ne subjekt, ke kterému by bylo možný ho přiřadit. Myslím, že to stojí za kontemplaci.

9. PO ROCE

Cestu lemují holé stromy, ty v dálce už nevidím, protože je mlha. U hrobu klečí žena, vrásčité ruce mění svíčku. Kráčím dlouhou alejí, šterk mi křupe pod nohama. Zvednutý límec kabátu mi chrání krk před větrem. Proti mně se vynoří z mlhy muž, dlouhé bílé vlasy mu ve větru vlají. Má laskavou tvář, přátelské oči. Když dorazím na místo, je tu klid a ticho. Položím květiny do pravého rohu pod tvé jméno, pak se narovnam. Na hlavu mi fučí z pravé strany. Zase se sehnu a natočím je na druhou stranu. Tak je to lepší.

Dělím se s tebou o svůj plán. Zámek je v prosinci zavřený, ale do věže se určitě podívat půjdu. Rezervaci mám v Grandu, možná že dostanu stejný pokoj. Zkusím zjistit, co jim to tam na recepci voní, vzpomínáš, jak to tam vonělo? Říkala jsi, že ti ta vůně připomíná dědečka. Šli jsme se projít na Latrán, měla jsi chuť na svíčkovou. Hledali jsme, kde ji mají. V útulné restauraci nás obsluhoval legrační číšník. Mluvil rádoby starou češtinou, trochu jsme se mu smáli. Pořád mám tu povídku, kterou jsi potom napsala, čtu ji, když je

mi smutno. Možná si s sebou vezmu do vlaku. Napřed ale musím dočíst jednu knihu, kterou čtu už potřetí. Je to filozofická kniha Prostředky bez účelu od Giorgia Agambena. Poprvé jsem ji louskal dva měsíce, napodruhé už byla o něco přístupnější.

Nechce se mi od tebe, ale musím se stavit domů pro kufr, za dvě hodiny mi to jede.

Když Magda zemřela, byl jsem zrovna na zkoušce. Byl podzim roku 2021, už to budou dva roky a dva měsíce. Volala mi její máma. Měli jsme zrovna pauzu, žvýkal jsem banán. Jako by mi vytrhli půdu pod nohama, hrabal jsem ještě chvíli ve vzduchu jako animovaná postavička, než si uvědomí realitu a zřítí se dolů, a sesypal jsem se až v momentě, kdy jsem se vrátil na sál a Lukáš se mě zeptal, jestli je všechno v pořádku. Rozbrečel jsem se a brečel tak, že to nešlo zastavit. Ostatní se ke mně hned seběhli a všechno tím jen zhoršili. Vnímal jsem směs bezmoci a nenávisti, nenáviděl jsem je za to, že tam stojí, mluví na mě, prosil jsem je, aby mě nechali být. Holky na mě pořád mluvily a sahaly na mě, přinesly mi vodu. Lukáš zkoušku pochopitelně zrušil a nabízel mi, že mě kamkoli odveze. Soustředil jsem se jen na to, abych se vzchopil, a pak jsem si zavolał taxíka.

Petr a Dana v nemocnici seděli zhroucení na židlích a plakali. Chtěl jsem ji vidět. Ležela na posteli, ruce podél těla, tvář měla sinalou, ale klidnou, skoro jako by jenom spala. Cítil jsem bezmoc, ale především nenávist. Ještě nikdy mě nezaplavila v takové míře. Nenáviděl jsem ty, kteří ji nedokázali zachránit, a sebe, že něco cítím, že nejsem z kamene. Nenáviděl jsem svět, který bez ní už nemá smysl, zůstal místem nespravedlnosti a bolesti. Chtěl jsem, aby otevřela oči, promluvila, stačilo otevřít ty oči, přál jsem si, aby se čas jen o malinko vrátil. Nestalo se to.

Všechno začalo, když po nich v divadle chtěli, aby se nechali očkovat. Magdě se to moc nelíbilo, nechtělo se jí do toho, covid už prodělala, šla tedy za šéfem, ten jí ale řekl, že se buď naočkuje, nebo si může hledat jinou práci. Tanečnicků je dost. Jako by si to sama přivolala, po první dávce jí nebylo dobře. Ptala se mě, jak se cítím já, protože jsme se byli očkovat spolu, musel jsem přiznat, že mně nic není. Chodila na tréninky, kde museli trénovat v roušce. Příkládala to za vinu tomu: určitě vdechuje všelijaké bakterie a nemůže dýchat, její organismus se nestíhá regenerovat. Potom ji začala bolet záda. Doma jsem ji masíroval, balila si je do tepla, u televize musela ležet s pokrčenýma nohama. Navštívila svého lékaře, který jí naordinoval, aby si vzala brufen a odpočívala. Brufen si vzala, odpočívat nemohla, šéfa naštvalo už to, že chyběla na zkoušce, odpočívala přece několik týdnů v lockdownu. Nastal čas jít na druhou dávku. Bála se tak, že předtím doma jen nadávala a brečela. Je úplně zdravá, je to pitomost, nikoho to ale nezajímalo, všichni v Národním se musí očkovat, oficiálně to sice nikdo nenařídil, ale každý věděl, že kdo se nepodvolí, poletí, nebo nebude tančit, což je skoro totéž. Přiznávám se, že už mě to štvalo, pořád si jen stěžovala. Ráno po očkování ji začala bolet ruka. Myslel jsem si, že už si to způsobuje sama, že si tu bolest vsugerovala. Bolí ji, protože chce, aby ji bolela. Když jsem jí to řekl, pohádali jsme se. Zná své tělo a ví, že něco není v pořádku.

Dva dny poté zkolabovala na tréninku. Přijela pro ni rychlá. Zastavilo se jí srdce a několik minut byla bez kyslíku. Několik minut! Odvezli ji na jipku, v pravé ruce měla trombózu žil, selhávaly jí ledviny. Když jsem tam dorazil, byla v kómatu. Nechtěli mě k ní pustit. Lékař se tvářil ustaraně. Doloval jsem z něj nějaké informace, prognózu, kdy se to začne

zlepšovat. Říkal jsem si, že to s tou profesionální obezřetností trochu přehání. Magda je přece mladá zdravá holka, vrcholně trénovaná tanečnice, nikdo nemá kondičku jako Magda.

Pak jí odebrali nějaké vzorky ze srdce. Měla středně těžce poškozený srdeční sval, myokarditidu, což jsou zničené buňky. Buňky se ale jak známo obnovují, postupně se obnoví a Magda bude zase tančit, dočte tu bichli o středověku, která ji čeká na nočním stolku, a bude v pořádku. Ležela v nemocnici dva týdny, už se neprobrala. Zemřela na selhání ledvin, když jsem blbnul na sále. Poškozené měla všechny orgány včetně mozku.

Petr, její otec, lékař, se s tím nemohl smířit. Studoval pořád dokola všechny dokumenty a dohadoval se s kolegy lékaři. Působil úplně nepříčetně, jako by potřeboval v celém tom procesu najít chybu a někoho z její smrti obvinít. Byl jsem u nich doma po její smrti dost často, přítomnost Magdiniých rodičů mi pomáhala. Jako by Magda mohla kdykoli vyjít z vedlejšího pokoje a začít si rodiče dobírat. Jako by s námi nějakým způsobem byla, třeba jen mezi našimi slovy. Petr neustále někam telefonoval a pročetl odbornou literaturu. Dana ustavičně plakala a ploužila se po bytě jako tělo bez duše, když už promluvila, týkalo se to výhradně jídla nebo vaření. Jednou večer jsme seděli v obýváku, Dana si šla brzy lehnout. Petr mi nalil panáka. Mluvil s patologem, jsou tam nějaké nesrovnalosti. Nerozuměl jsem termínům, které používal, ale našli jí v těle proteiny, které tam být neměly. Petr je přesvědčený, že Magdu zabilo očkování. Nemá o tom pochyb.

Nevěděl jsem, jak na to reagovat. Přesvědčil jsem sám sebe, že měla v těle časovanou bombu, která by vybuchla tak jako tak, byla nemocná, rouška to maximálně tak uspíšila. Lékaři tvrdili, že je očkování bezpečné, že je to jediná cesta. Je pravda, že se v nemocnici chovali divně. Ale před doktory člověk jen stojí a kýve, ničemu nerozumí. Nechce je zdržovat, vypadají, že pořád někam spěchají a nemají čas, aby vám vysvětlili všechny detaily. V médiích taky tvrdili, že jsou vakcíny bezpečné, ministr zdravotnictví se vůči všem námitkám jednoznačně vymezil. Jediný, o kom jsem věděl, že tlaku na očkování vzdoruje, byl Lukáš. Znepřátelil si kvůli tomu dost lidí, ne že by mu to až tak vadilo. Když jsme se o tom spolu bavili, říkal mi, že o tom nic neví, ale nehodlá se nechat nutit k čemukoli, co mu někdo vnucuje. Nerozumí tomu, přiznával, ale odmítá, že by odborníci byli vševědoucí. Ani oni nemohou znát všechny souvislosti a dohlédnout důsledky. Skepse mu přijde v tomto případě rozumnější než bezhlavá důvěra, za své tělo chce nést odpovědnost sám. Po Magdině smrti už o tom nemluvil, nikdy ani náznakem nenaznačil, co si myslí.

V práci nastalo peklo. Lukáš byl ohleduplný a řešil se mnou jen pracovní věci, zato kolegové byli k nesnesení. Holky se mě denně ptaly, jak se cítím. Chodily kolem mě po špičkách, přesvědčovaly mě, že bych měl *určitě* vyhledat psychoterapii. Jako bych se z toho smutku měl vyléčit. Jejich ustarané pohledy mě hrozně sraly. Přestal jsem s nimi mluvit, za pár dnů si na to zvykly. Vůbec jsem svůj společenský život omezil na zkoušky a představení. Těšil jsem se vždycky domů, kde jsem si zalezl do postele a koukal na televizi. Chtěl jsem být sám. Danu a Petra jsem navštěvoval čím dál méně, bylo mi nepříjemné sledovat Petrovo odhodlání. Jako by ode mě očekával nějakou podporu, účast v jeho boji. Neměl jsem na to sílu. Nevěděl jsem, čemu věřit. Pustil se do tak litého boje, až si postupně zničil vztahy i profesní pověst. Zpočátku měli všichni pochopení, přišel o dceru, odmítali však jeho teorie i útoky na lékařskou obec. Začal se objevovat v pochybných videích na youtube, *zásadní odhalení, zločin v režii státu*, obával jsem se, že

mu úplně přeskočilo. Záhy o něm začala média psát jako o známém dezinformátorovi a objevil se i na seznamu Antidezinformační flotily.

Nemohl jsem se přimět k tomu, abych se zbavil Magdinych věcí. Když jsem vyhodil její kartáček na zuby, podruhé jsem se zhroutil. Věděl jsem, že nic dalšího už vyhodit nedokážu. Nechal jsem všechno tak, jak bylo. Postupně jsem ale její věci přece jen třídil, něco jsem odvezl rodičům, něco věnoval charitě, další věci jsem vyhodil do kontejneru. Nechal jsem si jedno její tričko, které měla ráda. Když je mi smutno, dobrá, přiznávám, že se z toho stal zvyk, беру si ho s sebou do postele a pokouším se zachytit vůni, která tam dávno není.

Magdín pohřeb byl to nejhorší, co jsem doposud zažil. Druhé nejhorší byla lítost ostatních, jejich ohledy. Ty jejich zkurvené ohledy. Chtěl jsem, ať jdou všichni do prdele. Ať zmizí a hledí si svého. Chtěl jsem ležet doma, přimknutý k jejímu tričku, a koukat na televizi. Vracely se mi vzpomínky, ovšemže ty hezké. Za pár měsíců mi v tom začalo být i dobře. Těšil jsem se, až si zalezu s tričkem a pustím film. To byl můj svět. O Magdě se mi často zdálo. Bylo sladké zase ji vidět, mluvit s ní, obejmout ji. Ve snech jsem se vracel do míst, která nepodléhají času, kde se nic nezměnilo. Ne vždy jsem ji ale v té rozlehlé krajině potkal. O to horší pak bylo probuzení, kdy jsem se nemohl těch libých pocitů zachytit, brzy je vystřídala zase o něco větší bolest. Magda nebyla moje holka, byla základním kamenem mého života. Nebyla to její existence plus moje, existoval jenom náš *společný* svět. Plánovali jsme, co spolu podnikneme příští týden, příští léto, vytipovávali jsme si filmy, výstavy, jezdili jsme na výlety. Měli jsme rádi česká města, náměstí, zámky. Přáli jsme si škodolibě, aby měl průvodce vadu řeči a my se museli držet, abychom nepropukli v záchvat smíchu. Šlechticům na obrazech jsme hledali dvojníky v reálném světě. Tolik jsme se spolu nasmáli. Spolu. Magda měla historii ráda, kdyby nebyla tanečnice, dělala by průvodkyni. V jiném životě by chtěla studovat historii, každopádně o ní hodně četla. Svatební cestu, ke které nikdy nedošlo, jsme plánovali do Českého Krumlova. Ostatní si klepali na čelo, jedte na Bali, na Srí Lanku, do exotiky, ale my chtěli Krumlov. Byli jsme tam na našem prvním společném výletě, tři měsíce poté, co jsem se přestěhoval do Prahy, dva měsíce poté, co jsem navštívil trénink Národního divadla a u barelu s vodou sebral odvalu, abych se tě zeptal na levná menička v centru. Vzpomínám si na tu zimu živě, sněžilo, museli jsme jet krokem. Na recepci něco krásně vonělo. Večeřeli jsme v té sklepní restauraci, byla dost drahá. Pili jsme víno a povídali si. Překvapilo mě, kolik toho víš o historii Českého Krumlova. Po večeři jsme se šli projít k řece, chtěl jsem tě držet za ruku. Byla zima, takže jsi mi ji podala vždycky jen na chvíli, a pak sis ji musela hřát v kapse. U řeky pod krumlovským zámkem jsem ti za trylkování cikánských houslí z nedaleké hospody poprvé řekl, že tě miluju.

Není to pryč, pořád to všechno někde je.

V Burger Kingu se lidi cpou hamburgery, před tabulí s odjezdy sedí na kufrech. Pankáč na zemi s vředy na tváři řve na neviditelného protivníka. Už je u něj ostraha, jeho vlčák na ni nevraživě vrčí. Když vlak zabrzdí, vyhodím nahoru kufr a hledám si své místo. Projíždíme Žižkovem, za oknem mizí panorama Prahy. Naštěstí si zatím nikdo nepřisedl.

Poslouchám podcast pojatý jako duel. Téma je zvyšování výdajů na zbrojení a na boj proti dezinformacím, které právě ohlásila česká vláda. Hosty jsou bezpečnostní expert, bývalý generál a zakladatel spolku ADF bojujícího proti dezinformacím Přemysl Nývlt a profesor filozofie z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy Miloslav Pavlíček.

Moderátorka oba přivítá a začíná otázkou, jestli považují zvýšení výdajů na obranu a na boj s dezinformacemi za správné kroky. První dostává slovo profesor.

Miloslav Pavlíček: „Abych byl upřímný, tak já si nejsem vůbec jistý. Popravdě řečeno, vidím v tom jistá úskalí. Historie nám ukazuje, že čím byl nějaký stát vyzbrojenější a připravenější na válku, tím také rostly jeho ambice nabytou bojeschopnost někde uplatnit. Ne, že bych se bál, že se Česko stane ze dne na den obávaným hegemonským kladivem, ale imperativ moderní ekonomiky zní, že investice má být rentabilní, když už se do toho tolik investovalo... Taký je zřejmé, že pokud se zvýší výdaje na obranu, bude se muset někde jinde ubrat, zatím nám nebylo řečeno kde. Co se těch dezinformací týče, víte, nemůžu nevidět, že to byly v minulosti právě státy, které je šířily. A pozoruji-li dnešní dění, nemám dojem, že by se na tom mnoho změnilo. Takže já bych byl spíše skeptický.“

Moderátorka: „Pane Nývlte.“

Přemysl Nývlt: „Tak já považuji zvýšení obranyschopnosti naší země za určitě správný a žádoucí krok, vzhledem k dnešní bezpečnostní situaci dokonce za krok nezbytný. Jako nebezpečnou vnější hrozbu vidím samozřejmě Rusko a jeho expanzivní zločinný režim, s čímž souvisí i hrozba vnitřní, a sice šíření dezinformací, které má Rusko, ale třeba i Čína, ve svém programu. Aby byla naše společnost silná a odolná, aby fungovala, tak jak má, musí občané svému státu a jeho institucím důvěřovat, a ne je neustále zpochybňovat a podvracet.“

Moderátorka: „Jak byste, pane Nývlte, reagoval na námitku, že násilí a šíření dezinformací se dopouštěly v minulosti právě státy?“

Nývlt: „Tak samozřejmě demokracie není dokonalá a nějaké chyby se určitě staly. Důležité je si ale uvědomit, že stát a jeho instituce reprezentují nějaké hodnoty a že úkolem nás občanů je, si tyto hodnoty připomínat a být ochotni za ně bojovat, v nejzazším případě třeba i umřít. Já samozřejmě netvrdím, že se něco takového stane, právě proto dnes potřebujeme zbrojit, ale... stát má své občany chránit, ano, je však důležité, aby i občané věděli, že hodnoty, kterých mohou užívat, nejsou zadarmo. Takže je možné, a já to nepopírám, že v minulosti došlo ze strany některých států k pochybením, lidský faktor nemůžeme nikdy vyloučit, ale stát jako takový, mluvíme-li o demokratickém státu, kterým ten náš je, kvůli tomu nepřestal ztělesňovat své hodnoty.“

Moderátorka: „Co na to říká pan profesor?“

Pavlíček: „Přiznávám se, že se mi moc za nějaké hodnoty umírat nechce, tím spíš, pokud to po mně vyžaduje stát, který je sice slavnostně hlásá, ale zároveň porušuje na každém kroku. Mě se to už zas tolik netýká, ale týká se to třeba mých vnoučat. Dovolíte-li mi krátký exkurz, moderní stát je založen na funkční souvislosti tří prvků: teritoria, řádu a začlenění narozených lidí do tohoto řádu. Svrchovanost státu se opírá o ochranu života, narozený se stává automaticky občanem a jsou mu přisouzena práva, kterými stát slibuje ochraňovat jeho život. Je-li ale stát v ohrožení, o čemž ani v demokracii nerozhodují lidé, ale právě stát, jsou to občané, kdo jsou v krajním případě povoláni, aby

šli vraždit občany jiných států a sami umírali za stát. Takže pokud se dnes upevňuje ztotožnění státu s občany, je dobré si uvědomit, že je to fikce, ze které vyjde vítězně vždy stát a nikdy obyčejný člověk.“

Nývlt: „Nesouhlasím.“

Pavlíček: „Stát v nejzazším případě posílá bojovat a umírat lidi, zatímco ti, kteří o tom rozhodují, sedí většinou v teple svých kanceláří. Pro státy může být válka zajímavou strategickou hrou, na které je možno třeba i něco vydělat, ale pro lidi je válka vždycky katastrofou. Zdá se mně, že hodnoty se dnes používají jako kameny, kterými se hází po těch, kteří si myslí něco jiného než mocní, než ti, kteří by sami za žádné hodnoty nikdy bojovat nešli.“

Nývlt: „A přesně proto je třeba silné armády, aby obyčejní lidé do boje nemuseli. Nezbrojíme, abychom válčili, ale abychom se válce vyhnuli.“

Moderátorka: „Budme prosím konkrétnější. O jakých hodnotách tu spolu mluvíme? Pane Nývlte.“

Nývlt: „Tak určitě jsou to hodnoty západní demokracie, ke kterým se hlásí náš stát a samozřejmě i já, pokud bych měl některé vyjmenovat, budou to zejména svoboda, spravedlnost, důstojnost, možná soucit a řekněme právě demokracie.“

Moderátorka: „Shodl byste se s panem Nývltem na těchto hodnotách, pane profesore?“

Stopnu přehrávání, ukazuju průvodčímu jízdenku. Načte kód přístrojem a obrací se k dalším cestujícím. Strkám si sluchátka zpátky do uší.

Pavlíček: „Shodnu se v tom, že se k nim naše země, ostatně celý Západ, hlásí, ale už ne v tom, že je zároveň ztělesňuje. Víte, ony jsou to ošemetné pojmy, když se nad tím zamyslíte, zjistíte, že si pod nimi každý představuje něco trochu jiného. Tak třeba svoboda. No tak samozřejmě, že chceme všichni svobodu. Ale pro někoho je svoboda pořídit si zbraň, zatímco pro jiného je to možnost jít bezpečně po ulici, aniž by měl strach, že ho někdo zastřelí. Historie pojmu svobody se u nás na Západě navíc pojí s ideou vlastnictví. Člověk si se svým majetkem může dělat, co chce. S tím by ale třeba některé indiánské tradice vůbec nesouhlasily. Půdu podle nich nelze vlastnit, patří všem. Za vlastníka by navíc považovali jen toho, kdo se o svůj majetek dobře stará. A nejenže nespojují svobodu s vlastnictvím, svoboda pro ně znamená třeba to, že člověk nemusí poslouchat rozkazy. A to jsme jen u svobody. Svoboda slova, o té se teď hodně mluví. Tak chce se po mně, abych bojoval za hodnotu, která je mi zároveň upírána. Vysvětlím. Zmíněný boj proti dezinformacím. Nakolik to chápu, má tady být třída, která k nim bude mít přístup, aby jim jiná třída, početnější a zřejmě hloupější, nebyla vystavena. Ergo stát po mně chce, abych mu věřil, zatímco mi nevěří. Mám za to, že svoboda slova se testuje právě tehdy, když umožníme i názory, se kterými nesouhlasíme. Třeba pomýlené a nebezpečné. Abych mohl o svobodě a významu pojmů vůbec diskutovat, musím mít možnost svobodně se vyjádřit.“

Nývlt: „Kdybyste disponoval informacemi, které mám se svou prověrkou já, mluvil byste jinak, pane profesore. Ale já vaše argumenty chápu, jsou relevantní a jsou formulovány dobře. Ovšem vy jste filozof, vaše práce je pohybovat se v rovině pomyslů a teorií, moje je potýkat se s hrozbami v reálném světě. Takže pokud bych to měl nějak shrnout, za

prvé, svoboda slova neznamená, že si tu každý může šířit lži, které mají reálný dopad na naši bezpečnost, viděli jsme, kam to může dojít u loňské tragické střelby na filozofické fakultě. Za druhé, je třeba si uvědomit, že i kriticky myslící člověk je vystaven ohromné síle algoritmů, která ho stahuje do bublin, které tíhnou k extrémním názorům, protože ty udrží vaši pozornost déle než racionální analýzy. Za třetí, dezinformace nejsou žádné názory, jsou to moderní zbraně, které nahrazují, nebo přinejmenším doplňují, kulometry a tanky. Za čtvrté, zvyšování výdajů na obranu a na boj s dezinformacemi není žádný český rozmar, tento pohled sdílíme s našimi spojenci napříč celým západním světem.“

Moderátorka: „Pojďme se přesunout...“

Pavlíček: „Jestli dovolíte, já bych ještě chvíli pokračoval. Myslím, že je důležité ukázat, jak ošemetné je šermování s pojmy, které slouží jako argumenty. Zmínil jste spravedlnost. Jak spravedlivé je, že naše země podporuje izraelské tažení v Gaze, jehož způsob odsoudily rezoluce OSN, nezávislé organizace po celém světě, ale třeba i papež? Je spravedlivé, že jsme nehlasovali ani pro podporu příměří a dodávek humanitární pomoci, když počet civilních obětí, nevinných lidí, v Gaze přesáhl už čtyřicet pět tisíc a další dva miliony tam nevysovně trpí? Nakolik pojmu spravedlnosti rozumím, a teď nemyslím filozoficky, ale právně, ocitli jsme v rozporu, když odmítáme uznat jeden zatykač vydaný na premiéra Izraele, zatímco stejný zatykač vydaný stejnou institucí za stejné zločiny na ruského prezidenta zároveň schvalujeme. Tak já nevím, jak mám takovému státu v jeho boji za hodnoty důvěřovat.“

Moderátorka: „Chcete k tomu něco dodat, pane Nývlte?“

Nývlt: „Se vší úctou, pane profesore, já bych rozlišoval, kdo se čeho dopouští a proč. Něco jiného je obrana proti teroristům, kteří vás chtějí zničit, a něco jiného je, když napadnete jiný suverénní stát. U obou variant umírají nevinní lidé, ano, ale státy, alespoň ty demokratické, se tomu přece jen snaží pokud možno zabránit. Já jsem teď v Izraeli byl a ti lidé tam opravdu bojují s čistokrevným zlem, to už se nedá popsat jinak.“

Pavlíček: „Bush napadl Irák pod falešnou záminkou jako Putin Ukrajinu. Izrael okupuje cizí území a porušuje mezinárodní právo podobně jako Rusko. Když se zločinů dopouštějí naši spojenci, mlčíme. Moje otázka zní, na základě čeho mám důvěřovat státu, kterému tentýž zločin jednou vadí a podruhé ne? Nespočívá spravedlnost, jak se k ní v jejím západním pojetí hlásíme, ve stejném metru pro všechny?“

Nývlt: „Myslím si, a říkám to s plným vědomím toho, že jsem právník, že je důležité vždy zohlednit kontext. Zabiju-li nepřítele, který mne napadl, nenesu přece stejnou morální vinu, jako když zavraždím nevinného člověka.“

Pavlíček: „Nevinného člověka... Jako právník jste teď sice zabrousil do oblasti etiky, a já bych řekl, že vražda je vražda a bombardování bombardováním nehledě na to, kdo se ho dopouští a proč, ale já nejsem právník, takže se budu držet svého filozofického kopyta a vaší argumentace. Ať je tedy zabití nepřítele na poli morálky v pořádku nebo ne, oba se shodneme, že zavraždit nevinného člověka v pořádku není nikdy.“

Nývlt: „Ano, v tom se samozřejmě shodneme.“

Pavlíček: „Takže bychom se možná měli ptát, odkud pramení to, že někdo nevinné vraždit může, zatímco jiný ne. Západní hodnotou totiž, nemýlím-li se, je i právo na život v bezpečí. To ale očividně pro některé platí a pro jiné ne.“

Nývlt: „Netuším, kam míříte, ale jak říkám, jste filozof a připomněl bych posluchačům, že v této diskuzi se pohybujeme na rovině teorií a pomyslů...“

Pavlíček: „Které mají dopad v reálném světě.“

Nývlt: „Ale v tom jsou zkrátka někteří přátelé a jiní nepřátelé. Jak byste si představoval, v reálném světě tedy, že budete bránit svou zemi, kdyby přitom neměl padnout jediný život? Taková představa je, nezlobte se, ale nesmírně naivní.“

Pavlíček: „Možná. To ale nic nemění na tom, že jsme v reálném světě pokrytečtí, nekonzistentní a nadto si osobujeme z nějakého důvodu nadřazené morální právo. Co se toho nepřítele týče, to rozdělení zavedl jako definiční znak politična Carl Schmitt. Existuje ale i jiné pojetí, jak o něm mluvila například Hannah Arendt. To spočívá ve vzájemné diskuzi, interakci rovnocenných partnerů, a vychází z toho, že jsme sice každý jiný, ale zároveň jsme v něčem stejní. Stejní jsme v tom, že jsme všichni lidé. Toto pojetí politiku nevnímá jako boj s nepřítelem, ale jako tvorbu nějaké společné reality. Takže pokud bych měl být kritický, a obávám se, že to je jako filozofa má práce, zamyslel bych se nad tím, jestli o nás hysterický důraz na nepřítele nevypovídá něco zásadnějšího. Jakmile se totiž nějaká entita dostane do krize identity, je známo, že nepřítel je dobrým mechanismem, jak se s tou obtíží vypořádat. Jak bych si to představoval? V první řadě odmítám redukovat bezpečnost na zbraně, hrubou sílu a omezování svobody.“

Nývlt: „Co navrhuje, zvýšit výdaje na humanitní vědy a na umění?“

Pavlíček: „Ne. Ale povím vám příběh, který doufám něco naznačí. Neberte to prosím doslovně, jsou to extrémní příklady. Olympiáda v Mnichově v roce 1972. Skupina palestinských teroristů unese jedenáct izraelských sportovců, které vzápětí povraždí. Příšerný zločin. Izrael v reakci na to vyhlásil operaci „Boží hněv“, která vysílala agenty do světových metropolí, kde se strůjci masakru ukrývali, agenti je měli najít a zavraždit. Mossadu se velkou část teroristů podařilo najít a zabít, během operací ale docházelo k úmrtí civilistů. Západ tomu říká „vedlejší škody“. Jestli si to dobře vybavuju, nevinných obětí byly desítky, každopádně jich bylo více než zavražděných sportovců. Známý je případ marockého číšníka, kterého zavraždili před očima jeho těhotné manželky, spletli si ho s teroristou. Premiérka Izraele Golda Meirová prohlásila, že Izrael je ve válce a že ve válce se chyby dějí, útok nemířil na sportovce, ale na celý židovský národ. Odveta proto musí být odstrašující. Operace tedy pokračovaly a zemřeli při nich další lidé. Agenti stříleli a kladli bomby na veřejných místech. Moje otázka nezní, zda bylo spravedlivé povraždit ty teroristy, i když i o tom bychom se měli bavit, hlásíme-li se k hodnotě života, presumpci nevinny, spravedlivým soudům a tak dále. Ale jaká je spravedlnost v tom, že stát vraždí lidi, kteří se ničeho nedopustili a nemohou se bránit? Ať se na to dívám z jakéhokoli úhlu, nevidím možnost, jak něco takového obhájit. Utilitaristické teorie mě nikdy nepřesvědčily. Nevidím, jak takovou cestou dojít k míru, spravedlnosti, svobodě ani k žádné jiné hodnotě, kterou jste jmenoval. A chápete jistě, že toto je jen jeden příklad. A neobviňujte mne prosím z antisemitismu, mí oblíbení spisovatelé, režiséři, sexuologové, historici a filozofové jsou židovského původu. K židovské kultuře, to se dnes musí připojit, kdykoli kritizujete Izrael, chovám úctu.“

Nývlt: „Jak říkám, nepopírám, že tady byli jedinci, kauzy... že se nějaké chyby staly. Já samozřejmě vím, že k porušování nějakých hranic došlo a dochází. Ale instituce, znovu opakuju, nejsou bezchybné a nemohou eliminovat lidský faktor. Zaměňujete instituce za lidi. Já jsem ten první, kdo by podobná pochybení a zpronevěry přísně trestal.“

Pavlíček: „Vidíte, a ani v tom nemám jasno. Celý život uvažuju, odkud se ten neustálý koloběh viny a násilí bere. Nepřišel jsem zatím na nic lepšího, než že bychom se měli pokusit odstranit struktury, které takto systematické a institucionalizované, a tím pádem masové, násilí umožňují. O lidské povaze si nedělám iluze, věřím ale, že určité nastavení společnosti může lidskou povahu ovlivnit. Abych to zhustil do nějaké teze, obávám se, že snaha o bezpečnost, jak je nyní formulována, bude mít přesně opačné účinky, než jaké slibuje.“

Moderátkorka: „Poprosím, abyste to už zkrátil, pane profesore.“

Pavlíček: „Jistě. Druhý příběh bude krátký. Ve čtvrtém století byl egyptský mnich Pachomius svědkem potyčky ve svém klášteře. Jeden mnich vlepil druhému facku. Napadený zareagoval stejně a facku útočníkovi oplatil. Pachomius si je oba zavolal a prvního z kláštera vypověděl, druhého vyloučil na týden. Když nešťastníci klášter opouštěli, nejstarší člen řádu Gnositheos, ten, který zná boha, se rozplakal a prosil Pachomia, aby jej vyloučil taktéž, protože není o nic lepší než ti dva. Postupně se k němu přidávali další, až zůstal Pachomios v klášteře sám. Vyběhl před bránu kláštera, padl tváří k zemi a prosil své bratry, aby mu odpustili a vrátili se. Který z těch dvou přístupů myslíte, že způsobil ve světě více zla a utrpení?“

Zlepšuju se. Už jsem rozuměl skoro všemu, co říkali. Ale všeho moc škodí, přepnu na Instagram.

Robert se zasnoubil s Nastyou. Podruhé sdílel fotku, kde ji žádá o ruku. Klečí v bílém písku na ománské pláži, místo jsem mu k tomu účelu doporučil já, Nastya se tváří překvapeně, rudé vlasy jí vlají ve větru. Nechtěl mi prozradit, jestli někoho poprosili, nebo si nastavili samospoušť. Každopádně doufám, že tu scénu pro kameru jen reprodukovali. Sestěhovali se spolu v dubnu, svatbu plánují na léto. Nastyin otec bojuje na frontě, doufají, že se mu nějak podaří přijet. Nastya už v Lolipops nepracuje, i když Robert tvrdí, že by mu to nevadilo. Rád se jí někdy přeptám na to, co si myslí o Agambenovi, právě nastoupila do druhého ročníku studia politologie.

Lukáš přidal storýčko z Německa. Pózují s Lenkou a s dalšími asi patnácti tanečníky na baletním sále v Regensburgu. Další na řadě bude Maria. Náš soubor rozpustili. V březnu si nás Lukáš všechny zavolał, tušili jsme už pár týdnů, že se něco děje. Oznámil nám, že nás nečekaně odstříhli od grantů. Po letech úspěšného fungování, Vapor blažil diváky téměř dvanáct let, to byl šok. Komise své rozhodnutí zdůvodnila tím, že se výrazně snížil rozpočet kvůli zvyšování výdajů na obranu, a že dala přednost progresivnějším souborům, které lépe reflektují aktuální témata. Produkční ale zaslechla, že roli sehrály i Lukášovy „problematické společenské postoje“. Mecenášské příspěvky nás nespasí, Lukášovo velké, nikoli však bezbřehé jmění taky ne. Takže jsem poprvé v životě bez práce. Co budu dělat? Nevím. Jsem tanečník, můžu dělat všechno.

V zahraničí to naštěstí viděli jinak a Lukáše dál ke spolupráci zvali. Kladl si jedinou podmínku, možnost přivést si vlastního asistenta. Chtěl nám tak zajistit aspoň nějakou práci, když se teď soubor ukládá k ledu. Jako první jela Lenka, bylo to zřejmě ekonomické rozhodnutí, Lenka toho moc nesní. Další příležitost dostane Maria, v Monaku mají rozpočet štedřejší, a navíc tam má Lukáš byt. V létě si roli asistenta vyzkouší Robert, vzhledem k tomu, že teď prakticky zakládá rodinu, jsem se té nabídky vzdal v jeho prospěch. K tanci už se nejspíš nevrátím. Člověk vypadne z tréninku, zapomene se na něj. Stejně to začínalo dost bolet. A za rok za dva bych pravděpodobně skončil tak jako tak. První krok je přiznat si stav, druhý uvědomit si možnosti. Aspoň můžu konečně pořádně kouřit.

Nedá mi to a najedu na Valentýnin profil. Do Říma jsem za ní nejel, dopadlo to jinak. Od útoku na fakultě jsme se neviděli. Průběžně jsem ji na sociálních sítích sledoval. Pobyt v Itálii si prodloužila na celé léto, teď je zpátky v Praze, jak jsem z příspěvků pochopil. Co se té události týče, nic se nevyjasnilo. Policie i ministr dál mlží, zpráva vyšetřovací komise, kterou zveřejnili před pár dny a kterou jsem podrobně prostudoval, se o žádném deníku nezmiňuje. Celkově do sebe vše zapadá, navenek to dává smysl. Žádné pochybení se neprokázalo a ministr se vyjadřuje tónem, že už je potřeba za tou událostí zavřít dveře. Zásadní roli podle zprávy sehrál telefonát nejmenované studentky, díky němu policie dorazila na místo tak brzy. Nevím, jestli jim volala opravdu Valentýna. Chtěl bych věřit, že ano. Filip se před útokem skrýval na toaletách v prvním patře, v jeho batohu se našly zbraně, termoska s čajem a údajně vytištěné propagandistické texty Darji Duginové. Nikdo se v ničem dál nevrátil. Za týden tomu bude rok. Před fakultou dnes stojí památník, pár dní před Vánoci tam zase hoří svíčky. Ministr Uher byl většinou veřejnosti za zvládnutí bezprecedentní akce chválen, proslychá se, že má dokonce velké šance stát se příštím premiérem.

Valentýnina poslední fotka je ze září. Stojí v nějaké zaprášené italské uličce mezi dvěma oranžovými zdmi, před obličejem drží svou obhájenou bakalářskou práci. Úryvek pod fotkou zní: *Přestože nevíme, co je to přesně život, tušíme, že se jedná o poměrně komplexní fenomén. A přestože nemáme ponětí, odkud a proč máme myšlení a jazyk, jsme schopni díky nim formulovat abstrakce, izolovat struktury, které se ve světě jinak nenacházejí. Trhlina mezi skutečností a světem, jaký si dovedeme představit, nás vede cestami, které se na jedné straně údajně svažují ke štěstí. Ze stejného důvodu ale, totiž proto, že máme možnosti, jsme také náchylní k chybám. Abychom jejich riziko umenšili, vytváříme aparáty, které nám mají pohyb poslepu usnadnit. Někdy se ovšem tyto konstrukce chybujícího člověka ukáží jako štěstí více překážející než prostředkující. Abychom se z jejich moci, kterou jsme tak důmyslně zabezpečili, mohli vymanit, musíme se rozpomenout na počátek, který aparáty zatarasená cesta cloní. Giorgio Agamben se nabízí jako trpělivý průvodce, který věnoval mnoho úsilí a času studiu aparátů a přemýšlení o tom, jak mezi nimi proklídkovat k výhledu, který by umožnil je revidovat.*

Potáhnu obrazovku dolů. Kroužek kolem Valentýniny fotky se zbarví do růžova. Zveřejnila nový příběh. Říká se tomu příběh, i když si skoro všechno musíte domyslet. Poskakuje na nějaké party, v pozadí za ní se tyčí barevně nasvícené sutiny, nějaký akvadukt nebo něco takového. Vypadá to, že je zase v Římě. Tančí, jako by svým pohybem projevovala svůj život: spontánně, s chutí, s lehkostí. Natáčí ji nějaký muž, domýšlím si podle toho, jak se směje a pohazuje s vlasy. Zelená barva jejich očí není vidět, ani kamera však nedokázala

vysát krásu jejích rtů. Než krátké video skončí, přiblíží se kamera k Valentýně, a dívka, která mě seznámila s filozofií, si na okamžik zakryje oči jako Spravedlnost. Mou pozornost upoutá prsten, který se jí třpytí na levém prsteníčku. Není-li to zirkon, mohl by to být klidně diamant.

EPILOG

Tu teda je nepořádek. Hnědé fleky jsou i na sedátku. Zajímavé, že na dámských záchodech takový svinčík nebyl. Přejede to vodou, nastříká na to dezinfekci a přejede to znova. Spláchne, zanesle po obvodu mísy Domestos, a je to. Vždycky dělala věci ráda poctivě. Člověk může mít dobrý pocit i z umytého hajzlu.

Vycouvá z kabinky a narazí zadkem do mušle. Je tady málo místa. Zbývá poslední, toaleta pro invalidy. Tam je místa víc, může dovnitř zajet s celým vozíkem. Na podlaze leží rozmočený toaletní papír. A tohle jsou prosímpekně studenti vysoké školy. Ona na vysokou nikdy nechodila, bratra ani ji komunisti studovat nenechali. Míla pracoval po gymplu na skladě a chodil si na ty svoje bytové semináře, studoval si samostatně, potají. Titul získal až po revoluci, profesuru o mnoho let později. To ona už měla dvě děti a na nějaké studium nebyl čas, koneckonců ani prostředky. Nikdy si nestěžovala. Bavilo by ji ale něco s jazykem, literatura, možná film.

Udělala dobře, že tu práci vzala, záda ji bolí o dost míň. Míla jí nabízel, že jí pomůže sehnat něco *důstojnějšího*, ale ona teď může aspoň říkat, že pracuje na univerzitě jako její bratr. Uchichtla se. Uklízení je jí milejší než vysedávat na té hanbaté diskotéce.

Otřela si z čela pot a odsunula kovový koš. Vytáhla igelitový pytel a hodila jej do ještě většího pytle, který měla připevněný zezadu na vozíku. Utřela prach na parapetu, když si všimla, že za topení zapadl nějaký papír. Musela ho vyšťourat zespodu, bylo tam hrozně prachu. Na přeloženém listě byl ručně psaný text.

...klidně prohlásila, že už je unavená a půjde si lehnout. Nechtěla mě nechat spát na zemi, dovolila mi, abych si lehl vedle ní.

Nechal jsem si jen tričko a spodní prádlo. Zhasli jsme. Poznal jsem, když usnula, protože začala jinak dýchat. Vnímám jsem její přítomnost a vůni. Na okamžik mě přepadl pocit, jako by se mi v duši rozlilo světlo. Víím, že nic jako duše neexistuje, a také víím, že mne u sebe nechala jen ze soucitu. Přesto jako bych v té skulině zahlédl, neumím to popsat jinak, naději. Ležel jsem tam a představoval si, že takto usínám každý den. Když jsem opravdu usnul, připadalo mi najednou reálné, že budeme spolu. Zdálo se mi, že se probudila a začala mě líbat, zdálo se mi, že se spolu milujeme.

S každým jejím pohybem jsem se probudil. Nechtěl jsem, aby ta noc skončila. Postupně se mě však začínala zmocňovat černota. Jsem banální jako všichni. Mohl jsem z batohu

kdykoli vytáhnout zbraň a zastřelit ji, pak bych si s ní mohl dělat, co bych chtěl. Mohl jsem ji pomocí zbraně také k čemukoli donutit. Má touha byla silná, takže jsem o tom vážně uvažoval. Ale jen jsem tam dál ležel. Není ničím vyšším, říkal jsem si, žádným odlišným prvkem v tomto bezútěšném vesmíru. Je bytostí z masa a kostí, shlukem nešťastných částic jako jsem já a všichni ostatní. Nemohl jsem se však přimět, abych nevnímal to světlo. Byl jsem si vědom marnosti a zbytečnosti svých pocitů i myšlenek, chtěl jsem se na ni zlobit, že nahlodává mou jistotu, chtěl jsem se zlobit na sebe, že jsem se kvůli ní zúčastnil. Nenáviděl jsem ji za to, že si tam jen tak leží se svým žádoucím tělem, voní a dýchá, a nemá sebemenší zájem prosvětlit tu temnotu ve mně. V těch chvílích jsem s neochvějnou jistotou pochopil, že kdyby náhle zmizel celý okolní svět a my zůstali na té matraci ležet sami, jen já a to její světlo, tak že v takovém stavu bych dokázal být šťastný.

Poděkování

Anetě Kočové, že se se mnou sešla a vyprávěla mi své dojmy. Sofii Kuželové, Kláře Svobodové a Tereze Matějčkové za to, že můj text přečetly a sdělily mi k němu své cenné kritické poznámky.